

İLKOKUL

HAYAT BİLGİSİ

3. SINIF

Ders Kitabı

Yazarlar

Betül ALTUNTAŞ
Hüseyin GÜLEÇ
Dr. Nagihan ŞAHİN
Nurgül GENÇ
Selma TAŞCI

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Dr. Öznur TUNALI

Dil Uzmanı

Aylin ALTINBAŞ

Program Geliştirme Uzmanı

Hilal ALTINTAŞ

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Elif Ebru DOĞANGÜZEL

Rehberlik Uzmanı

Dr. Nilgün KORKMAZ

Görsel Tasarımcılar

Fatma Nilgün TURŞUCULAR

Neşe ASLAN

Orhan ATEŞ

ISBN 978-975-11-6658-6

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Mehmet Âkif Ersoy

ANDIMIZ

Türküm, doğruyum, çalışkanım.

İlkem küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak; yurdumu, milletimi
özümnden çok sevmektir.

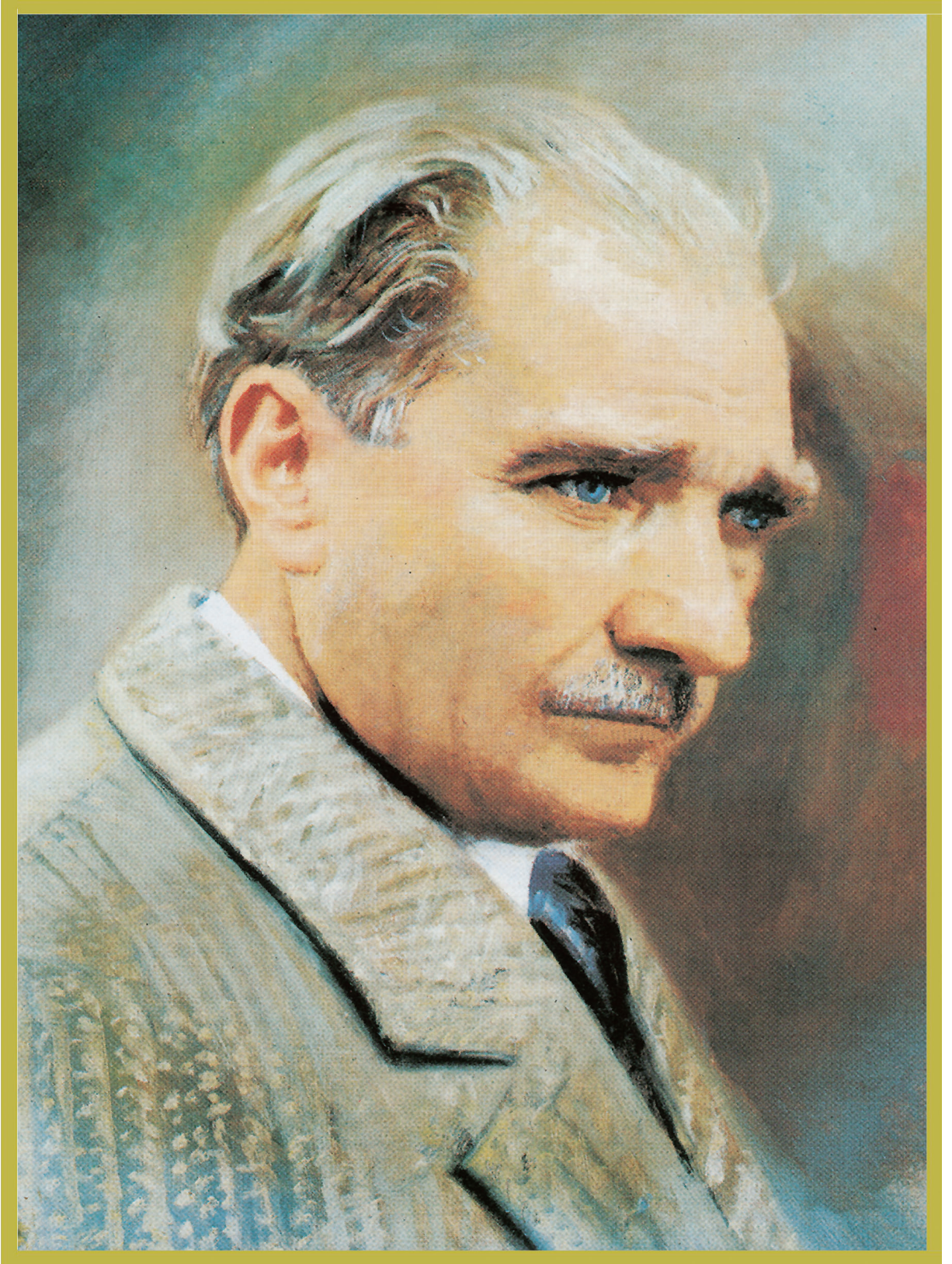
Ülküm yükselmek, ileri gitmektir.

Ey Büyük Atatürk!

Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.

Varlığım Türk varlığına armağan olsun.

Ne mutlu Türküm diyene!

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

KİTABIMIZI TANIYALIM.....	10
---------------------------	----

1. ÜNİTE

OKULUMUZDA HAYAT.....	11
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	12
Kendimizi Keşfediyoruz.....	13
Davranışlarımızın Etkileri.....	18
Davranış Uzmanı.....	22
Dost Dedektifi.....	26
Sınıfımın ve Okulumun Yeri.....	30
Okuldaki Etkinliklerimiz.....	34
Birlik Olalım.....	38
Nasıl İfade Etsem?.....	41
Tasarruflu Okul.....	46
Acaba Ne Olsam?.....	50

2. ÜNİTE

EVİMİZDE HAYAT.....	55
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	56
Herkes Bir Zamanlar Çocuktuk.....	57
Konu Komşu.....	61
Evimizin Yeri.....	65
Görev de Benim Sorumluluk da.....	68
Hayatımızı Kolaylaştıranlar.....	72
Tasarruflu Ev.....	76
Zamanı Yönetiyorum.....	80
Bütçemizi Koruyoruz.....	84

3. ÜNİTE

SAĞLIKLI HAYAT	89
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	90
Kaynaklarımız Tükenmesin.....	91
Alışveriş Uzmanı.....	95
Mevsiminde Güzel.....	99
Beslenme Saati.....	103
Temizlik Herkes için.....	108

4. ÜNİTE

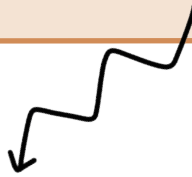
GÜVENLİ HAYAT	113
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	114
Trafik İşaret ve Levhaları.....	115
Trafikte Kurallar Olmadan Asla!.....	119
Kaza Bazen Geliyorum Der!	123
Afet ve Acil Durum.....	127
Kişisel Alanımız	131
Tehditler Karşısında Ben.....	135
Oyun Araçlarında Güvenlik.....	139

5. ÜNİTE

ÜLKEMİZDE HAYAT	143
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	144
Kim Yönetir?.....	145
Yaşasın Cumhuriyet.....	149
Çevremdeki Güzellikler.....	153
Ben Gelişirsem Ülkem Gelişir	157
Ortak Kullanıyorsak Dikkat!.....	161
Birlikten Kuvvet Doğar	164
Farklı Kültürler	168
Büyük Önder Atatürk.....	172
Ülkemize Katkıda Bulunanlar	177

6. ÜNİTE

DOĞADA HAYAT	181
Belirli Gün ve Haftalar Panosu.....	182
Önemliyiz	183
Tohumların Gücü.....	187
Yönümüzü Nasıl Buluruz?	190
İnsanların Etkisi.....	194
Temiz Hava, Temiz Su, Temiz Toprak	198
Geri Dönüşümün Katkıları.....	202

EKLER	205
SÖZLÜK	229
KAYNAKÇA.....	231
CEVAP ANAHTARI	231
GÖRSEL KAYNAKÇA VE GENEL AĞ KAYNAKÇASI	231
TÜRKİYE'NİN MÜLKÎ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI	232
TÜRK DÜNYASI HARİTASI.....	233

KİTABIMIZI TANIYALIM

DÜŞÜNELİM

Düşünelim bölümünde öyküler, bilmece, şiirler, örnek durumlar veya görsellerle konu hakkında fikir sahibi olacaksınız.

KEŞFEDELİM

Keşfedelim bölümünde etkinlikler yapacak, oyunlar oynayacaksınız.

ÖĞRENELİM

Öğrenelim bölümünde konu ile ilgili ayrıntılı bilgi edineceksiniz.

UYGULAYALIM

Uygulayalım bölümünde öğrendiğiniz konuyu pekiştirecek etkinlikler yapacaksınız.

DEĞERLENDİRELİM

Değerlendirelim bölümünde neler öğrendiğinizi göreceksiniz.

Karekodları okuttuğunuzda elektronik içeriklere ve ek sorulara yönlendirileceksiniz.

Malzemeler:
kalem, kâğıt,
makas, boya
kalemleri

Sizden istenen malzemeleri unutmayınız. Makası dikkatli kullanınız.

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

Bu bölümde ünitelerde işleyeceğimiz belirli gün ve haftalara ilişkin kısa bilgiler göreceksiniz.

Hatırlatma notlarını okumayı unutmayınız.

Bir sonraki ders için beyaz karton ve boya kalemlerinizi getirmeyi unutmayınız.

1. ÜNİTE

OKULUMUZDA HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

İLKÖĞRETİM HAFTASI

Okulların açıldığı ilk hafta İlköğretim Haftası olarak kutlanmaktadır. Hafta boyunca ilköğretimin önemini anlatan etkinlikler yapılır.

15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLÎ BİRLİK GÜNÜ

Vatanımıza ve milletimize karşı planlanan saldırının birlik ve beraberlik içinde engellendiği gündür. Bu gün, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü olarak kutlanır.

DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ

1 Ekim, her yıl Dünya Çocuk Günü olarak kutlanır. Bu günde çocuklar için çeşitli etkinlikler düzenlenir.

Dünyadaki tüm çocukların eşit haklara sahip olmasının önemi vurgulanır.

HAYVANLARI KORUMA GÜNÜ

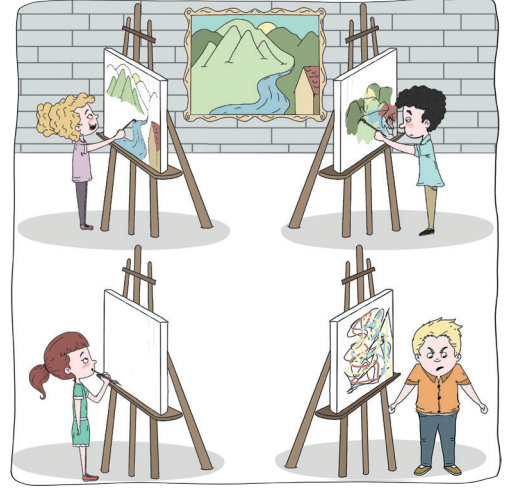
Hayvanlar dünyayı paylaştığımız dostlarımızdır. Hayvanları korumak ve bu konuda farkındalık yaratmak amacıyla her yıl 4 Ekim'de Hayvanları Koruma Günü kutlanır.

CUMHURİYET BAYRAMI

Halkın yöneticilerini seçimle seçtiği yönetim şekline cumhuriyet denir. 29 Ekim, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu gündür. Her yıl 29 Ekim günü, Cumhuriyet Bayramı tüm yurttta sevinç ve coşkuyla kutlanır.

DÜŞÜNELİM

- Tüm çocuklar aynı resme bakmaktadır ancak çocukların yaptığı resimler birbirinden farklıdır. Bu farklılığın nedeni sizce nedir?
- Resim yapan çocuklar sizce aynı duyguları mı hissediyor? Neden?

Malzemeler:
A4 kâğıdı

Haydi Dene!

KEŞFEDELİM

- Öğretmeninizin rehberliğinde 6 grup oluşturunuz.
- Bir A4 kâğıdı hazırlayınız. Hazırladığınız kâğıda her biriniz 3 nesne ismi yazınız. (Örneğin ağaç, masa, kalem vb.) Kâğıtlarınızı en yakınınızdaki grupta değiştiriniz.
- Size gelen kâğıtta yazan nesneleri resimle (konuşmadan), başka sözcüklerle (nesnenin adını söylemeden) ve beden diliniz ile (konuşmadan) grup arkadaşlarınıza anlatmaya çalışınız.
- Her nesneyi anlatmak için sürenizin bir dakika olduğunu unutmayınız. Gruptaki herkes nesnelerini anlatana kadar oyuna devam ediniz.
- Oyunu bitirdikten sonra aşağıdaki formu işaretleyerek doldurunuz.

Yöntemler	Resim ile Anlatma	Sözlü İfade Etme	Beden Dili ile Anlatma
1. En çok eğlendiğiniz yöntem			
2. En iyi anlattığınız yöntem			
3. Anlatmakta zorlandığınız yöntem			

- Aşağıdaki soruların cevaplarını sınıfta tartışınız.
 1. Formda işaretlediğiniz cevaplar birbirinden farklı mıdır? Neden?
 2. Zorlandığınız yöntemlerde kendinizi geliştirmek için neler yapabilirsiniz?

Güçlü ve Güçlendirilmesi Gereken Yönlerimiz

Hepimiz birbirimizden farklıyız. Bazılarımız spora, bazılarımız müziğe, bazılarımız da resme ilgi duyabiliriz. Örneğin okumaya ilgi duyuyor ve çok kitap okuyorsak akıcı ve güzel okumaya sahip olabiliriz. Başkalarına göre daha kolay ve hızlı öğrendiğimiz uğraşlar bizim yetenekli olduğumuz alanları gösterir. Örneğin müzik alanında yetenekliysek bir müzik aletini çalmayı daha kolay ve çabuk öğrenebiliriz. Spora yeteneğimiz varsa spor faaliyetlerinde daha başarılı olabiliriz. İlgi ve yeteneklerimizin olduğu alanlarda kendimizi güçlü ve başarılı hissederiz.

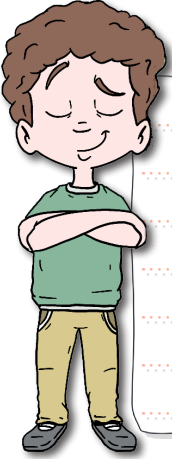
Kendimizi güçlü hissettiğimiz yönlerimiz olduğu gibi güçlendirmemiz gereken yönlerimiz de vardır. Bu yönlerimizin farkına vardığımızda onları güçlendirmek için çözüm yolları ararız. Ailemizden, öğretmenlerimizden veya arkadaşlarımızdan yardım alabiliriz. Planlı ve verimli çalışma becerilerimizi geliştirerek başarılı olabiliriz. Çevremizle iyi iletişim kurmak ve iş birliği yapmak farklı yönlerimizi güçlendirmemize yardımcı olur.

İlgi ve yeteneklerimiz biz büyüdükçe ve öğrendikçe gelişir. Küçükken ailemizin yardımıyla bisiklete binerken büyüdüğümüzde ailemizden yardım almadan da bisiklete binebiliriz. Tek başımıza yapamadığımız pek çok şeyi yardım almadan yapmaya başlayabiliriz.

Sercan'ın Dünyası

Bisiklet sürmeyi, futbol ve basketbol oynamayı çok severim. Arkadaşlarımla vakit geçirmeye de bayılırım. Ah, ismimi söylemeyi unuttum! Benim adım Sercan. Bir yerde ben varsam hareket ve neşe de vardır. Bir dakika, zil sesi mi o? Eyvah, ders zamanı! İşte şimdi benim için macera başlıyor. "Yeni şeyler öğrenmek senin için de heyecan verici olmalı." diyorsunuz değil mi? Aslında çok hızlı öğrenirim ancak biraz sabırsızım. Sırada oturup beklemek, söz alarak konuşmak beni zorlar. Öğretmenim de sık sık beni uyarmak zorunda kalır. Bazen de görevlerimi unuturum. Geçenlerde bilim şenliği için hazırladığım deney planını evde unuttum. Bir bilseniz, nasıl üzüldüm! Sonunda öğretmenimden yardım istemeye karar verdim. Sınıf ve rehber öğretmenimle haftalık plan hazırladık. Her hafta bu planı gözden geçirmeye karar verdik.

1. Sercan'ın güçlü yönleri nelerdir?

Handwriting practice area for question 1, featuring a large rectangular box with horizontal lines and a dotted midline.

3. Güçlendirmesi gereken yönleri için Sercan kimlerden yardım almıştır?

Handwriting practice area for question 3, featuring a large rectangular box with horizontal lines and a dotted midline.

2. Sercan'ın güçlendirmesi gereken yönleri nelerdir?

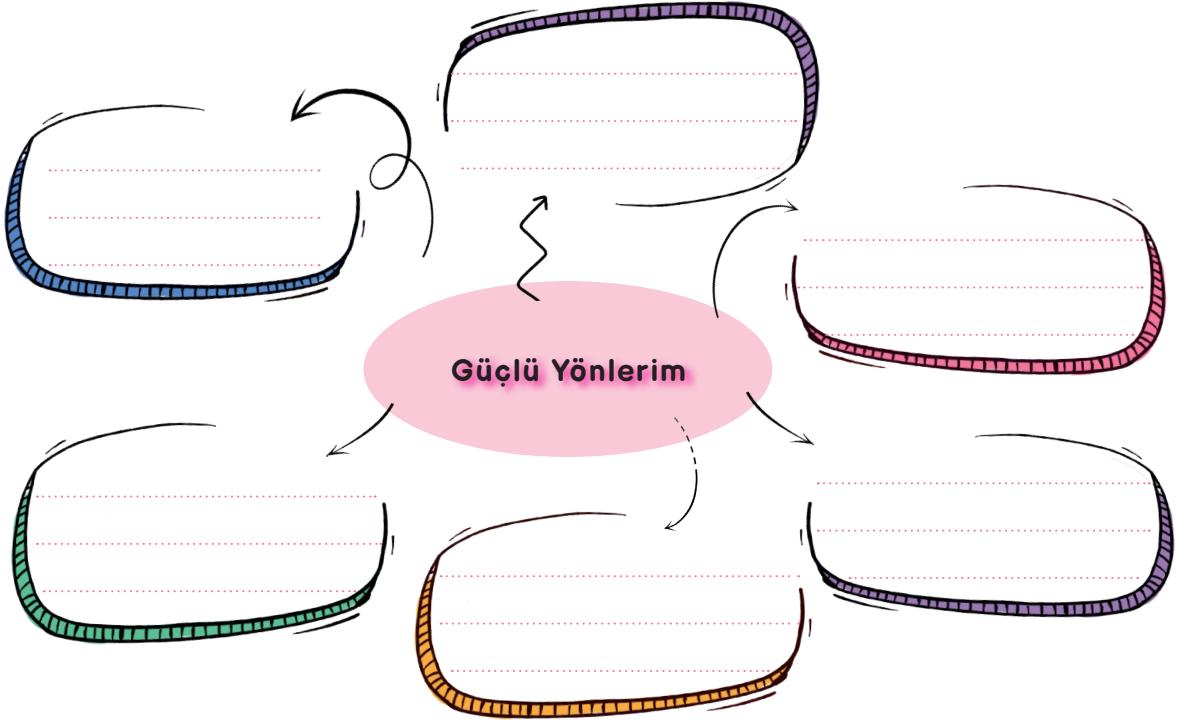

Handwriting practice area for question 2, featuring a large rectangular box with horizontal lines and a dotted midline.

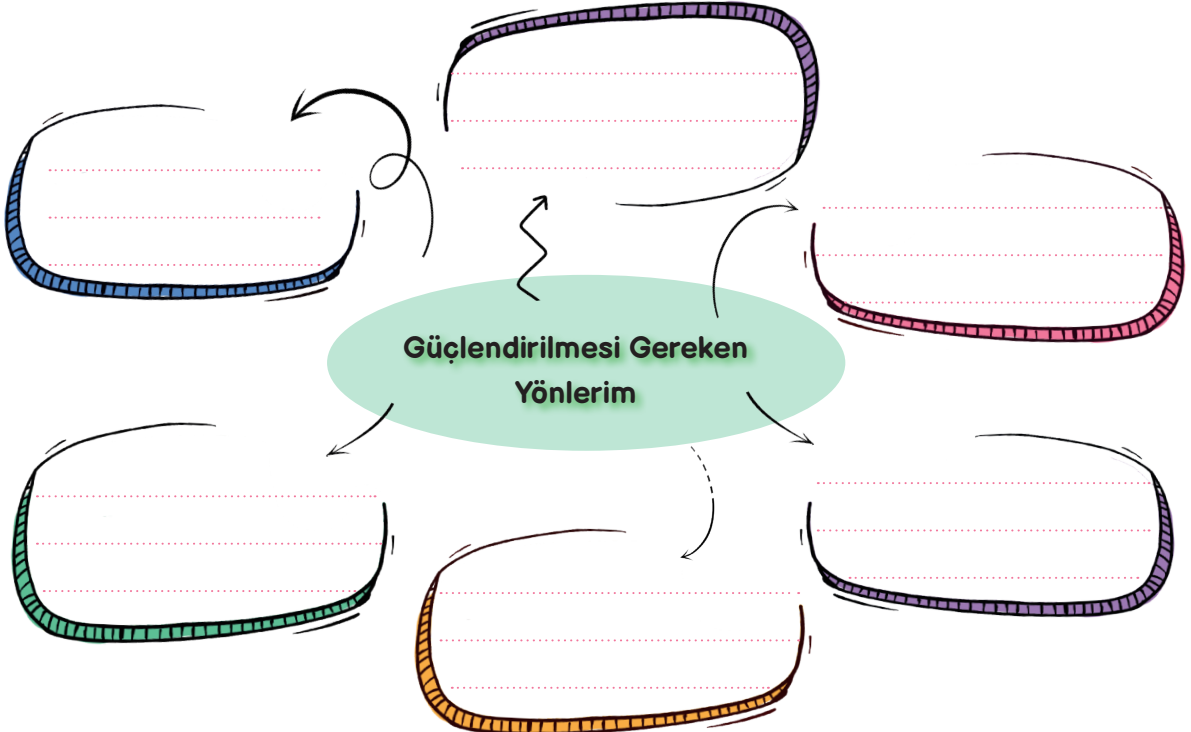

DEĞERLENDİRELİM

1. Boş bırakılan yerlere güçlü yönlerinizi yazınız.

2. Boş bırakılan yerlere güçlendirilmesi gereken yönlerinizi yazınız.

3. Aşağıdaki form güçlü ve güçlendirmeniz gereken yönlerinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Buna göre sizi en iyi yansıtan seçeneği artı (+) ile işaretleyiniz.

Öz Değerlendirme Formu

No	Ölçütler	Evet	Bazen	Hayır
1	Arkadaşlarımla iyi anlaşıyorum.			
2	Arkadaşlarımla kibar dille konuşurum.			
3	Arkadaşlarımla farklı düşüncelerine saygı duyarım.			
4	Zor durumda olan arkadaşlarıma yardım ederim.			
5	Zorlandığım bir konuda arkadaşlarımdan yardım isterim.			
6	Grup çalışmalarında arkadaşlarımla iş birliği yaparım.			
7	Üstlendiğim görevleri yerine getiririm.			
8	Her gün mutlaka kitap okurum.			
9	Resim, müzik, spor gibi ilgi duyduğum bir alanda kendimi geliştiririm.			
10	Günlük plan yaparım.			
11	Günlük planımı uygularım.			
TOPLAM				

"Evet" cevaplarınız güçlü yönlerinizi gösteriyor. Tebrikler!

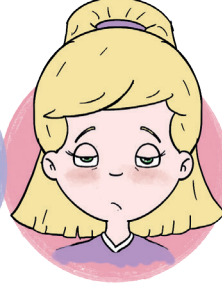
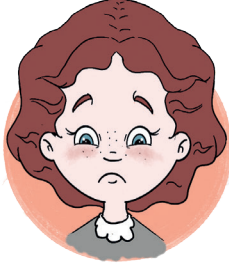
"Bazen" cevaplarınız biraz daha güçlendirmeniz gereken yönleriniz konusunda size yol gösterir.

"Hayır" cevaplarınız geliştirmeniz gereken yönlerinizi ifade eder.

"Bazen" ve "Hayır" dediğiniz yönlerinizi güçlendirmek için ailenizden, öğretmenlerinizden, rehber öğretmeninizden ve arkadaşlarınızdan destek alabilirsiniz. Planlı çalışarak bu yönlerinizi geliştirebilirsiniz.

DAVRANIŞLARIMIN ETKİLERİ

DÜŞÜNELİM

- Arkadaşlarınızla selamlaşırken yukarıdaki yüz ifadelerinden hangisini tercih edersiniz? Neden?
- Tercih ettiğiniz yüz ifadesine karşı arkadaşlarınızın tepkisi sizce nasıl olur?

KEŞFEDELİM

Rolden Role Girelim

- Öğretmeninizin rehberliğinde 5 grup oluşturunuz.
- Her gruptan bir arkadaşınızı sayışma yaparak seçiniz.
- Aşağıdaki senaryolardan birini grup olarak seçiniz.

Senaryolar

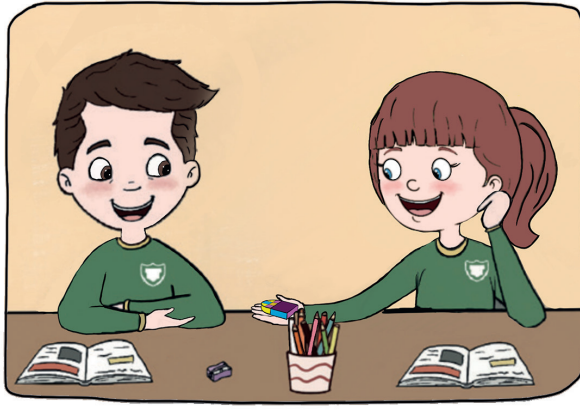
1. Gruptakiler kitap okurken seçtiğiniz kişi onları rahatsız edecek şekilde davranır.
2. Gruptakiler sohbet ederken seçtiğiniz kişi konuşanlar ile göz teması kurmaz.
3. Gruptakiler teneffüste oynarken seçtiğiniz kişi koşturarak onları rahatsız eder.
4. Gruptakiler sırada birbirlerinin önüne geçerken seçtiğiniz kişi onları nazikçe uyarır.
5. Gruptakiler bir konuda anlaşmazlık yaşayınca seçtiğiniz kişi onların aralarında anlaşmalarını sağlar.

- Senaryonuzu grubunuzla beraber canlandırınız.
- Canlandırma etkinliğini tamamladıktan sonra etkinlik sırasında neler hissettiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Davranışlarımızın Etkileri

Her insan toplumun bir üyesidir. Toplu hâlde yaşadığımız için davranışlarımız hem bizi hem de diğer insanları etkiler. Olumlu davranışlarımız bizi ve çevremizdeki insanları mutlu eder. Olumsuz davranışlarımız ise çevremizdekileri üzebilir ya da onlara zarar verebilir.

Arkadaşlarımıza karşı nazik olmak, onları oynadığımız oyuna davet etmek, gerektiği durumlarda onlardan özür dilemek, arkadaşlarımızın eşyalarını izin alarak kullanmak olumlu davranışlardan bazılarıdır. Olumlu davranışlarımız arkadaşımız ile aramızda sevgi, saygı ve güven duygularının gelişmesini sağlar. Olumlu davranışlarda bulunmak hem bizi hem de arkadaşlarımızı mutlu eder. Örneğin teneffüslerde sınıfımızı havalandırırsak derslerimizi temiz havada daha verimli işleriz. Böylece hem kendimizi hem de arkadaşlarımızı hastalıklardan korumuş oluruz.

Oyun oynarken kurallara uymamak, arkadaşlarımıza saygısız davranmak ve derste sınıfın dikkatini dağıtacak davranışlar sergilemek olumsuz davranışlardan bazılarıdır. Sergilediğimiz olumsuz davranışlar ile herkesin üzülmesine neden olabiliriz. Örneğin sınıfta top oynadığımızda ders araç gereçlerine zarar verebiliriz. Bu sebeple derslerimiz aksayabilir. Ayrıca böyle bir durumda okulumuz maddi kayıp yaşayabilir. Bizler de bu durumdan olumsuz etkileniriz. Olumsuz davranışlar hem bizi hem de arkadaşlarımızı mutsuz ve huzursuz eder. Bu davranışlar arkadaşlık ilişkilerimize de zarar verir.

- Aşağıdaki cümleleri tabloda istenen durumlara göre örnekteki gibi tamamlayınız.

Arkadaşıma böyle davranırsam...	Ben bu durumdan nasıl etkilenirim?	Arkadaşlık ilişkilerim bu durumdan nasıl etkilenir?
Hiç yalan söylemezsem...	Kendimi mutlu hissederim.	Arkadaşım bana her zaman güvenir.
Arkadaşıma anlaşılmadığı bir durumda içlerinden birinin tarafını tutarsam...		
Yere düşen arkadaşşıma yardımcı olursam...		
Arkadaşım konuşurken onu sözünü kesmeden dinlersem...		
Oyun oynarken kurallara uymazsam...		
Oyunu kazanan arkadaşşıma tebrik edersem...		

- Bulmacada olumlu ve olumsuz bazı tutum ve davranış ifadeleri gizlenmiştir. Bu ifadeleri yukarıdan aşağıya ya da soldan sağa olacak şekilde bulunuz. Baş harfine ve harf sayısına göre uygun alana yazınız.

- Y A N L I
- S _ _ _ _ _
- K _ _ _
- B _ _ _ _
- S _ _ _ _
- G _ _ _ _ _
- N _ _ _ _
- D _ _ _ _
- U _ _ _ _
- N _ _ _ _

R	S	İ	N	İ	R	L	İ	R	H
B	E	N	C	İ	L	R	A	R	İ
İ	D	Ü	R	Ü	S	T	İ	N	Y
R	C	P	S	A	Y	G	İ	L	İ
N	Y	A	N	L	İ	C	Y	V	B
G	Ü	V	E	N	İ	L	İ	R	N
H	Z	P	R	N	A	D	R	C	A
M	D	V	N	E	Ş	E	L	İ	Z
B	C	K	A	B	A	L	S	V	İ
S	U	Y	U	M	L	U	F	V	K

- Aşağıdaki soruları yazdığınız tutum ve davranışların numaralarını kullanarak cevaplayınız.

- Bu ifadelerden hangileri olumludur?.....
Olumlu tutum ve davranışlarımız bizi ve arkadaşlarımızı sizce nasıl etkiler?

.....

.....

.....

- Bu ifadelerden hangileri olumsuzdur?.....
Olumsuz tutum ve davranışlarımız bizi ve arkadaşlarımızı sizce nasıl etkiler?

.....

.....

.....

Bir sonraki ders için 4 adet beyaz karton ve boya kalemleri gerekmektedir. Malzemeleri aranızda paylaşarak getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Sevdiğiniz bir hikâye ya da fıkrayı sıra arkadaşınızla birbirinize sırayla anlatınız.

Arkadaşınızı dinlerken onunla göz teması kurmayınız. Başka şeylerle ilgileniniz.

- Anlatırken ne hissettiniz?
- Dinlerken ne hissettiniz?

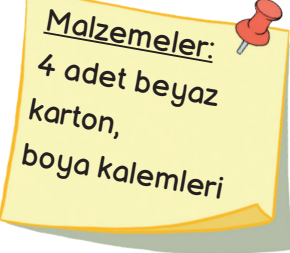

KEŞFEDELİM

Galeri Yürüyüşü

1. Adım

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Aşağıdaki sorulardan birini grup olarak seçiniz. Her grubun ayrı bir soru seçmesine dikkat ediniz.

1. Arkadaşlarınızın hangi davranışları sizi mutlu eder?
2. Arkadaşlarınızın hangi davranışları sizi üzer?
3. Arkadaşlarınızın hangi davranışları sizi rahatsız eder?
4. Arkadaşlarınızın hangi davranışları dikkatinizi dağıtır?

- Seçtiğiniz soruyu grup arkadaşlarınızla tartıştıktan sonra ortak cevabınızı kartonun en üstüne yazınız. Dilerseniz cevabınızın yanına resim de yapabilirsiniz.
- Hazır olan kartonları sınıfın farklı duvarlarına asarak galerinizi hazırlayınız. Çalışmalarınızı görmek için galeri yürüyüşüne başlayınız.

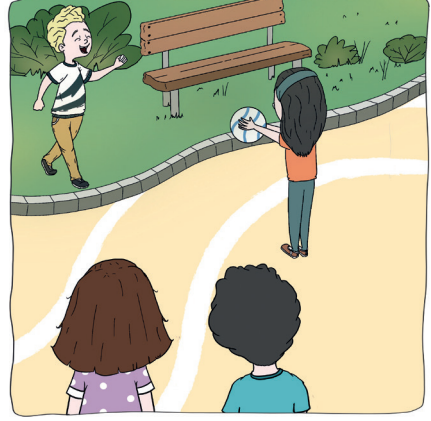
2. Adım

- Grubunuzla birlikte diğer grupların hazırladığı çalışmalarını inceleyiniz.
- Ziyaret ettiğiniz grubun seçtiği soruya sizin grubun vereceği cevabı tartışınız.
- Kendi cevabınızı diğer grubun cevabının altına yazınız.
- Tüm grupları ziyaret edip sorulara kendi cevaplarınızı yazdıktan sonra galeri yürüyüşünü bitiriniz.

Olumlu ve Olumsuz Davranışların Bize Etkileri

Arkadaşlarımızın sergilediği olumlu ve olumsuz davranışlardan çeşitli şekillerde etkileniriz.

Arkadaşlarımızın bize güler yüzle “merhaba” demeleri, oyunlarına davet etmeleri bizi mutlu eder. Grup çalışmalarında görevlerini zamanında yerine getirmeleri, sözümüzü kesmeden bizi dikkatlice dinlemeleri onlara karşı güven duygumuzu geliştirir. İhtiyacımız olduğunda yanımızda olmaları arkadaşlığımızı güçlendirir. Arkadaşlarımızdan böyle olumlu davranışlar gördüğümüzde kendimizi mutlu ve huzurlu hissederiz.

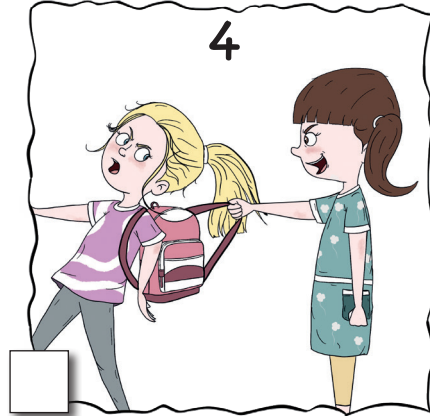
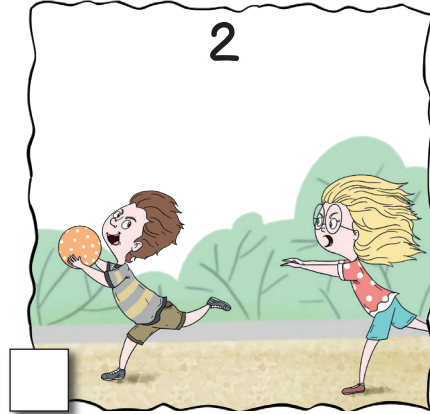
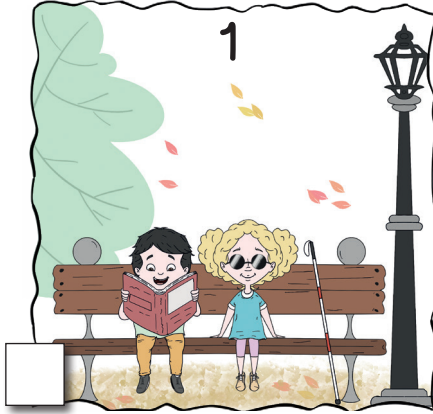

Arkadaşlarımızın oynadığımız oyunlarda kurallara uymamaları, izin almadan eşyalarımıza dokunmaları bizi üzebilir. Bir konuda aşırı ısrarcı tutumları, yanlış davranışları bizi sinirlendirebilir. Hakkımızdaki özel bir bilgiyi başkalarıyla izinsiz paylaşmaları güvenimizi sarsabilir. Arkadaşlarımızdan böyle olumsuz davranışlar gördüğümüzde kendimizi üzgün, kızgın ya da huzursuz hissederiz.

Olumlu davranışlar sergileyen arkadaşlarımıza teşekkür etmeli ve onları takdir etmeliyiz. Olumsuz davranışlar sergileyen arkadaşlarımızı ise nazikçe uyarabiliriz. Onlara bu davranışlarından rahatsız olduğumuzu ve davranışlarının bizi üzdüğünü söyleyebiliriz. Tüm uyarılarımıza rağmen olumsuz davranışlar devam ederse öğretmenimizden ya da bir aile büyüğümüzden mutlaka yardım istemeliyiz.

- Görselleri inceleyiniz.
- Olumlu davranışların olduğu görsellerin kutucuğunu istediğiniz renge boyayınız.
- 5. kutuya olumlu bir davranış, 6. kutuya olumsuz bir davranış yazınız.

5

6

1. Yukarıdaki olumlu davranışlar size yapılıyorsa nasıl etkilenirdiniz?
2. Yukarıdaki olumsuz davranışlar size yapılıyorsa nasıl etkilenirdiniz?

DEĞERLENDİRELİM

Ali

Çantasını açıp alsana,
silgi zaten senin!

Müge

Mert'e bunun
hesabını
sormalısın!

Canan

Mert'i bekleyip onu
kırmadan silgini
istemelisin!

Can

Silgini hiç vermemeliydin!

Ayşe

Mert, sıra arkadaşı Ayşe'nin silgisini ödünç almıştır. Kullandıktan sonra silgiyi yanlışlıkla kendi çantasına koymuştur. Ayşe bunu görmüş ancak tam söyleyeceği sırada Mert tenefüse çıkmıştır. Silgi Ayşe'ye hemen lazım olmuştur.

1. Ayşe, Ali'nin önerisini yaparsa sizce ne olur? Neden?

.....

2. Ayşe, Müge'nin önerisini yaparsa sizce ne olur? Neden?

.....

3. Ayşe, Can'ın söylediği gibi silgisini vermeseydi sizce ne olurdu? Neden?

.....

4. Ayşe, Canan'ın önerisini yaparsa sizce ne olur? Neden?

.....

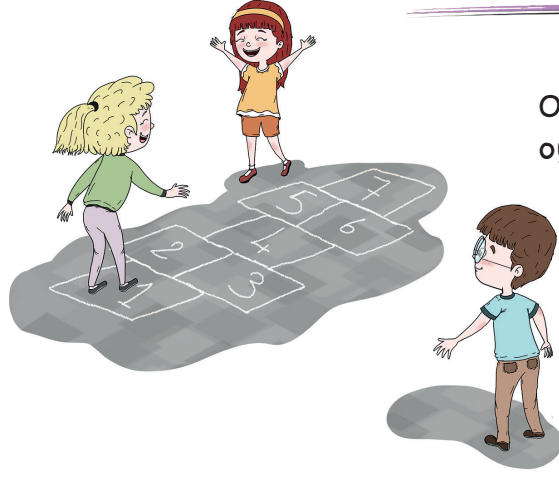
5. Böyle bir durumla karşılaşılsaydınız siz ne yapardınız? Neden?

.....

Bir sonraki derse gelirken makas, yapıştırıcı, A4 kâğıdı ve renkli kartonlar getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Okul bahçesinde veya parkta arkadaşlarınızla oynadığınız oyunları düşününüz.

- Oyunlar sırasında arkadaşlarınızın hangi davranışlarını beğenmiştiniz? Neden?
- Arkadaşlarınızın hangi davranışları hoşunuza gitmemiştir? Neden?

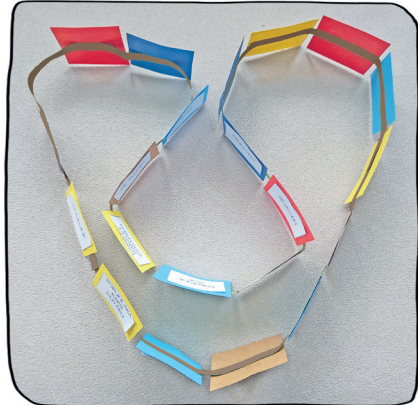
KEŞFEDELİM

Dostluk Kolyesi

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4-5 kişilik gruplar oluşturunuz. Sayfa 219'daki Ek 15'te bulunan parçaları noktalı yerlerden kesiniz.
- Kestiğiniz kâğıt parçasında yazan tutum ve davranışları sergileyen biri ile dost olup olmayacağınızı grup arkadaşlarınızla tartışınız.
- "Bu tutum ve davranış sergileyen biri ile dost olabiliriz." dediğiniz kâğıt parçalarını ayırınız. Her birinin altına renkli kartonlardan dikdörtgen keserek yapıştırınız.
- Hazırladığınız renkli dikdörtgen kartonları birbirine yapıştırınız ve dostluk kolyenizi oluşturunuz. Grubunuzdan bir sözcü seçerek dostluk kolyenizi sınıfta sunmasını isteyiniz.
- Tüm grupların kolyelerini inceleyiniz. Kolyeler arasındaki farkları sınıfça tartıştıktan sonra kolyelerinizi sınıf panosunda sergileyiniz.

Malzemeler:

makas, yapıştırıcı,
A4 kâğıdı, renkli
kartonlar

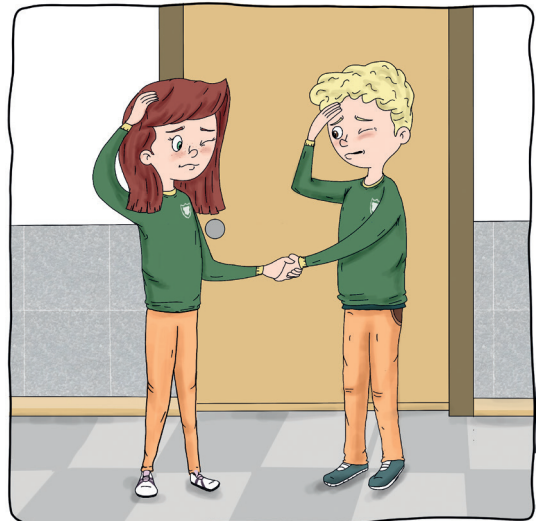
Arkadaşlık İlişkilerimiz

Yaşadığımız yerde ve okulumuzda pek çok arkadaşımız vardır. Arkadaşlarımızla zaman geçirmeyi severiz. Sokakta, mahallede, parkta birlikte oyunlar oynarız. Sınıf arkadaşlarımızla teneffüslerde de oyun oynamayı çok severiz. Ailemizden sonra en çok zaman geçirdiğimiz kişiler arkadaşlarımızdır. Onlarla ders çalışır, etkinliklere katılır ve birbirimize yardımcı oluruz. Sıkıntılarımızı paylaşıyoruz, sorunlarımızı birlikte çözeriz.

Arkadaşlarımızla her zaman aynı fikirde olmayabiliriz. Farklı fikirlerde olsak da birbirimize saygı gösteririz. Bazen arkadaşlarımızla sorunlar da yaşayabiliriz. Hatalı olduğumuz durumlarda arkadaşımızdan özür dilemeliyiz. Onlar hata yaptığında da onları kırmadan uyarmayı bilmeliyiz. Anlayışlı ve duyarlı olmaya özen göstermeliyiz.

Arkadaşlık bağlarının oluşturulması, korunması ve güçlendirilmesi için zaman gereklidir. Birbirimize karşı dürüst olduğumuzda aramızdaki güven duygusu artar. Saygılı, dayanışmacı, kibar davranışlarımız arkadaşlık bağlarımızı güçlendirir. Birbirimizin sorunlarına karşı duyarlı olduğumuzda, birbirimize karşılıklı zarafet gösterdiğimizde arkadaşlığımız zamanla dostluğa dönüşür. Davranışlarımıza özen göstererek arkadaşlık ilişkilerimizi geliştirebiliriz.

UYGULAYALIM

- Metni okuyunuz. Soruları metne göre cevaplayınız.

Ne Yapsak?

Teneffüs vakti sınıfta kalan bir grup arkadaş oyun oynarken “küttt” diye bir ses duyulur.

Arda : Eyvah! Küre yere düştü, kırıldı.

Fusun : Ben “Sınıfta oynamayalım.” demiştim. Ne yapacağız şimdi?

Orkun : Hemen kaçalım, zaten teneffüsteyiz! Kimse görmedi.

Fusun: Olmaz Orkun. İstemeden oldu. Gidip öğretmenimize anlatalım ve özür dileyelim.

Emel : Beni ilgilendirmez. Topa Arda vurdu!

Arda : Haksızlık ediyorsun ama... Biz beraber oynamıyor muyduk?

Fusun: Daha duyarlı olmanı beklerdim Emel.

1. Arda'nın yerinde olsanız ne hissederdiniz?

.....

2. Hangi çocuğun davranışı arkadaşlık bağını güçlendirir? Neden?

.....

3. Bu metindeki olay sizce nasıl çözülmüştür?

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki davranışların arkadaşlık ilişkilerini nasıl etkileyeceğini ilgili kutuyu boyayarak belirtiniz. Olumsuz davranışların yanına bu davranışların olumlu olması için öneriler yazınız.

1. Selin arkadaşlarıyla bir plan yaptığında bu plana uymaz. Söz verdiği saatte gelmez.

☐ Olumlu ☐ Olumsuz

2. Barış, kendisine sıkıntısını anlatan arkadaşını dikkatle dinler. Ona yardımcı olmaya çalışır.

☐ Olumlu ☐ Olumsuz

3. Özlem, bir tartışma çıktığında aranan kişidir. Sorunu arkadaşları arasında ayırım yapmadan çözer.

☐ Olumlu ☐ Olumsuz

4. Mert, arkadaşı Ali'yi çok sever. Ali haklı da olsa haksız da olsa Mert onun tarafını tutar.

☐ Olumlu ☐ Olumsuz

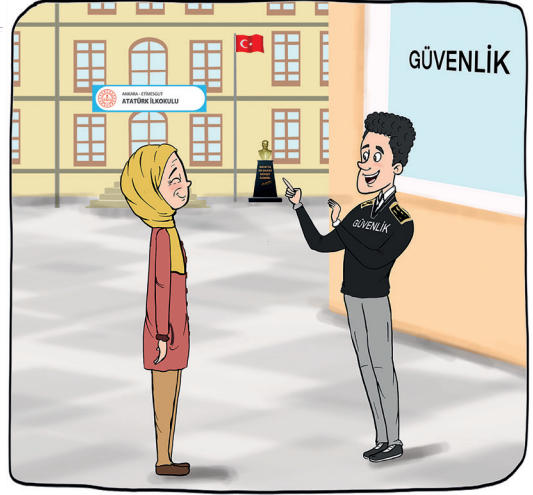

Bir sonraki ders için yanınızda A4 kâğıdı getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Tarifi Zor

Ayşe Hanım veli toplantısı için okula geldi. Toplantının yapılacağı 3/E sınıfının yerini bilmiyordu. O nedenle kapıdaki görevliden 3/E sınıfının yerini tarif etmesini istedi. Görevli, sınıfın yerini sözlü olarak tarif etti. Ancak Ayşe Hanım sınıfın yerini bu tarife göre bulamadı.

- Görevli, sınıfın yerini sözlü anlatım dışında başka nasıl tarif edebilir?

KEŞFEDELİM

Nasıl Görünüyor?

- Aşağıda verilen örneği inceleyiniz.

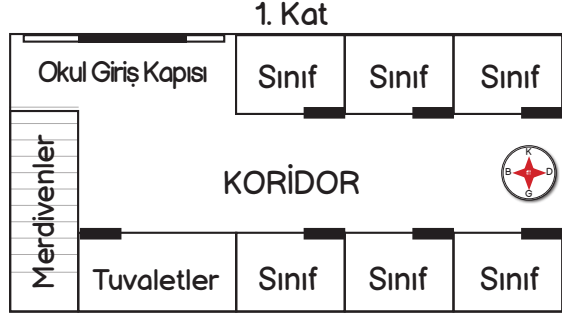
Yandan Görünüm				
Üstten Görünüm				

- Silgi, kalemıraş, kalem kutusu vb. eşyaları masanızın üzerine koyunuz.
- Masaya koyduğunuz eşyaların yandan ve üstten görünüşünü örnekteki gibi çiziniz.

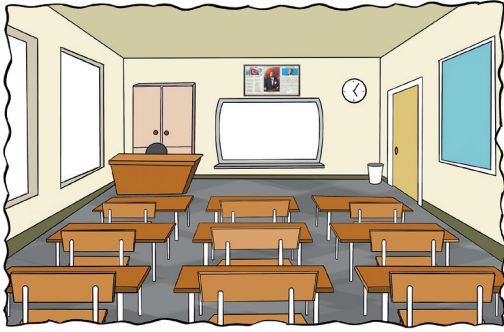
Yandan Görünüm				
Üstten Görünüm				

Kroki Çiziyoruz

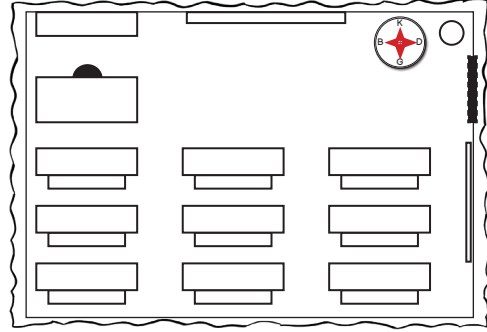
Yerleşim yerlerinin veya nesnelerin üstten görünümüne **kuş bakışı** denir. Herhangi bir yerin kuş bakışı görüntüsünün kâğıt üzerine, ölçüsüz ve kabataslak şekilde çizilmiş haline **kroki** adı verilir.

Kroki, sınıfımızın okul içindeki yerini bulmamızı kolaylaştırır. Bu nedenle okulumuzun krokisini çizerken sınıfımızın etrafında bulunan bölümleri de belirtiriz.

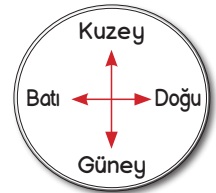
Sınıf Resmi

Sınıf Krokisi

Aradığımız herhangi bir adres veya yeri bulmak için krokilerden yararlanırız. El ilanları, katalog ve kartvizitlerde çizilen krokiler aradığımız adresin en kolay ve hızlı şekilde bulunmasını sağlar. Hastane, alışveriş merkezi, müze, park gibi büyük yerlerde bulunduğumuz yeri gösteren bir kroki görebiliriz. Bu krokiye bakarak nerede olduğumuzu ve hangi taraftan, nereye gidebileceğimizi öğrenebiliriz.

Kroki daima aynı yön üzerinde hazırlanmalıdır. Krokiye baktığımız zaman üst kısım kuzeyi, alt kısım güneyi gösterir. Böylece sağ taraf doğuyu, sol taraf ise batıyı göstermektedir. Bunun için krokinin yan tarafında yönleri gösteren ok işaretleri bulunmalıdır.

UYGULAYALIM

Ece teneffüste sınıfından çıkarak önce öğretmenler odasına sonra tuvalete gitti. Ardından 3/A sınıfındaki arkadaşından kitabını alıp kütüphanede okumaya başladı.

- Yukarıdaki açıklamaya göre Ece'nin izlediği yolu çizip yönergede boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

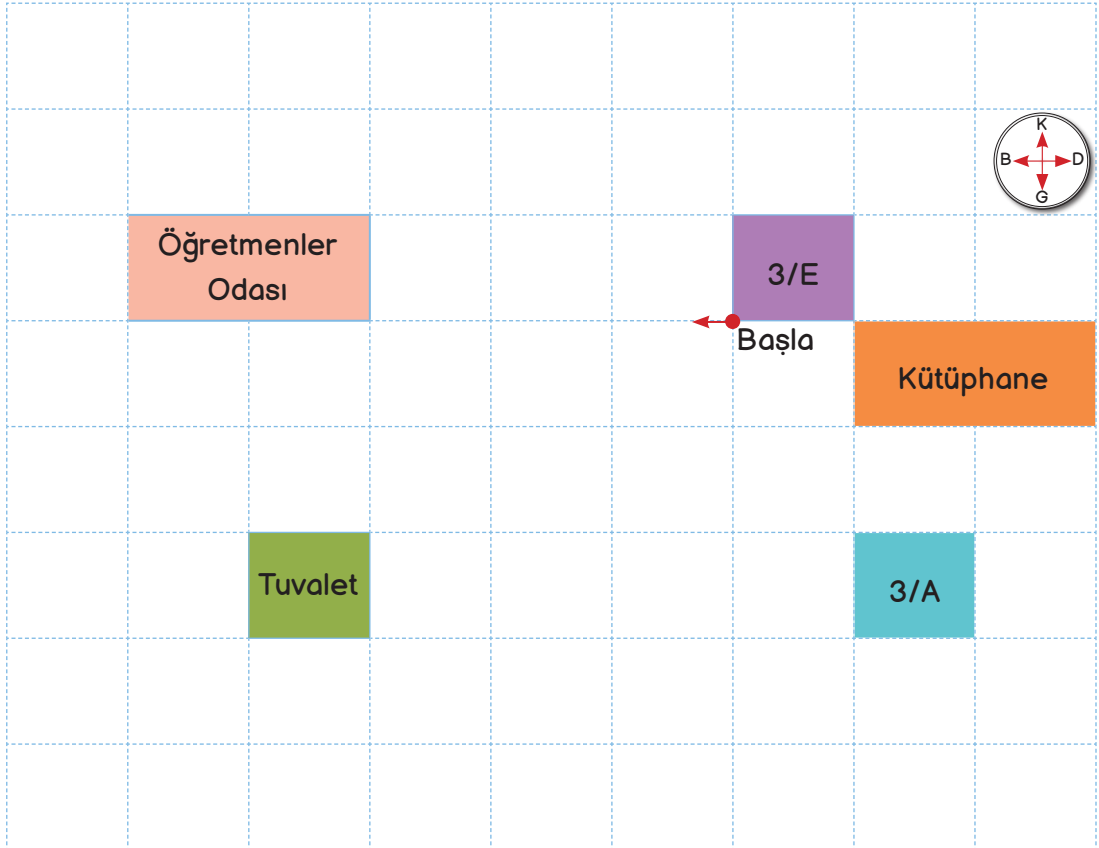
Başlangıç 3/E sınıfı

..... kare yönüne ilerledi. Öğretmenler odasına geldi.

..... kare yönüne ilerledi. Tuvalete geldi.

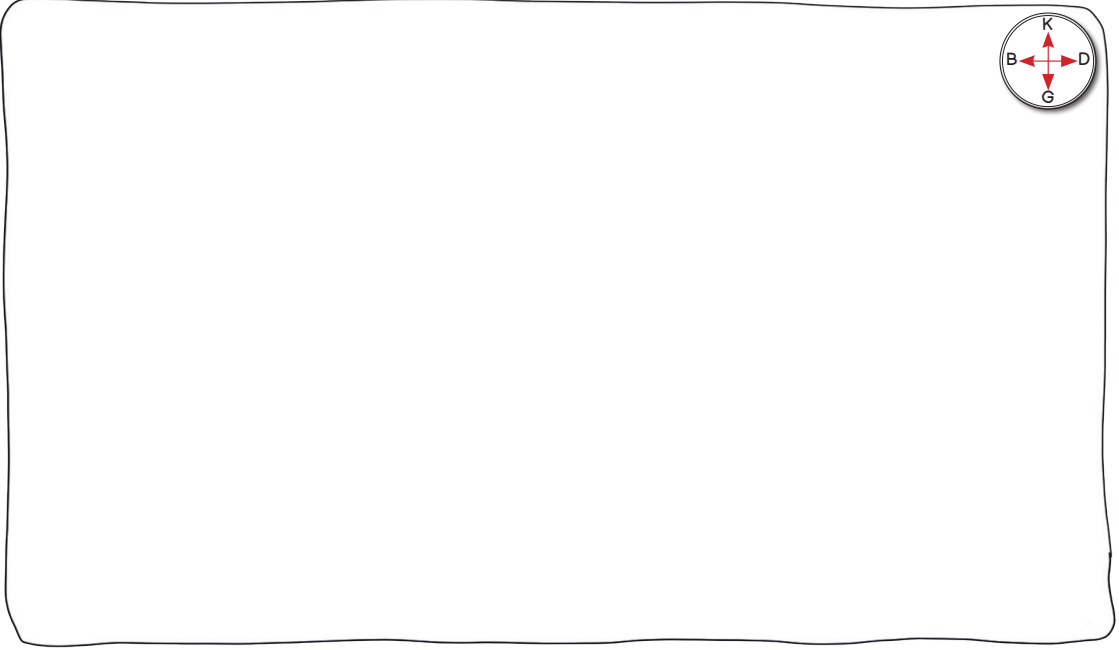
..... kare yönüne ilerledi. 3/A sınıfına geldi.

..... kare yönüne ilerledi. Kütüphaneye ulaştı.

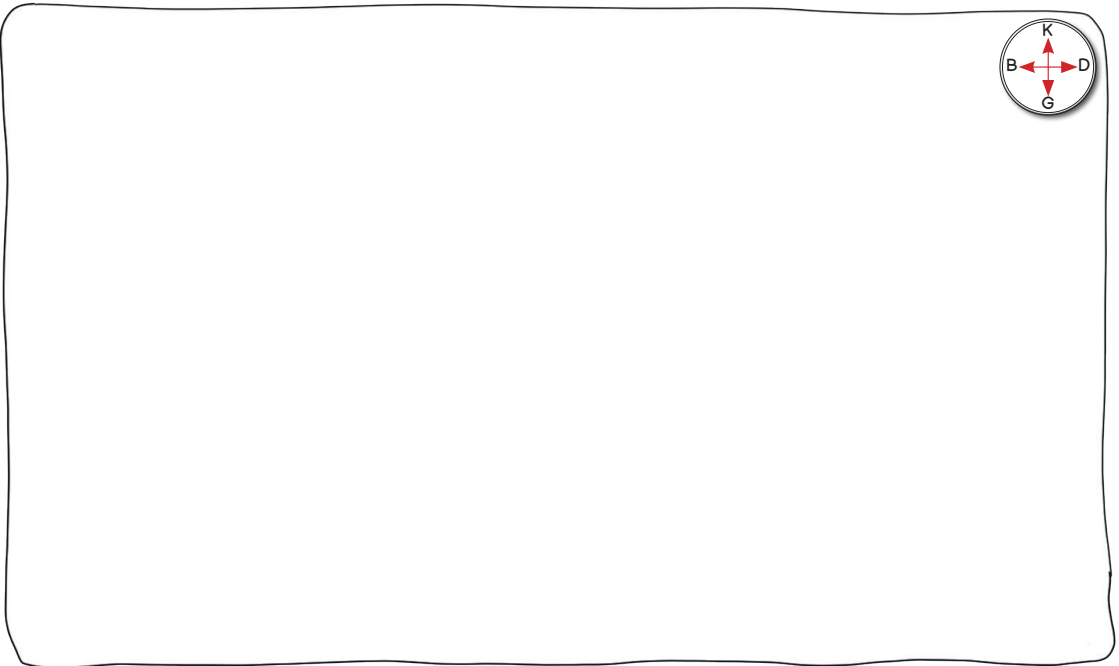

DEĞERLENDİRELİM

1. Aşağıdaki alana sınıfınızın krokisini çizin. Sıranızın bulunduğu alanı mavi ile boyayınız.

2. Aşağıdaki alana okulunuzun krokisini çizin. Sınıfınızın bulunduğu alanı yeşil ile boyayınız.

DÜŞÜNELİM

Neler Oluyor?

Ali sabah neşeyle uyandı. Güneş henüz doğmuştu. "Acaba saat kaç?" diye düşündü. Fakat o da ne? Saatin içinde rakamlar yoktu. Ali şaşkınlıkla yatağından kalktı. Başucundaki öykü kitabına gözü takıldı. Ne kapağında ne de sayfalarında bir şey yazıyordu. Sanki yazılar kuş olup uçmuştu! Odasından telaşla çıktı. Salondaki takvime baktı, tarih yoktu. Dergileri karıştırdı. Okuyacak hiçbir şey bulamadı. Sokak kapısını açıp dışarıyı inceledi. Sokakta ne bir tabela, ne bir trafik işareti... Sanki tüm yazılar, rakamlar ortadan kaybolmuştu! Peki, şimdi ne yapacaktı?

- Ali sizce ne yapmıştır? Neden?
- Okuma yazma bilmediğiniz, sayıları tanımadığınız bir hayat sizce nasıl olurdu? Anlatınız.

KEŞFEDELİM

Sıra Sende

- Sınıfça oynayacağınız oyun için bir arkadaşınızdan atık bir kâğıdı buruşturarak top hâline getirmesini isteyiniz.
- Topu bir arkadaşınızın ismini söyleyerek havaya atınız.
- Top size geldiğinde okullarda yapılan veya yapılabilecek bir etkinlik söyleyiniz.
- Söylenen etkinlikleri tahtaya yazınız. Daha önce söylenmiş etkinlikleri söylemeye dikkat ediniz.
- Her öğrenci bir etkinlik söylediğinde oyunu bitiriniz. Oyun bittikten sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu etkinliklerin size kazandırdıkları nelerdir? Söyleyiniz.
2. Bu etkinliklerin topluma olan katkıları nelerdir? Söyleyiniz.

Okulumuzun Birey ve Topluma Katkısı

HABER OKUL

Ekim
Sayısı

Cumhuriyet İlkokulu Öğrencilerinden Farkındalık Oluşturan Adımlar

Cumhuriyet İlkokulu 3. sınıf öğrencileri, hazırladıkları sosyal sorumluluk çalışması ile hem kendilerini geliştirdi hem de çevrelerindeki insanlarda sorumluluk bilinci oluşturdu.

Öğretmenlerinin ve okul idaresinin de desteğini alan 3. sınıf öğrencileri sokak hayvanlarına yönelik bir çalışmaya imza attı. Çalışmaları doğrultusunda barınakları ziyaret eden öğrenciler, yetkililerden sokak hayvanları ile ilgili bilgi aldı. Kedi, köpek ve kuşların yaşamı ile ilgili araştırmalar yapan öğrenciler veteriner hekimlerle öğretmenleri eşliğinde röportajlar gerçekleştirdi. Topladıkları bilgilerle de bir sunum hazırladı. Sunumlarını okulun konferans salonunda velilerine sundu. Artık salondan çıkan herkes sokak hayvanlarına başka bir gözle bakıyordu.

Yukarıdaki gazete haberi, okulların düzenlediği eğitsel, sosyal ve kültürel etkinliklerin hem bireye hem de topluma katkısı olduğunu göstermektedir.

Okulun Bireysel Hayatımıza Katkıları

Okul bize öğretimin yanı sıra birçok katkı sağlar. Derslerde öğrendiğimiz bilgiler günlük hayatımızda pek çok yerde işimize yarar. Örneğin alışveriş yapmak, birbirimizle iletişim kurmak, teknolojik aletleri kullanmak vb. Aynı zamanda spor, müzik, resim etkinlikleri sayesinde yeteneklerimizi keşfedebilir ve geliştirebiliriz. Gezilere, şenliklere, belirli gün ve haftalarda düzenlenen faaliyetlere katılarak sosyal ve kültürel yönden güçleniriz. Öz güvenimizi artırabiliriz.

Okulun Toplumsal Hayatımıza Katkıları

Okullar sorumluluk sahibi bireyler yetiştirerek toplumu da geliştirir. Çevremizde yaşanan durumlara duyarsız kalmayıp toplum için etkin görev almamız, sosyal sorumluluk sahibi olduğumuzu gösterir. Okulumuzda düzenlenen kermes çalışmalarına, yardım kampanyalarına katılarak hem sorumluluk üstlenir hem de başka insanlara yardım edebiliriz. Bu etkinlikler ile çevremizdeki sorunlara kalıcı çözümler üretebiliriz. Aynı zamanda okulumuzda düzenlenen deprem ve yangın tatbikatlarına katılarak bu konularda bilinç kazanabiliriz.

Okulda yaptığımız tüm bu etkinlikler bizi ve toplumumuzu geliştirir, güçlendirir.

UYGULAYALIM

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Sayfa 205'teki Ek 1'de bulunan planı kullanarak eğitsel, sosyal veya kültürel bir etkinliği grubunuzla yazınız.
- Grup olarak etkinliğinizi sınıf arkadaşlarınıza anlatınız.
- En iyi olan etkinliği seçmek için sınıf arkadaşlarınızla oylama yapınız.
- Oylama sonucu seçilen etkinliği sınıfça uygulayınız. Ardından aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Seçtiğiniz etkinlik eğitsel, sosyal veya kültürel alanlardan hangisine aittir?

.....

.....

2. Sizce neden bu etkinlik seçildi?

.....

.....

3. Bu etkinliğin size ve topluma katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Okul müdürünüzü sınıfınıza davet ediniz. Okulunuzda yapılan veya yapılacak eğitsel, sosyal ve kültürel etkinlikleri öğrenerek takvim üzerine yazınız. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Eylül	Ekim	
Kasım	Aralık	Ocak
Şubat	Mart	Nisan
Mayıs	Haziran	

1. Bu etkinliklerin bireylere katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

2. Bu etkinliklerin topluma katkıları nelerdir?

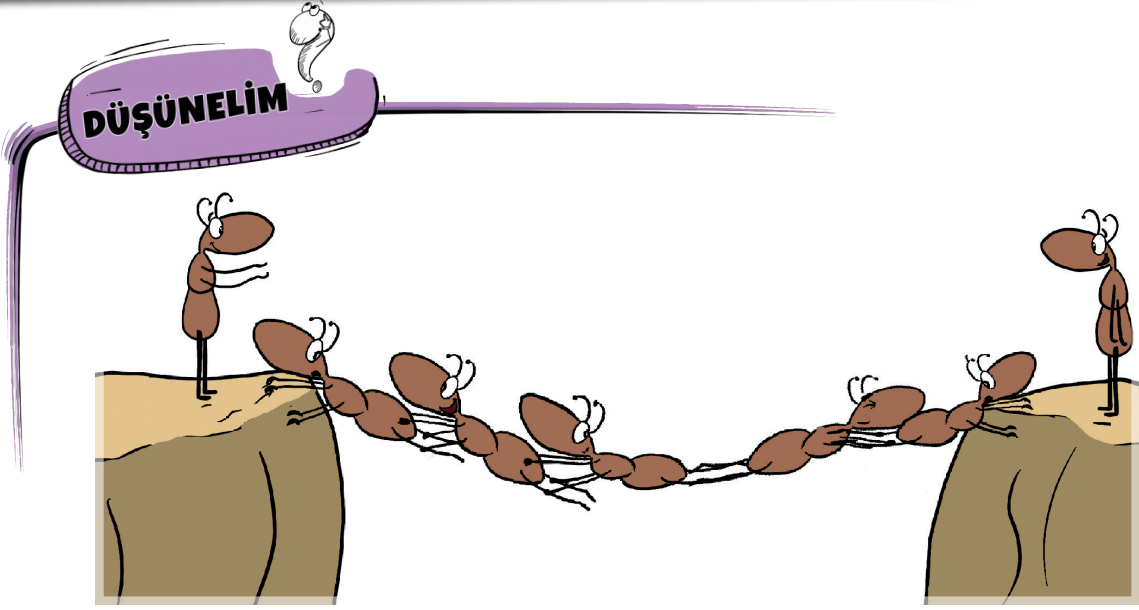
.....

.....

.....

Bir sonraki ders için iki farklı renkte oyun hamuru ve 5 adet pipet getirmeyi unutmayınız.

- Karıncalar karşıya geçmek için nasıl bir yol bulmuştur?
- Karıncaların bu davranışı hangi atasözleri ile açıklanabilir?

KEŞFEDELİM

En Yüksek Kule Kimin?

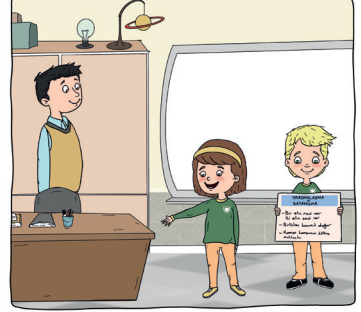
- Öğretmeninizin rehberliğinde 4-5 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Çalışacağınız masayı grup arkadaşlarınızla belirleyiniz.
- Oyun hamuru ve pipet kullanarak 8 dakika içinde en yüksek kuleyi yapmaya çalışınız.
- Süre tamamlandığında en yüksek kuleyi yapan grubu belirleyiniz. Arkadaşlarınızı tebrik ederek etkinliği bitiriniz.
- Etkinlik bittikten sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.
 1. İstedığınız kuleyi yapmak için nasıl bir yol izlediniz?
 2. Kuleyi yaparken ne tür zorluklar yaşadınız? Bu zorluklar karşısında grup olarak nasıl bir çözüm ürettiniz?
 3. Grup olarak çalışmanın hangi yararlarını gördünüz?

Malzemeler:

istenilen renklerde
iki kutu oyun
hamuru,
pipet (20 tane)

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma

Okullarımızda yıl boyunca birtakım yardımlaşma ve dayanışma etkinlikleri düzenlenir. Huzurevlerini ziyaret etmek, kardeş okullara kitap ve kırtasiye yardımı sağlamak, sokak hayvanları için çalışmalar yapmak, giymediğimiz kıyafetleri veya oynamadığımız oyuncakları ihtiyaç sahipleri ile paylaşmak bu etkinliklerin bazılarıdır.

Okullarımızda katılabileceğimiz etkinliklerin yanında yardımlaşma ve dayanışma için iş birliği yapabileceğimiz kurumlar da vardır. Kızılay, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, AKUT (Arama Kurtarma Derneği), Darüşşafaka bu kurumlardan bazılarıdır.

İhtiyaç sahibi insanlara yardım etmek ve bunun için bir araya gelmek hepimizi mutlu eder. Yardımlaşmak, yardım ettiğimiz kişilere de bize de huzur verir.

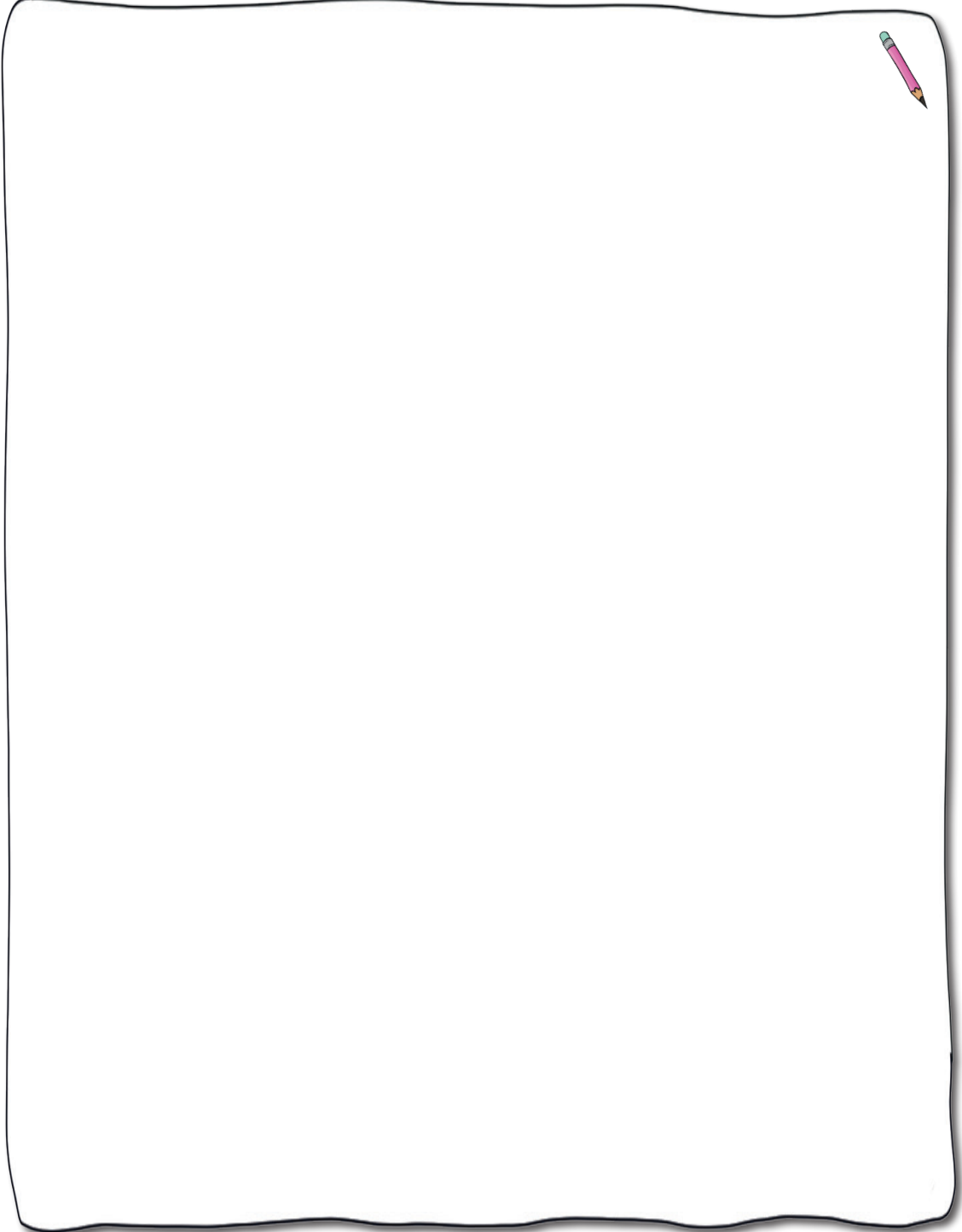
UYGULAYALIM

Proje Üretiyoruz

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4-5 kişilik gruplar oluşturunuz. Okulunuzda uygulanabilecek sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili bir projeyi grup arkadaşlarınızla düşününüz.
- Proje konunuza karar verirken okulun imkânlarını, projenin kimlere faydası olacağını dikkate alınız. Buna göre sayfa 206'daki Ek 2'de bulunan proje öneri formunu doldurunuz.
- Aranızdan bir sözcü seçiniz. Grup kararınızı bir kâğıda yazarak sınıf arkadaşlarınıza sununuz. Tüm sunumlar bitince proje konularını tahtaya yazınız.
- Proje konularından birini seçmek için oylama yapınız. Oyunuzu vereceğiniz projenin amacına uygun ve uygulanabilir olmasına dikkat ediniz. Uygun bulduğunuz projenin adını küçük bir kâğıda yazarak öğretmen masasına koyunuz. Oylama bitince en fazla oy alan projeyi öğretmeninizle belirleyiniz.

DEĞERLENDİRELİM

- Uygulayalım bölümünde belirlediğiniz projeye uygun bir slogan bularak afişinizi tasarlayınız. Çalışmanız sayfa 207'deki Ek 3'te bulunan afiş değerlendirme formuna göre değerlendirilecektir.

- Tasarladığınız afişi arkadaşlarınıza sununuz.

DÜŞÜNELİM

Ağaç Köyde Bir Şapka

Ormandaki kocaman ağaç, küçük bir köy gibiydi. Gövdesindeki delikte sincap, kovuğunda tilki, dallarında ağaçkakan ve baykuş, kabuğunda örümcek yaşırdı.

Bir sabah sincap uyandı, tatlı tatlı gerinirken aşağıda kırmızı bir şey fark etti. O da ne? Ağaçtan hızlıca indi. "Ooo, sıcacık! Ne güzel bir şapka... İçine girip uyuyabileceğim bir yatak olur bana." O sırada tilki yavaş yavaş yaklaştı. "Ben de üşüyen ayaklarım için böyle bir şey arıyordum. Harika, tam benlik." Ağaçkakan çoktan gelmiş olanları izliyordu. Sevinçle kanat çırpı. "Aaa! İşte, yumurtadan çıkacak yavrularıma bir örtü." Örümcek de şapkanın içine ağ örme planlarına başlamıştı. Yünden örülmüş bu kırmızı şapka kimin olacaktı? Hayvanlar baykuşa danışmaya karar verdiler. Bilse bilse baykuş bilirdi. Ne de olsa o bilgeydi.

Baykuş şapkayı evirdi, çevirdi ve şöyle dedi:

...

- Baykuş sizce ne demiştir?
- Baykuş, şapkayı sizce kime vermiştir? Neden?

KEŞFEDELİM

3/A sınıfı öğrencileri beden eğitimi ve oyun dersinde hangi oyunları, kaç kişinin oynamak istediğini aşağıdaki tabloda listelemişlerdir. Öğretmenleri oyunlardan birine karar vermelerini istemiştir.

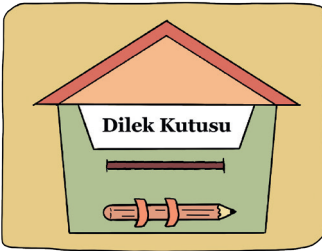
Tablo: İstenen Oyunlar

	Oyunun İsmi	Öğrenci Sayısı
1	Futbol	6
2	Yakan top	6
3	İp atlama	5
4	İstop	3
5	Yerden yüksek	3
6	Sek sek	1

- 3/A sınıfı öğrencileri karar verirken hangi yöntemleri kullanmış olabilirler? Neden?
- Siz olsaydınız oynamak istediğiniz oyunları nasıl belirlerdiniz?

ÖĞRENELİM

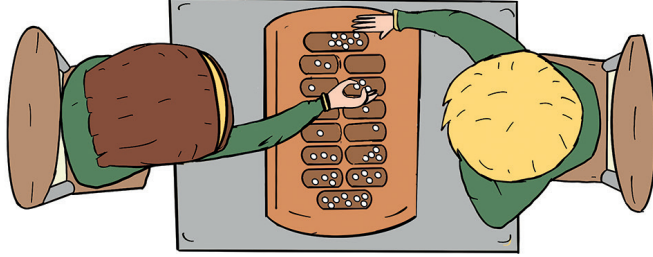
Okulumuzla İlgili İstek ve İhtiyaçlarımız

Okulumuzda düzenlenen spor turnuvası, kulüp çalışması, kermes, sinema veya tiyatro gösterimi, gezi gibi her türlü etkinlik sosyal süreçlere örnektir. Bu sosyal süreçlere katılırken istek ve ihtiyaçlarımız olabilir. Her türlü istek ve ihtiyacımızı nezaket kurallarına uyarak ifade etmeliyiz. Okuldaki istek ve ihtiyaçlarımızı demokratik yollarla da dile getirebiliriz. Bu demokratik yollardan biri dilekçe yazmaktır. Dilekçe, bir konu hakkında resmî kurumlara yazdığımız yazıdır.

Okulumuzla ilgili istek ve ihtiyaçlarımızı yazıp attığımız kutuya dilek kutusu denir. Bu kutuya attığımız yazılar, okul yönetimi tarafından incelenir ve değerlendirilir. Uygun olan istek ve ihtiyaçlar gerçekleştirilir.

Okulumuzdaki istek ve ihtiyaçlarımızı okul yönetimine dilekçe yazarak bildirebiliriz. Örneğin Ceyda ve Emir, mangala oynamayı çok seviyordu. Bu oyunu sınıf arkadaşlarına da öğrettiler. Mangala oyununu okulda yaygın hâle getirmek ve turnuva düzenlemek istiyorlardı. Bu konudaki isteklerini öğretmenlerine danıştıktan sonra okul yönetimine dilekçe yazarak dile getirdiler.

24/11/2022

Atatürk İlkokulu Müdürlüğüne
Samsun

Geleneksel Türk oyunu olan mangalanın okulumuzda yaygın hâle gelmesi için mangala turnuvası düzenlemek istiyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Ceyda

Ceyda Aktürk

Adres: 3/A sınıfı öğrencisi

Hürriyet Mah. Atatürk Cad.

No:12 55020 Samsun

Tel: 0 362

Dilekçe yazarken şunlara dikkat ederiz:

- ^ Temiz ve düzgün bir kâğıda özenle yazarız.
- ^ Dilekçenin verileceği makamın adını kâğıdı ortalayarak en üste yazarız.
- ^ Basit ve anlaşılır bir dil kullanırız.
- ^ Sağ alt köşeye dilekçe sahibi olarak ad ve soyadımızı yazarız. İmzamızı atarız.
- ^ Sağ üst köşeye ya da imzanın üstüne günün tarihini atarız.
- ^ Sol alt köşeye adres ve telefon bilgilerimizi yazarız.

Bir sonraki ders için karton kutu, kaplama malzemesi, isteğe bağlı süsleme malzemesi, makas ve yapıştırıcı getirmeyi unutmayınız.

UYGULAYALIM

Demokratik Yolları Kullanalım

1. Adım

- Karton kutuyu öğretmeninizle tamamen kaplayınız.
- Kutunun üzerini istediğiniz şekilde süsleyip boyayabilirsiniz.
- Kutunun üst kısmında makas ile bir karış uzunluğunda, bir parmak genişliğinde bir kesiği öğretmeninizle açınız.
- Bu kutunun sınıfınızda kullanılacak bir eşya olacağını düşünerek ona ortak bir isim veriniz.

Malzemeler:

karton kutu,
kaplama malzemesi,
isteğe bağlı süsle-
me malzemesi,
makas, yapıştırıcı

2. Adım

- Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarınızı düşününüz.
- Bunlardan birini kâğıda yazarak sınıfınız için hazırladığınız dilek kutusunun içine atınız.
- Kutudaki dilekleri öğretmeninizin gözetiminde okuyarak tahtaya yazınız.
- Tahtaya yazdığınız dileklerden bir tanesini oy kullanarak seçiniz. Seçilen dilek ile ilgili aşağıdaki dilekçeyi doldurunuz.

Müdürlüğüne

Park Sorunu

Aras ile Neşe aynı apartmanda oturuyordu. Evlerinden okula giden güvenli bir bisiklet yolu vardı. Bu nedenle aileleri okula bisiklet ile gitmelerine izin veriyordu. Okul saati yaklaşınca çantalarını sırtlarına taktılar. Kask ve dizliklerini takarak yola koyuldular. Fakat iki arkadaş okula vardığında bisikletlerini park edecek yer bulamadılar.

1. Aras ile Neşe, park sorununu çözmek için neler yapmalıdır?

.....

.....

.....

2. Aşağıda karışık hâlde verilen harflerle anlamlı kelimeler oluşturunuz. Oluşturduğunuz kelimeleri yandaki uygun boşluklara yazınız.

kelid	d i l e k
sketi	i _ _ _ _
yalsos	s _ _ _ _ _
çedilek	d _ _ _ _ _
zaketne	n _ _ _ _ _
mokratetik	d _ _ _ _ _
iyacıtımlarız	i _ _ _ _ _

3. Cümlelerdeki boşlukları yukarıdaki kelimelerden uygun olanlar ile tamamlayınız.

- Okula ilişkin istek ve sözlü olarak ifade edebiliriz.
- Kendimizi ifade ederken kurallarına uygun davranmalıyız.
- İsteklerimizi talep etmek için okul yönetimine yazabiliriz.
- Okulumuzdaki basketbol turnuvasına katılarak süreçlerde yer alırız.
- Okulumuz ile ilgili istek ve ihtiyaçlarımızı yazarak kutularına atabiliriz.
- Sınıf başkanımızı bir yolla oy kullanarak seçeriz.

DÜŞÜNELİM

Şıp Şıp Şarkısı

Son ders zili çalınca tüm çocuklar ve öğretmenler yavaş yavaş okuldan ayrıldı. Okuldaki hizmetliler de temizliği tamamlayıp okulun kapısını kilitledi. Artık hiç kimse 2. kat tuvaletindeki birinci musluğun "şıp şıp" şarkısını duyamayacaktı.

- Şıp, şıp, şıp... Keşke gitseydiniz sıkıca kapatıp!
- Şıp, şıp, şıp... Ne kıymetli bir kaynak gidiyor, akıp akıp...
- Şıp, şıp, şıp... Ah tutamıyorum; yazık, yazık, yazık!

Ertesi sabah okul çalışanları kapının kilidini açtı. Öğretmenler bir bir gelmeye başladı. Koridorlarda neşeli çocuk sesleri yankılandı. 2. kat tuvaletindeki birinci musluk ne mi yapıyordu?

- Şıp... Şıp... Şıp...

- Musluk söylediği şarkıdan sizce memnun mudur? Neden?

KEŞFEDELİM

Gözlem Timi

- Teneffüste okulun bölümlerini dolaşınız. Okuldaki kaynakların etkili ve verimli kullanılıp kullanılmadığını gözlemleyiniz.
- Okuldaki Kaynaklar tablosunu doldurunuz.

Tablo: Okuldaki Kaynaklar

Okulda Tüketilen Kaynak	Etkili ve Verimli Tüketiliyor mu?	
	Evet	Hayır
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐

- Tablonuzu arkadaşlarınızın hazırladığı tablolar ile karşılaştırınız. Aşağıdaki soruları buna göre tartışınız.
 1. Arkadaşlarınızın gözlem sonuçları ile sizin gözlem sonucunuz arasında fark var mı? Cevabınız evet ise bu farklar nelerdir?
 2. Gözlem sonuçlarınıza göre okulunuzdaki kaynakların verimli kullanıldığını düşünüyor musunuz?

Okuldaki Kaynaklarımızı Etkili ve Verimli Kullanıyoruz

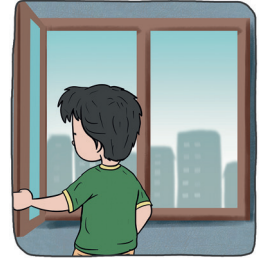
Okulumuzda aydınlatma, ısınma ve temizlik gibi ihtiyaçlarımızı çeşitli kaynaklar ile karşılarız. Aydınlatma için elektriğe, ısınma için doğal gaz veya kömüre ihtiyaç duyarız. Temizlik için ise su, sabun ve peçete gibi temizlik malzemeleri kullanırız. Ayrıca derslerimizde kullanmak üzere kalem, silgi, kâğıt, toner gibi malzemelere de ihtiyaç duyarız. Bu kaynakların tükenebileceğini bilmeli ve onları özenli bir şekilde kullanmalıyız. Elektrik, doğal gaz veya kömürün eksikliğinde aydınlatma ve ısınmada sorunlar yaşayabiliriz. Su ve temizlik malzemelerinin yetersizliği ise sağlık sorunlarına neden olabilir.

Okulumuza elektrik, su, doğal gaz gibi birçok kaynak için kullanım miktarı kadar fatura gelir. Bu kaynakları gereksiz yere harcarsak paramızı da boşa harcamış oluruz. Bu durum hem okul hem de ülke ekonomisine zarar verir. Okuldaki kaynakları verimli kullanmak için dikkat etmemiz gerekenlerden bazıları şunlardır:

- ^ Soğuk havalarda pencereleri gereksiz yere açmayız.
- ^ Okuldaki ortak kullanım alanlarını özenli kullanırız.

- ^ Gereksiz yanan lambaları kapatırız.
- ^ Boşa akan muslukları kapatırız.

- ^ Su damlatan bozulmuş muslukları öğretmenimize veya hizmetliye haber verimiz.
- ^ Tuvaletlerde sıvı sabun, tuvalet kâğıdı, peçete gibi malzemeleri ihtiyacımız kadar kullanırız.
- ^ Ortak kullanım alanlarını özenli ve temiz kullanırız.

Kaynakların tasarruflu kullanılmadığı durumlarda da bu sorunu ortadan kaldıracak önerilerde bulunabiliriz. Örneğin kaynakların verimli kullanılması konusunda farkındalık oluşturmak için panolara bilgilendirici yazılar ve afişler hazırlayabiliriz. Muslukların ve elektrik düğmelerinin etrafına etkili ve verimli kullanılması için notlar yazabiliriz.

UYGULAYALIM

Tasarruf Kampanyası

Kerem, teneffüslerde okuldaki birçok kaynağın etkili ve verimli kullanılmadığını fark etti. Başta elektrik, su, sıvı sabun ve fotokopi kâğıtları gibi kaynaklar özensiz kullanılıyordu. Bu duruma çok üzülen Kerem bir şeyler yapması gerektiğini düşündü. Okul yönetimi, öğretmenler ve arkadaşlarının da desteğini alarak bir kampanya başlattı.

Kaynakların etkili ve verimli kullanımına dikkat çekmek için çeşitli afiş ve broşürler hazırladı. Bunları okulun uygun bölümlerine astı. Ayrıca kaynakların tasarruflu kullanımı ile ilgili bilgilendirme metinleri hazırlayıp okuldaki öğrencilerle paylaştı.

Kerem, bir ay geçtikten sonra kampanyanın işe yarayıp yaramadığını öğrenmek istedi. Okul yönetiminden aldığı bilgilerle kasım ayındaki okul giderleri (Tablo 1) ile aralık ayındaki okul giderlerini (Tablo 2) karşılaştırdı.

Tablo 1: Kasım Ayı Okul Giderleri	
Elektrik	970 TL
Su	710 TL
Sıvı Sabun	460 TL
Fotokopi Kâğıdı	930 TL

Tablo 2: Aralık Ayı Okul Giderleri	
Elektrik	850 TL
Su	625 TL
Sıvı sabun	340 TL
Fotokopi Kâğıdı	720 TL

1. Kerem'in başlattığı kampanya işe yaramış mıdır? Neden?

.....

.....

2. Okuldaki öğrenciler okul kaynaklarını verimli kullanmak için sizce neler yapmışlardır?

.....

.....

3. Bu olaydan sonra Kerem neler hissetmiş olabilir? Neden?

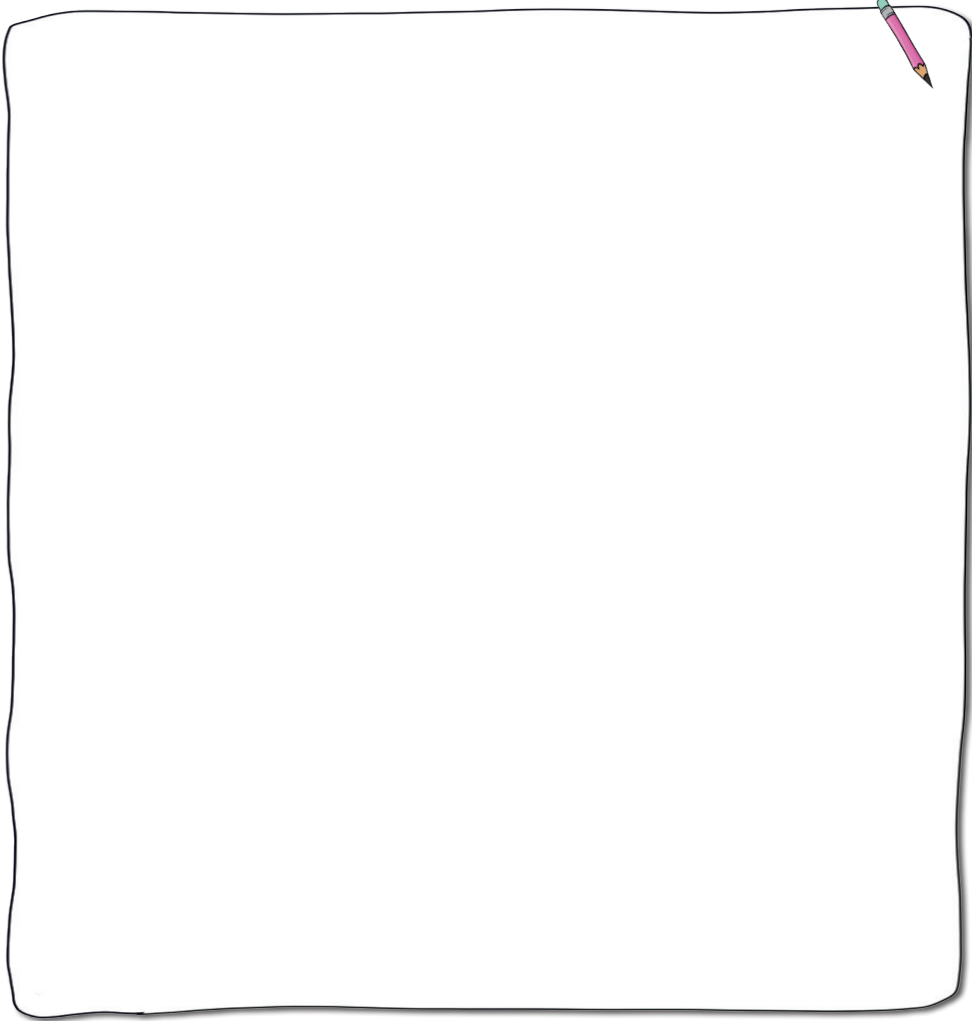
.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Okulunuzdaki kaynakların verimli kullanılması için bir kampanya başlattığınızı düşününüz. Arkadaşlarınızın kampanyadan haberdar olması için kampanyanızı tanıtan sloganlar yazınız.

- Seçtiğiniz slogan ile ilgili bir afiş hazırlayınız. Afişinizi hazırlarken sayfa 207'deki Ek 3'te bulunan afiş değerlendirme formunu kullanınız.

- Afişinizi sınıf arkadaşlarınıza göstererek kampanyanızı tanıtınız.

Bir sonraki ders için ilgi duyduğunuz bir mesleğin özelliklerini araştırınız. 1 adet A4 kâğıdı getiriniz.

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

DÜŞÜNELİM

Diş Hediği

Kız kardeşim Asel'in ilk dişi görüldüğünde bazı komşu ve akrabalarımız bize geldi. Annem, kardeşimi yere oturtup onun önüne kocaman bir örtü serdi. Örtünün üzerine kalem, kaşık, top, tarak, flüt gibi nesneler koydu. Bir anda sessizlik oldu. Herkes dikkatlice kardeşimi izliyordu. Kardeşim elini uzattı ve topu yakaladı. Herkes alkışlamaya başladı. Neler olduğunu anlamadım. Babama sordum. Babam: "Hedik, eski geleneklerimizden biridir. Bebekler ilk dişlerini çıkardıklarında buğday aşısı ikram edilir. Ayrıca bugünü eğlenceli hâle getirmek için bebeklerin büyüdülerinde ne olacakları böyle bir oyunla tahmin edilir." dedi. Bu durumda Asel sanırım sporcu olmayı seçti.

- Büyüdüğünde ne olacağına karar vermek bu kadar kolay olsaydı, sen önüne hangi nesnelerin konulmasını isterdin? Önüne konulanlardan hangisini seçerdin?

KEŞFEDELİM

Görüşme Yapıyoruz

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4-5 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Öğretmeninizin yardımıyla belirlediğiniz okul çalışanları ile görüşme yapınız. Sayfa 209'daki Ek 5'te bulunan görüşme formunu doldurunuz.
- Her gruptan gönüllü olan bir kişinin görüşme formuna yazdıklarını tüm sınıfla paylaşınız.

Mesleklerin Hayatımızdaki Yeri

İnsanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için pek çok ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda farklı meslekler ortaya çıkmıştır. Eğitim ihtiyacı için öğretmenlik, barınma ihtiyacı için mimarlık ve mühendislik, sağlık ihtiyacı için doktorluk, hemşirelik ve eczacılık, güvenlik ihtiyacı için polislik gibi meslekler bulunmaktadır. Ayrıca kapı, pencere, mobilya gibi ihtiyaçlar için marangozluk; giysi ihtiyacı için terzilik; bakıma muhtaç kişilerin ihtiyacını karşılamak için bakıcılık gibi meslekler de yakın çevremizde gördüğümüz mesleklerdendir.

Her mesleğin günlük yaşamdaki yeri ve özellikleri farklıdır. Meslekler toplumsal bir iş bölümü sağlar. Öğrenmeye rehberlik eden bir öğretmen, hasta olduğu zaman iyileşmek için doktora ihtiyaç duyar. Güvenliğimizi sağlayan bir polis, saçlarını kestirmek için berbere ihtiyaç duyabilir. Sebze meyve ihtiyacımızı karşılayan bir manav, bir yerden başka bir yere gitmek için bir şoföre ihtiyaç duyabilir. Bu nedenle meslekler oluşurken toplumsal bir iş bölümü yapılmıştır.

Geçmişten günümüze ulaşan birçok meslek bulunur. Bazı mesleklere ise günümüzde artık rastlanmamaktadır. Bunun nedeni, bu mesleklerin toplumun ihtiyaçlarına ya da çağımızın yaşam koşullarına uygun olmamasıdır.

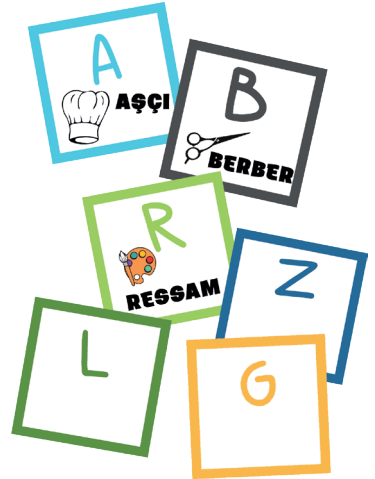
Geçmişteki mesleklerin bazıları şimdi yoktur. Günümüzdeki mesleklerden bazıları da gelecekte olmayacaktır. Gelecekte, bugün yeni gelişmeye başlayan hatta belki adını bilmediğimiz birçok meslek çeşidi ile karşılaşacağız. Örneğin giyilebilir teknoloji tasarımcıları, teknolojinin gelişmesiyle akıllı saat, elektronik giyim eşyaları gibi ürünleri tasarlar. Dijital dönüşüm uzmanları ise yazılı ve basılı hâlde bulunan bilgi ve belgeleri dijitalle dönüştürür.

Meslekler toplumların ihtiyaçlarından ortaya çıkmıştır. Bu nedenle mesleğimize karar verirken ilgi ve yeteneklerimiz kadar günümüz koşullarında o mesleğe olan ihtiyacı da dikkate almalıyız. Mesleğin gerektirdiği kişilik özellikleri ve çalışma koşulları da karar verirken dikkat etmemiz gereken önemli konulardır. Her mesleğin değerli olduğunu ve meslek çalışanlarına saygı göstermemiz gerektiğini unutmamalıyız.

UYGULAYALIM

A'dan Z'ye Meslekler

- 7 adet A4 kâğıdını 4 eşit parçaya bölünüz.
- Oluşturduğunuz 28 karta alfabemizin harflerini yazınız. Dilimizde "ğ" ile başlayan sözcük olmadığı için onu yazmayınız. Hazırladığınız kartları kapalı hâlde öğretmen masasına koyunuz.
- Öğretmeninizin rehberliğinde dört grup oluşturunuz.
- Kapalı hâlde duran kartlardan grup olarak 7 adet seçiniz. Seçtiğiniz harflerle başlayan birer meslek adını kartlara yazınız. Meslek adının yanına o mesleği çağrıştıran basit bir resim çizin.
- Son olarak "Bu meslek olmasaydı ne olurdu?" sorusunun cevabını yazınız.

Gelecekte Ben

- İlgi duyduğunuz bir meslek ile ilgili araştırma sonuçlarınızı inceleyiniz. Kendinizi bu mesleği yaparken hayal ediniz. Metindeki boşlukları buna göre doldurunuz. Tamamladığınız metni sınıf arkadaşlarınıza sununuz.

Merhaba! Benim adım

Mesleğim

Neden mi bu mesleği seçtim? Çünkü

.....

.....

.....

Mesleğimi yapabilmem için bazı özelliklere sahibim. Bunlar:

1.

2.

3.

Mesleğimi seviyorum. Severek yaptığım için de zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorum. Şimdi size bir günümün nasıl geçtiğini anlatayım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

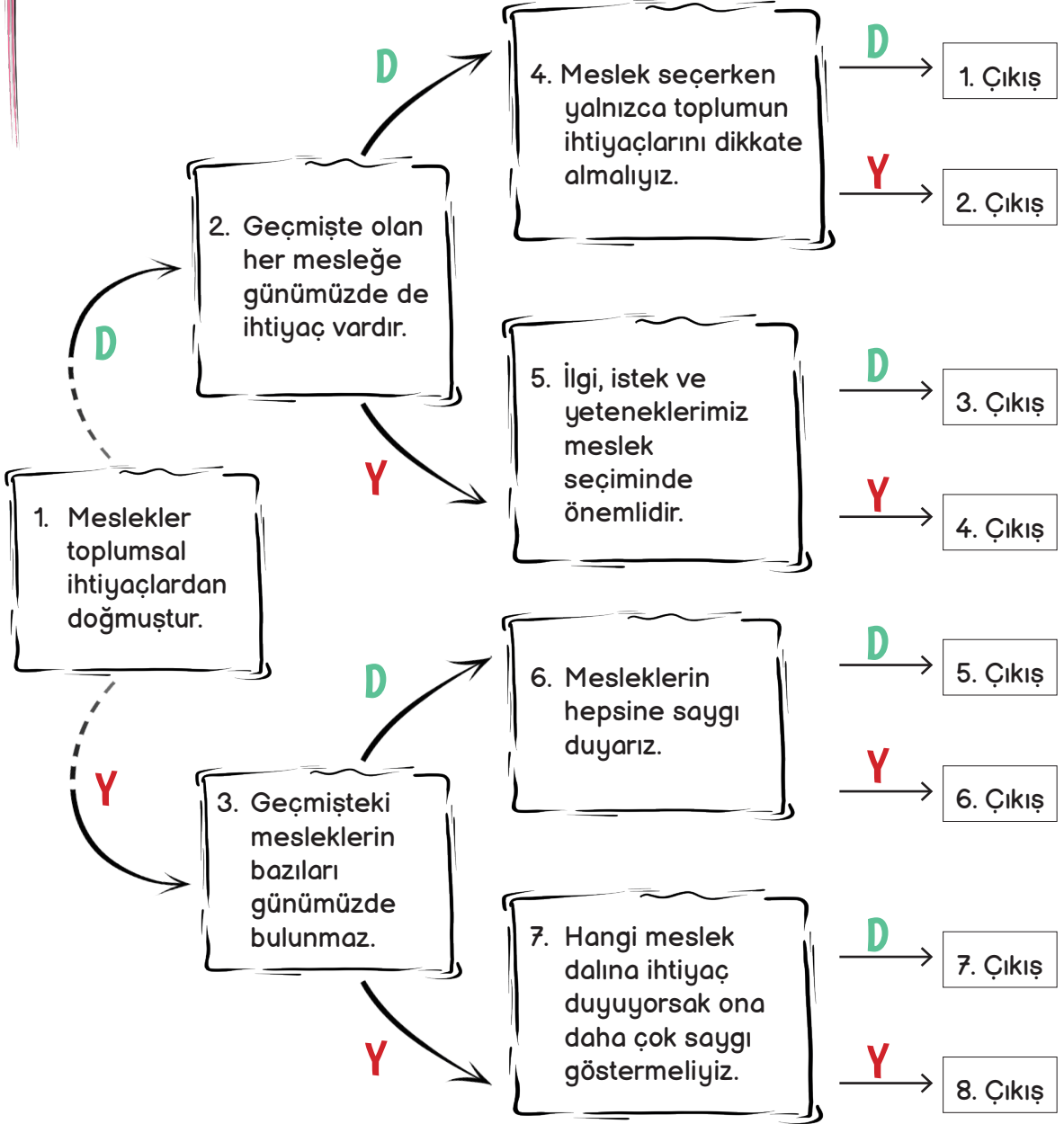
.....

.....

Mutlu olmak için sizlere de ilgi ve yeteneklerinize göre bir meslek seçmenizi öneriyorum.

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olduğuna karar vererek ok yönünde ilerlediğinizde hangi çıkışa ulaşırsınız? Ulaştığınız çıkışı boyayınız.

Bir sonraki derse gelirken sayfa 210'daki Ek 6'da bulunan görüşme formunu doldurunuz. Kalem, kâğıt, makas ve boya kalemlerinizi getirmeyi unutmayınız.

Bu karekod ile üniteye öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

2. ÜNİTE

EVİMİZDE HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

ATATÜRK HAFTASI

Cumhuriyetimizin kurucusu, büyük önder Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım'da vefat etmiştir. Büyük önder Atatürk'ü anmak, Atatürk'ün düşüncelerini ve Atatürk sevgisini gelecek kuşaklara aktarmak için her yıl 10 Kasım'ın içinde bulunduğu hafta Atatürk Haftası olarak düzenlenir.

KIZILAY HAFTASI

Kızılay, ihtiyacı olanlara barınma, yiyecek, ilaç vb. destekler sağlayan kurumdur. Kızılay'ı tanımak ve tanıtmak için her yıl 29 Ekim ile 4 Kasım tarihleri arası Kızılay Haftası olarak kutlanır.

ÖĞRETMENLER GÜNÜ

24 Kasım Öğretmenler Günü, bizler için çalışıp çabalayan öğretmenlerimizin kıymetini bir kez daha düşünüp anlamamızı sağlayan önemli bir gündür.

DÜŞÜNELİM

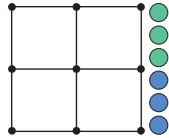
Oyun

Canı çok sıkılan Arda, dedesinin yanına gelir.

- Dedeciğim, seninle oyun oynayalım mı?
 - Olur tabii. Hadi, çatlak patlak oynayalım.
 - Ama ben o oyunu bilmiyorum. Başka söyle.
 - Tamam, üçtaş oynayalım.
 - Onu da bilmiyorum.
 - Çelik çomak, eski minder?
 - Adlarını duydum sanki... Nasıl oynandıklarını hiç bilmiyorum.
 - Eyvah eyvah! Çocukluk bizim zamanımızda mı kaldı torunum?
- Arda'nın dedesi son cümlesiyle sizce ne demek istemiştir?

KEŞFEDELİM

Üçtaş

- Yukarıda görünen şekli bir kâğıda sıra arkadaşınızla çizin.
 - Oyun taşı oluşturabilmek için 3 tane küçük daire kesiniz. Arkadaşınızla birer renk belirleyiniz. Her biriniz kestiğiniz 3 daireyi seçtiğiniz renge boyayınız.
 - Sayışma yaparak başlayınız. Üç oyun taşınızı dikey, yatay veya çapraz biçimde yan yana koymaya çalışınız.
 - Noktaların üzerine bir oyun taşınızı sırayla koyunuz. Oyun taşınızı koyarken rakibinizin üç oyun taşını yan yana getirmesine engel olmaya çalışınız.
 - Tüm oyun taşlarını şekil üzerine koyduktan sonra noktalar üzerinde sırayla yatay veya dikey bir adım ilerleyebilirsiniz. Üç tur sonunda kazananı belirledikten sonra oyunu bitiriniz. Oyunu bitirdikten sonra aşağıdaki soruyu cevaplayınız.
1. Sizin oyunlarınız ile aile büyüklerinizin eskiden oynadığı oyunlar arasında hangi farklar vardır?

Geçmişten Günümüze Çocukluk

Annemiz, babamız, dedemiz de bir zamanlar bizim gibi çocuktur. Eski fotoğrafları incelediğimizde onların çocukluğuna dair pek çok ayrıntıyı fark ederiz. Eşyalar, giysiler, yaşadıkları ve oynadıkları yerler günümüzden farklıdır. Örneğin dede ve ninelerimizin okula giderken siyah önlük giydiğini görürüz. Bizler ise artık okula formalarımızla gideriz. Eskiden bu kıyafetleri diktirdiklerini duyarız. Günümüzde ise kıyafetleri hazır dikilmiş olarak alırız.

Aile büyüklerimizin doğduğu ve yaşadığı yerler, bizim yaşadığımız çevreden farklı olabilir. Büyüklerimizin anlattıklarını dinlediğimizde onların oynadıkları oyunların da farklı olduğunu öğreniriz. Zamanlarını sokak ve bahçe oyunları ile geçirdiklerini; bilye, topaç, bezden yapılmış bebek gibi oyuncaklara sahip olduklarını fark ederiz. Oyuncaklarını satın almak yerine atık malzemelerden yaptıklarını görürüz. Onların zamanı günümüzden farklı olsa da benzer yanlarımız da bulunur. Örneğin eski oyunlardan saklambaç, seksek, yakan top, körebe gibi oyunlar günümüzde de oynanır.

Aile büyüklerimizin çocukluk döneminde teknolojik imkânlar da günümüzden farklıymış. Elektrikli araçlarla yapılan pek çok iş elle yapılırmış. Herkesin evinde televizyon veya telefon yokmuş. Bugünün çocukları olarak bizler, pek çok teknolojik aletten faydalaniyoruz. Ders çalışırken veya oyun oynarken masaüstü, dizüstü ve tablet bilgisayar kullanabiliyoruz. Yüz yüze görüşemediğimiz uzaktaki sevdiklerimizle görüntülü konuşabiliyoruz. Gerektiğinde eğitimimize evimizden devam edebiliyoruz.

UYGULAYALIM

- Aşağıdaki etkinliği sayfa 210'daki Ek 6'da bulunan görüşme formundan faydalanarak yapınız. Mavi çerçeveli alana aile büyüklerinizin çocukken en çok sevdiği oyunun adını ve kurallarını yazınız. Pembe çerçeveli alana sizin en çok sevdiğiniz oyunun adını ve kurallarını yazınız.

The image shows two large rectangular boxes for writing. The left box has a blue border and the right box has a pink border. Both boxes have horizontal dashed lines for writing. A red pencil icon is at the top right of each box.

- Aşağıdaki soruları yaptığınız etkinliğe göre cevaplayınız.

1. Yazdığınız oyunlar arasındaki benzerlikler nelerdir?

Two horizontal dashed lines for writing the answer to question 1.

2. Yazdığınız oyunlar arasındaki farklılıklar nelerdir?

Two horizontal dashed lines for writing the answer to question 2.

3. Yazdığınız oyunlar arasındaki farklılıkların sebepleri nelerdir?

Two horizontal dashed lines for writing the answer to question 3.

DEĞERLENDİRELİM

- Sayfa 210'daki Ek 6'da bulunan görüşme formundaki bilgileri kendi çocukluğunuz ile karşılaştırarak aşağıdaki boş alanlara yazınız.

Görüşülen Konu	Benzerlikler	Farklılıklar
Doğum yeri		
Yapmaktan hoşlanılan işler		
Oynanan oyunlar		
Sahip olunan teknolojik imkânlar		

DÜŞÜNELİM

Apartmandaki Sesler

Ayça, hafta sonu dışarıdan ve apartmandan gelen seslerle uyandı. Pencereden dışarıya bakınca kamyonlardan eşya taşıyan kişileri gördü. Babasının "Ben yardım etmeye gidiyorum." dediğini duydu. Annesi ise "Ben de kurabiyeleri ve çayı hazırlayıp geliyorum." dedi.

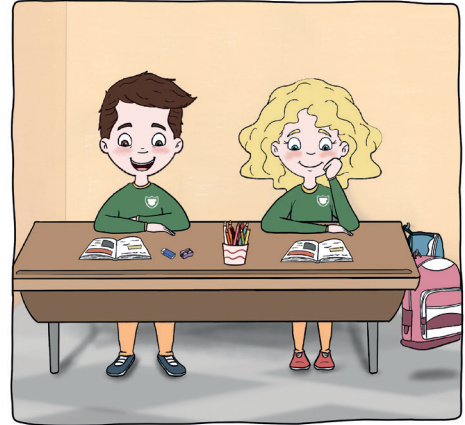
- Apartmana eşya taşıyan kişiler sizce kimlerdir?
- Ayça'nın anne ve babası hangi konuya önem veriyorlardır?

KEŞFEDELİM

Sıra Arkadaşımız ile İletişim

Ali ve Ayşe sıra arkadaşlarıdır. Ali duvar kenarında oturuyor. Öğretmenleri Ayşe'ye boya kalemi, Ali'ye ise kalemıraş veriyor. Bu eşyaları birlikte kullanmalarını söylüyor.

- Aşağıdaki durumlarda Ali ve Ayşe'nin davranışları neler olabilir? Canlandırınız.

Ali

1. Boya kalemlerinin hepsini kendi kullanmak istiyor.
2. Kalemını açtıktan sonra çöpünü Ayşe'nin tarafına bırakıyor.
3. Tualete gitmek istiyor.

Ayşe

1. Kalemıraş kullanmak istiyor.
2. Kalemını Ali'nin uzanabileceği uzaklığa düşürüyor.
3. Canı sıkıldığında sırayı sallıyor.

- Canlandırma sonrasında aşağıdaki soruları cevaplayınız.
 1. Ali ve Ayşe'nin birbirlerine karşı sorumlulukları nelerdir?
 2. Birbirlerine karşı davranışları arkadaşlıklarını nasıl etkiler? Neden?
 3. Sıra arkadaşınız ile aranızdaki iletişimi, komşularınızla olan iletişim ile karşılaştırınız. Bu iki ilişkinin benzer ve farklı yönleri nelerdir?

Komşuluk İlişkilerimiz

Birbirine yakın konutlarda veya aynı apartmanda oturduğumuz kişiler komşuları-
mızdır. Komşularımızla karşılaştığımızda yapılan güler yüzlü selamlaşmalar, komşuluk
ilişkilerimizin sağlıklı bir şekilde yürütmesine yardımcı olur.

Yeni taşınan komşularımıza
yardımcı olduk. "Hoş
geldiniz." ziyaretinde
bulunduk. Ne zaman
karşılaştık mutlaka
selamlaşırız.

Komşularımızla daha iyi bir iletişim kurmak için sorumluluklarımızı bilmeli ve onları yerine
getirmeliyiz. Komşularımızın haklarına saygı göstermeliyiz.

Üst katımızda oturan
komşumuz müziğin
sesini çok açıyor.
Rahatsız oluyorum.

Haklısın Cansu. Ben müzik
dinlemek istediğim zaman
kulaklık kullanıyorum.
Böylece komşularımız
rahatsız olmuyor.

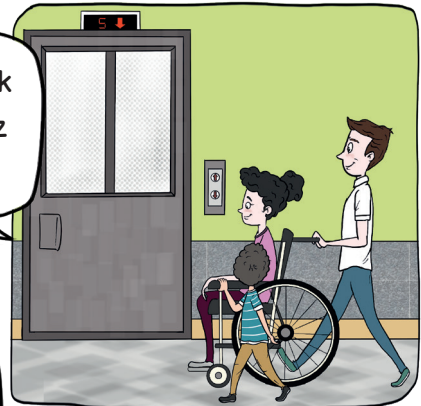

Komşularımızla yardımlaşma, paylaşma, dayanışma içerisinde olmak komşuluk ilişkileri-
mizin kuvvetlenmesini sağlar. Bu değerlere sahip komşuluk ilişkileri sayesinde mutlu ve
huzurlu oluruz.

Annem, asansöre binmek
istediğinde komşularımız
ona yardım ediyor.

Bina, bahçe ve sokağımızın
temizliğinde komşularımızla
iş birliği yapıyoruz.
Komşularımıza ait alanlara
izin almadan girmiyoruz.

Siz Olsanız Ne Yapardınız?

Aşağıdaki kartlarda komşularımızla yaşayabileceğimiz durumlara örnekler verilmiştir:

1. Kartlardaki durumları siz yaşasaydınız ne yapacağınızı düşününüz.
2. Kart numaralarından bir tanesini seçip sınıf arkadaşlarınızdan birine "Siz olsanız ne yapardınız?" diye sorunuz.
3. Arkadaşlarınızın cevabını dinleyiniz. Aynı durumla karşılaştığınızda ne yapacağınızı noktalı alana kart numarasını belirterek yazınız.

() numaralı durumda ben ve ailem

yapardık.

1

Köpeğiniz komşunuzun bahçesine girdi. Bahçedeki çiçeklere zarar verdi. Komşunuz bu durumdan rahatsız olduğunu söyledi.

2

Günün bazı saatlerinde kemanınızla çalışma yapmanız gerekiyor. Üst katınızda bebeği olan bir komşunuz, alt katınızda gece nöbet tutan bir komşunuz var.

3

Babaannenizin arkadaşı Hatice Hanım'ı her sabah ekmek almaya giderken görmenize rağmen birkaç gündür göremediniz.

4

Pencerelerinizin açık olduğu sırada üst kat komşunuzun halı silkelediğini gördünüz.

5

Komşunuz balkonunu yıkarken suların sizin balkonunuzda asılı kıyafetlere geldiğini fark ettiniz.

6

Komşunuz gelecek hafta yapılacak düğünleri için size davetiye getirdi.

7

Komşunuzun hasta olduğunu öğrendiniz.

8

Arkadaşınızla sokakta oynarken attığınız top, komşunuzun camını kırdı.

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Komşularınızla ilişkilerinizin daha iyi olması için aileniz nelere dikkat ediyor?

2. Komşularınızla ilişkilerinizin daha iyi olması için siz nelere dikkat ediyorsunuz?

3. "Komşu komşunun külüne muhtaçtır." atasözünden ne anlıyorsunuz?

4. Komşuluğun önemini anlatan farklı bir atasözü de siz yazınız.

DÜŞÜNELİM**Doğum Günü**

Yağız, yaklaşan doğum günü için çok heyecanlıydı. Arkadaşlarını evine davet etmeye karar vermişti. Ancak bir sorun vardı. Arkadaşları evin yerini bilmiyordu. Yağız, evlerinin yerini nasıl tarif edeceğini düşündü.

- Yağız, evlerinin yerini sizce nasıl tarif etmiştir?

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

KEŞFEDELİM**İşte Benim Evim****1. Adım**

- Öğretmeninizin rehberliğinde 5 kişilik gruplar oluşturunuz.
- Grubunuzdan bir kişiyi "ev" olarak belirleyiniz.
- Ev dışındaki grup üyelerine park, market, cami, oto yıkama, manav gibi yer adları veriniz.
- Grubunuzdaki herkesin yer adını iyice öğreniniz.

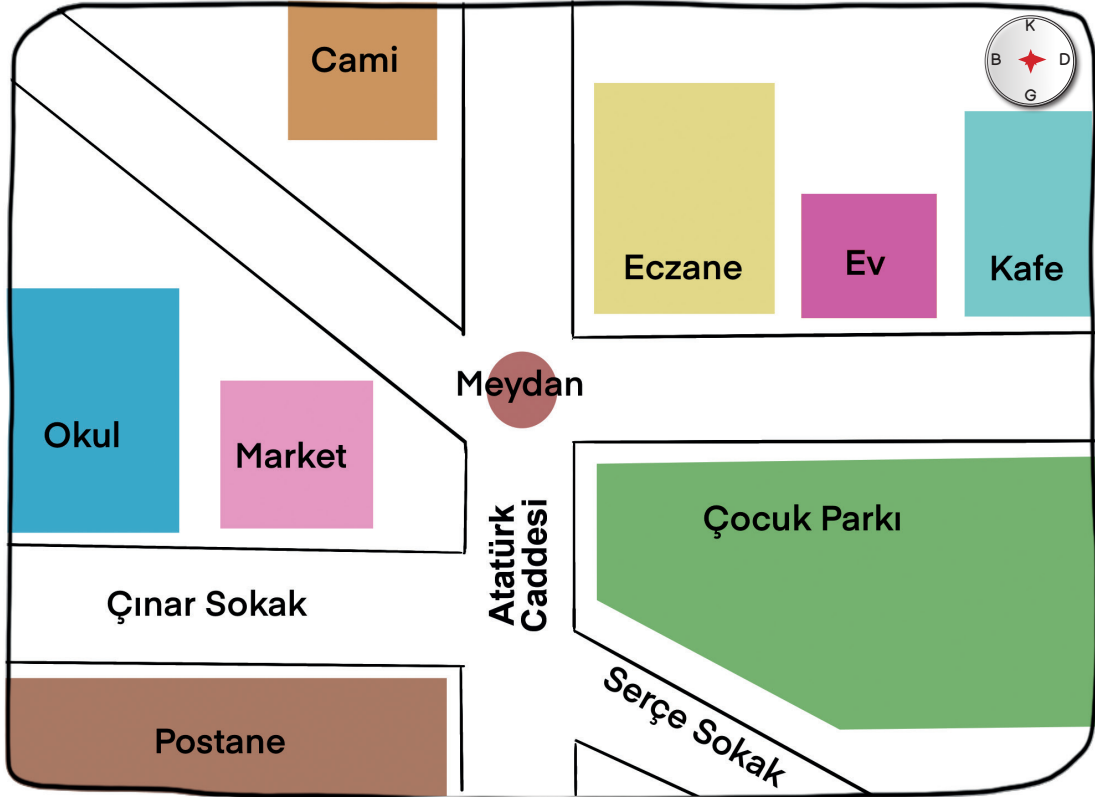
2. Adım

- Tahtaya grup olarak çıkınız.
- Evi canlandıran arkadaşınızın etrafında rastgele konum alınız.
- Evi canlandıran arkadaşınızın etrafındaki yerleri söyleyerek kendisini tarif etmesini bekleyiniz.
- Etkinlik bittikten sonra kendi evinizin etrafındaki yerleri aşağıya yazınız.

Evimizin Krokisi

Bir yerin kuş bakışı görünüşünün kabataslak bir şekilde kâğıt üzerine çizilmesine kroki dendiğini öğrenmiştik. Krokiler, günlük hayatta yaşadığımız yeri tarif etmemize ve adresleri kolayca bulmamıza yardımcı olur.

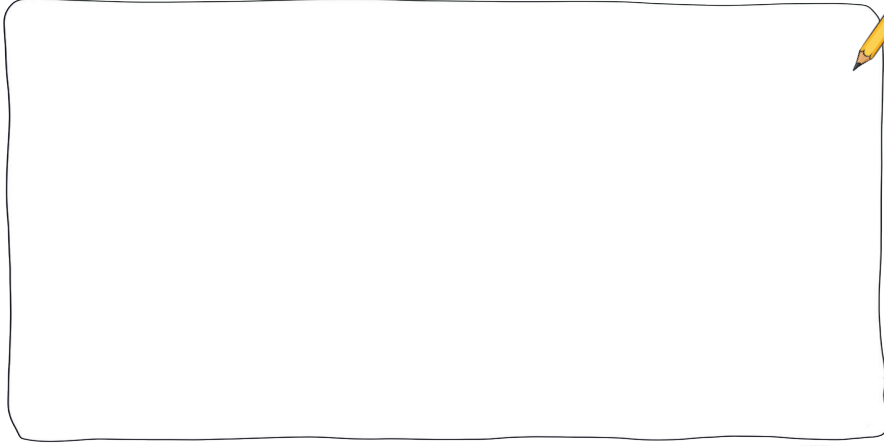
Evimizi tarif ederken kroki çizebiliriz. Böylece adresimizin kolaylıkla bulunmasını sağlarız. Evimizin krokisini çizmek için yakında bulunan, genellikle herkesçe bilinen mekânları (okul, hastane, kütüphane gibi) belirtiriz. Belirttiğimiz yerleri kare, dikdörtgen gibi şekiller çizip, şekillerin içine ismini yazarak gösteririz. Bu yerleri farklı sembollerle de ifade edebiliriz. Örneğin otoparkı bir araba, havaalanını bir uçak, parkı bir ağaç çizimi ile gösterebiliriz. Her çizimin ne anlama geldiğini krokinin altında açıklamalıyız. Cadde ve sokak adlarını da mutlaka belirtmeliyiz. Krokimizin bir köşesine yön oklarını çizmeyi unutmamalıyız.

UYGULAYALIM

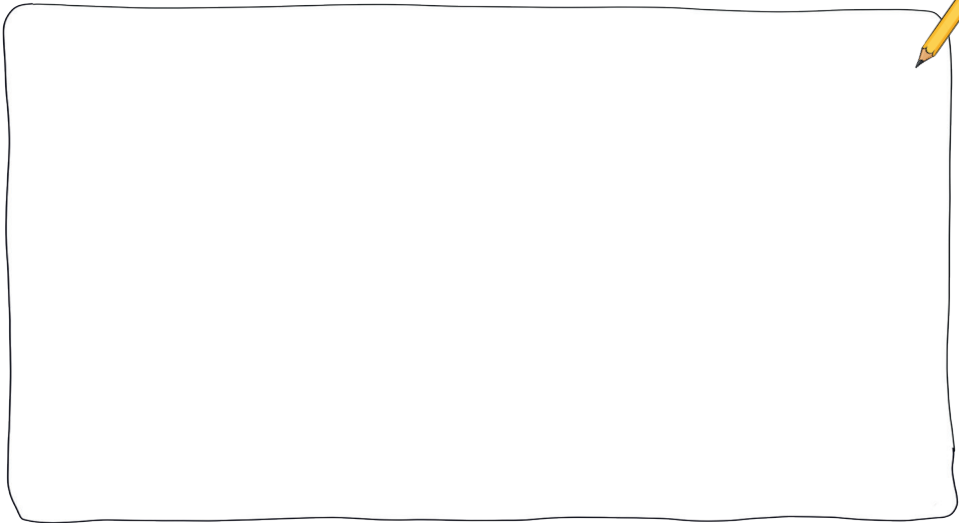
Ecem'in evi Cumhuriyet Caddesi'ndedir. Evinin karşısında hastane vardır. Hastanenin sağında market, solunda cami bulunur. Ecem'in evinin arkasında fırın ve park bulunmaktadır. Evinin her iki yanında da arkadaşlarının evleri vardır.

1. Buna göre aşağıdaki alana Ecem'in evinin krokisini çiziniz. Çizerken yön oklarını belirtmeyi unutmayınız.

DEĞERLENDİRELİM

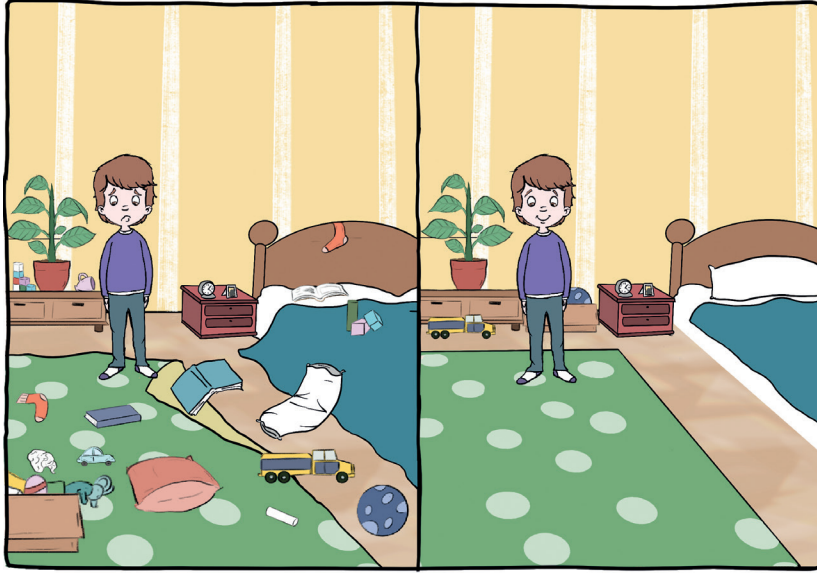
1. Aşağıdaki alana evinizin krokisini çiziniz. Krokiyi çizerken evinizin etrafında olan yerleri ve yön oklarını belirtiniz.

2. Evinizin krokisini çizerken nelere dikkat ettiniz?

DÜŞÜNELİM

Farka Dikkat!

- İki görsel arasındaki farkın sebebi sizce nedir? Söyleyiniz.
- Yaşadığınız ortamın hangi görsele benzemesini isterdiniz? Neden?

KEŞFEDELİM

Benden Önce Sen Cevapla

- Öğretmeninizin tahtaya yazdığı aşağıdaki sorunun cevabını bir dakika boyunca düşününüz.

Soru:

Evde üzerinize düşen görev ve sorumluluklar nelerdir?

- Soruyu cevaplamak için söz alınız. Cevaplamadan önce sınıftan iki arkadaşınızın ismini söyleyiniz. Onların cevaplarını dinleyiniz.
- Arkadaşlarınızı dinledikten sonra siz de cevabınızı veriniz.
- Tüm sınıf soruları cevaplayana kadar etkinliğe devam ediniz.
- Etkinlik bittikten sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Sorumluluklarınızı yerine getirince ne hissediyorsunuz?
2. Sorumluluklarınızı yerine getirmeyince ne hissediyorsunuz?

Evdeki Görev ve Sorumluluklarımız

Evlerimizde beslenme, temizlik, bakım, onarım, bitki yetiştirme, bahçe bakımı, evcil hayvan bakımı gibi işler ve bu işlerin getirdiği sorumluluklar vardır. Bu sorumlulukları iş bölümü yaparak yerine getirebiliriz. Böylece işlerimizi zamanında ve düzenli şekilde yapabiliriz. Evdeki görev paylaşımında adil olmak ve herkesin fikrini saygıyla dinlemek çok önemlidir.

Evde bizim yerine getirebileceğimiz görev ve sorumluluklardan bazıları şunlardır:

- ^ Okulda öğrendiklerimizi evde tekrar edebiliriz.
- ^ Okul çantamızı kendimiz hazırlayabiliriz.
- ^ Eve gelince okul kıyafetimizi düzenli bir şekilde asabiliriz.

- ^ Odamızı ve yatağımızı toplayabiliriz.
- ^ Dağılan oyuncaklarımızı toplayabiliriz.
- ^ Sofra kurulurken ve toplanırken yardım edebiliriz.
- ^ Alışveriş poşetlerinin taşınmasına yardımcı olabiliriz.

- ^ Bahçe işlerinde aile büyüklerimize destek olabiliriz.
- ^ Bakım veya onarım işleri yapılırken yardım edebiliriz.
- ^ Evcil hayvanları besleyebilir, onların bakımını yapabiliriz.
- ^ Çiçek yetiştirebiliriz.

İş Bölümü

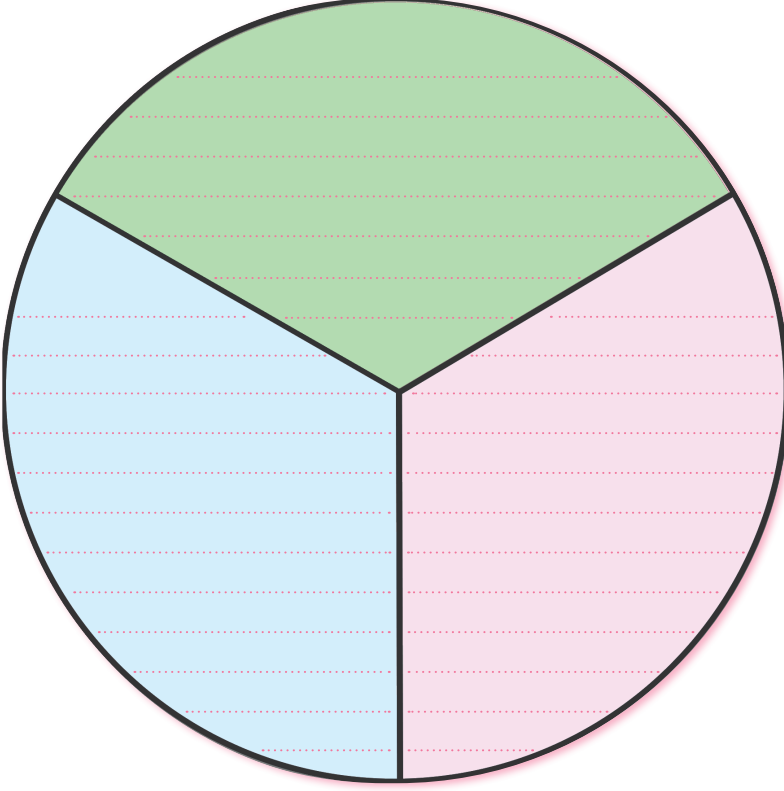
3. sınıf öğrencisi Efe, okuldan çıkınca babasının çalıştığı çiftliğe gitti. Bir süre çiftlikte vakit geçirdikten sonra eve döndüler. Eve geldiklerinde bahçe kapısı "gıcırrrr" diye açıldı. Belli ki kapının bakıma ihtiyacı vardı. Bahçe kapısının açıldığını duyan köpekleri Dost, onları heyecanla karşıladı. O gün hava çok sıcaktı. Efe, Dost'un su kabının boş olduğunu fark etti. Bahçedeki çiçekler de boynunu bükmişti. Efe'nin karnı acıkmıştı. Annesi işten gelene kadar Efe ile babası iş bölümü yapmaya karar verdiler.

1. Efe ve babası nasıl bir iş bölümü yapmışlardır?

2. Efe'nin evde tek başına yapabileceği görev ve sorumluluklar neler olabilir?

3. Efe'nin evde babası ile birlikte yapabileceği görev ve sorumluluklar neler olabilir?

Görev ve Sorumluluklarımız

- Aşağıdaki ifadelerle göre görev ve sorumluluk çarkının her dilimine bir görev veya sorumluluk yazınız.
- Evinizde sizin üzerinize düşen görev veya sorumlulukları **yeşil** bölümlere,
- Evinizde yetişkinlerin üzerine düşen görev veya sorumlulukları **mavi** bölümlere,
- Evinizde ortak görev veya sorumlulukları ise **pembe** bölümlere yazınız.

- Etkinlik bittikten sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Yapmaktan hoşlanmadığınız görev ve sorumluluklarınız var mı? Bunları yerine getirmediğinizde ne olur? Örnek vererek yazınız.

.....

.....

.....

2. Görev ve sorumluluklarınızı yerine getirmediğinizde ebeveynleriniz sizce ne hissedebilir?

.....

.....

.....

3. Günümüzdeki çocuklar ile gelecekteki çocukların görev ve sorumlulukları arasında hangi farklar olacaktır?

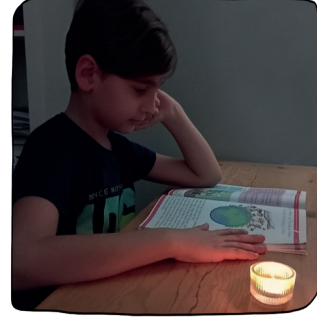
.....

.....

.....

DÜŖÜNELİM

Okuldan eve dönen Erdem yaŖadıkları binada elektrik tadilatı olduğunu gördü. Tadilat gece yarısına kadar sürecekti.

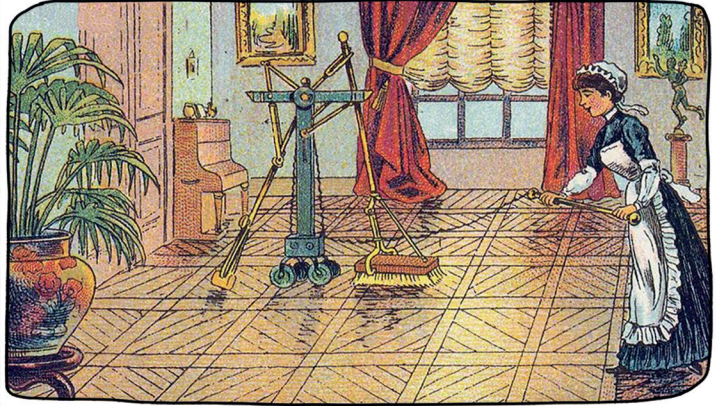

- Sizce, Erdemlerin evindeki hayat, elektrik tadilatı bitene kadar nasıl etkilenmiştir?
- Böyle bir durumda çözüm olarak neler yapmış olabilirler?

KEŖFEDELİM

Hayal Edilen Teknoloji

- Jean Marc Coté (Jon Mark Kote) ve sanatçı arkadaşlarının günümüzden yaklaşık 120 yıl önce çizdiği ve gelecekte kullanılabilecek alet ve teknolojik ürünlerin anlatıldığı resmi inceleyiniz. Soruları resme göre cevaplayınız.

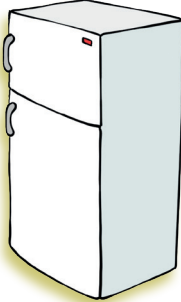
1. Yukarıdaki görselde hangi alet veya teknolojik ürünler anlatılmıştır?
.....
2. Görseldeki aletlerin ve teknolojik ürünlerin günümüzdeki hâlleri ile benzerlik ve farklılıkları nelerdir?
.....
3. Görseldeki teknolojik ürünler ile günümüzde kullanılan teknolojik ürünleri karşılaştırınız. Hangilerini daha verimli buluyorsunuz? Neden?
.....
.....

Hayatımıza Katkıda Bulunan Alet ve Teknolojik Ürünler

Evimizde hayatımızı kolaylaştıran ve zamandan tasarruf etmemizi sağlayan pek çok alet ve teknolojik ürün vardır. Alet çantasındaki çekiç, tornavida, makas, pense, vida gibi aletler evimizde tamirat işlerinde bize yardımcı olur. Bu aletleri kullanmak için elektriğe ihtiyaç yoktur.

Teknolojik ürünler hayatımızı kolaylaştırmak için üretilen ürünlerdir. Örneğin fırın, yemeklerimizi pişirir ve ısıtır. Buzdolabı yiyecek ve içeceklerimizin uzun süre taze kalmasını sağlar. Saç kurutma makinesiyle saçlarımızı çabucak kuruturuz. Ayrıca bazı teknolojik ürünlerin doğru kullanımı kaynaklarımızdan tasarruf etmemizi sağlar. Örneğin bulaşık ve çamaşır makinesi kullanarak elde yıkamaya göre daha az su tüketebiliriz. Bahçede güneş enerjili aydınlatma sistemi kullanarak elektrik tüketimimizi azaltabiliriz.

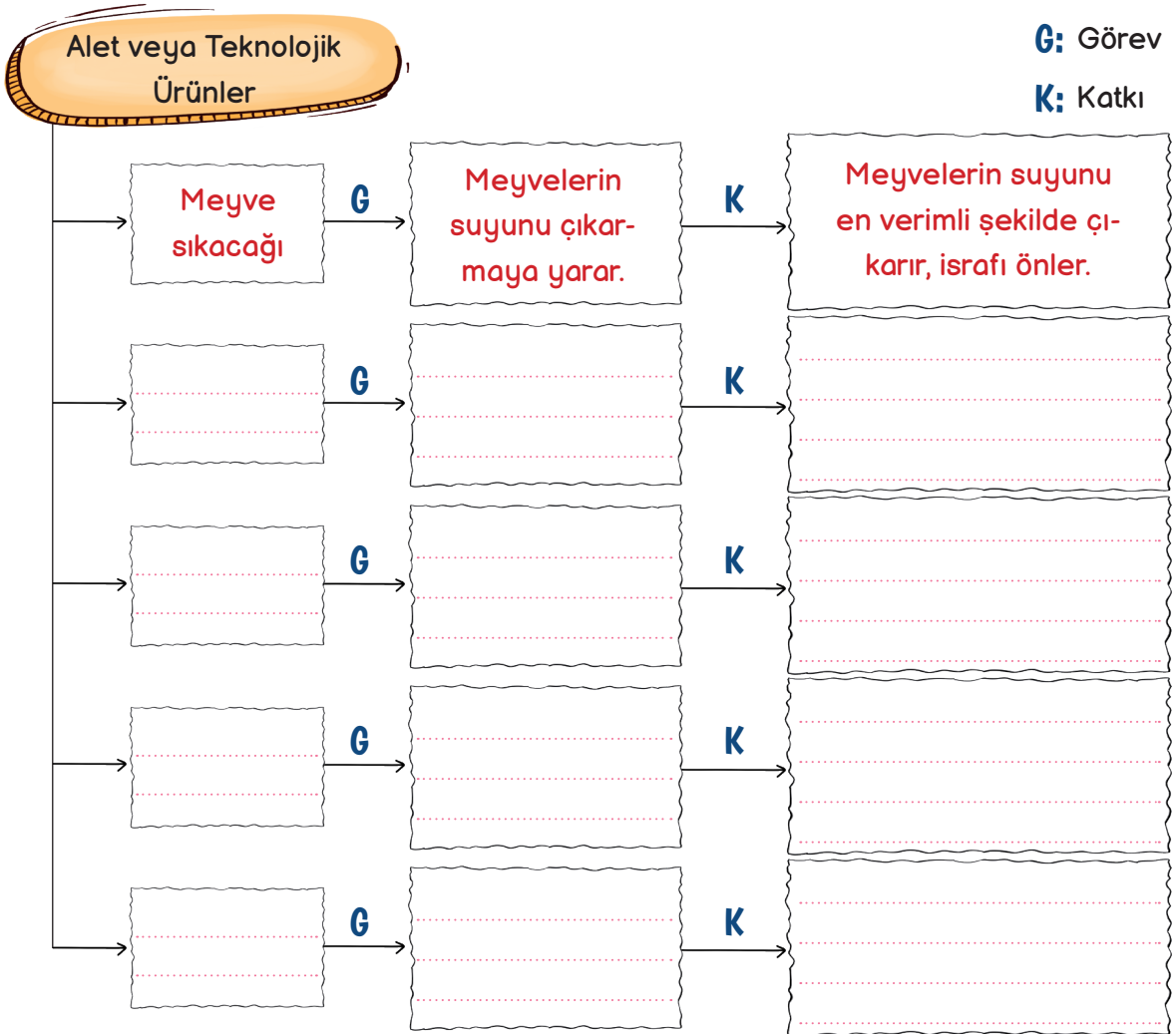
Teknolojik ürünlerin temizlik, sağlık ve hijyen bakımından da katkıları çoktur. Elektrikli süpürge ve robot süpürge, evimizdeki toz ve kirleri etkili bir şekilde süpürür. Davlumbaz, mutfaktaki duman ve yemek kokularını çekerek bunların ortama yayılmasını önler. Teknolojik ürünlerin kullanımı zamandan tasarruf etmemizi de sağlar.

Teknolojik ürünler zamanla gelişir. Örneğin çamaşır makinesi eskiden sadece çamaşırları yıkarken günümüzde kurutma işlemi de yapabilir. Telefonlar eskiden sadece konuşmaya yararken günümüzde görüntülü görüşme imkânı da sağlar.

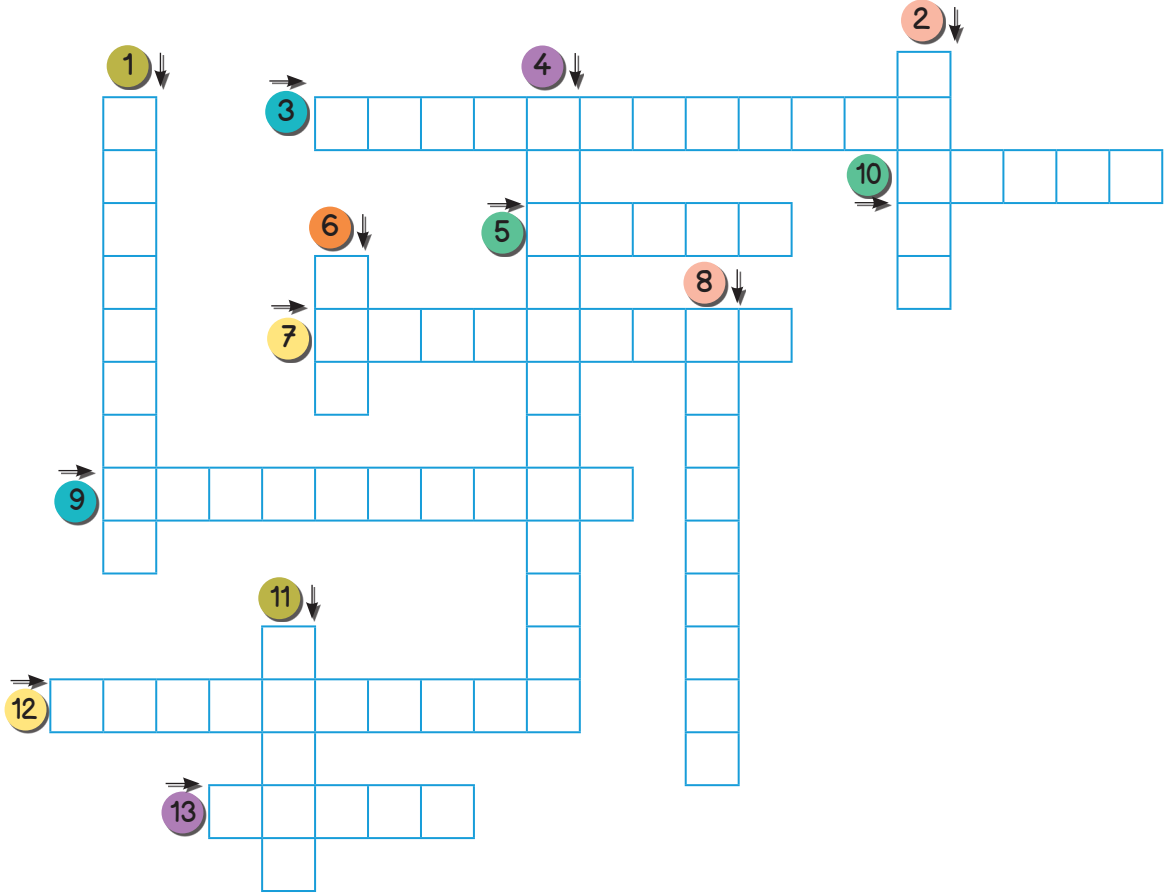
Hayatımızı kolaylaştıran teknolojik ürünleri gerektiği gibi kullanmaya özen göstermeliyiz. Kullanmaya başlamadan önce kullanma kılavuzunu mutlaka okumalıyız. Kullanırken güvenlik önlemlerini dikkate almalıyız.

Alet ve Teknolojik Ürünler Bilgi Haritası

- Evinizde kullanılan alet veya teknolojik ürünlerden üç tanesini ayrı ayrı üç küçük kâğıda yazınız. Kâğıtları öğretmeninizin masasının üzerine bırakınız.
- Kâğıtlarda yazan alet veya teknolojik ürünleri sayılarına göre sınıflandırınız. Öğretmeninizle beraber bir liste oluşturunuz. En az yazılan 4 alet veya teknolojik ürünü belirleyiniz.
- Belirlenen 4 alet veya teknolojik ürünle ilgili bilgi haritasını örnekteki gibi doldurunuz.
- Bilgi haritasında yazdıklarınızı arkadaşlarınızın yazdıkları ile karşılaştırınız.
- Karşılaştırdıktan sonra bilgi haritanızda hata varsa düzeltiniz.

- Aşağıdaki bulmacada bazı alet ve teknolojik ürünler yer almaktadır. Alet ve teknolojik ürünlerin adlarını ipuçlarından yararlanarak bulmacaya yazınız.

İpuçları:

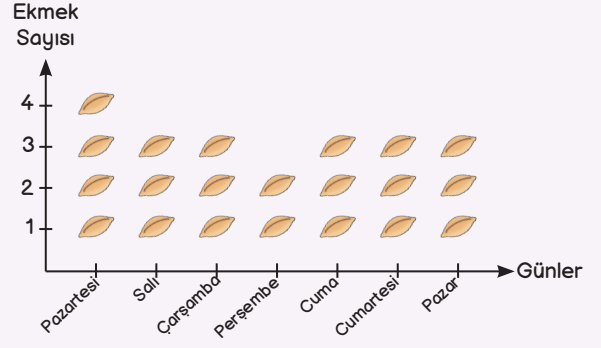
- Yiyeceklerin bozulmasını önler.
- Çivi çakmaya yarar.
- Kendi kendine süpürme işlemi yapabilir.
- Tırnak kesmede kullanılır.
- Meyve ve sebzeleri parçalamaya yarar.
- Kıyafetlerimizi düzleştirir.
- Vidaları sıkmaya yarar.
- Mutfakta koku ve dumanı önler.
- Elektronik ortamda işlemlerimizi hızlı bir şekilde yapar.
- Odanın serinlemesini veya ısınmasını sağlar.
- Kek ve börekleri pişirir.
- Dişlerimizi temizler.
- Meyve, sebze, ekmek gibi yiyecekleri doğramaya yarar.

DÜŞÜNELİM

Ekmek Sayısı

Yılmaz ailesi anne, baba, üç çocuk ve anneanneden oluşan bir ailedir. Bu aile günde en fazla 2 ekmek tüketir. Evin büyük kızı Erva, eve alınan haftalık ekmek sayısını merak eder ve hesaplar. Bu durumu akşam yemeğinde ailesine anlatır.

Satın Alınan Ekmek Grafiği

- Sizce yemekte ne konuşulmuştur? Neden?
- Grafiğe göre bu ailenin haftalık olarak satın aldığı ekmek miktarını nasıl değerlendirirsiniz? Neden?

KEŞFEDELİM

Münazara

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Aşağıdaki konulardan grubunuza ait olanı inceleyiniz. Konuyu savunmak için 5 dakika hazırlık yapınız.
- Savunduğunuz konunun tam tersini savunan grup ile 5 dakika süren münazara etkinliğini yapınız.
- 1. ve 2. grup ilk münazarayı yaparken 3. ve 4. grubun jüri olmasını sağlayınız.

1. Grup

Gece karanlıkta uyumaktan korkuyorsak odanın ışığını açık bırakırız.

2. Grup

Gece karanlıkta uyumaktan korksak bile odanın ışığını açık bırakmayız.

- 3. ve 4. grup ikinci münazarayı yaparken 1. ve 2. grubun jüri olmasını sağlayınız.

3. Grup

Kış aylarında elimizi yıkarken üşümek için musluktan sıcak su gelene kadar musluğu açıp bekleriz.

4. Grup

Kış aylarında elimizi yıkarken üşüsek de musluktan sıcak su gelene kadar musluğu boşa akıtmayız.

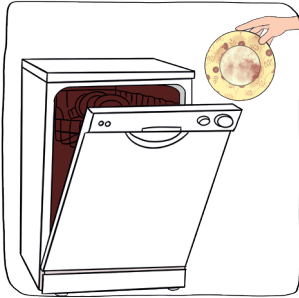
- Jüri olduğunuzda münazarayı izleyiniz ve hangi grubun savunmasının daha etkili olduğunu belirleyiniz. Nedenlerini açıklayınız.

Kaynaklarımızı Etkili ve Verimli Kullanıyoruz

Evdeki kaynaklarımızı etkili ve verimli kullanmalıyız. Bunun için çeşitli tasarruf planları yapmak işimizi kolaylaştıracaktır. Kendi evimiz için bu planları yaparken "Giyecek, yiyecek, elektrik, su ve paranın tasarrufu nasıl olmalıdır?" sorusuna cevap arayabilir ve yeni öneriler geliştirebiliriz.

Giyecek ihtiyaçlarımızı belirlerken öncelikle evimizde diğer aile üyelerinin kullanmadığı ya da bedenine uymayan kıyafetleri değerlendirip değerlendiremeyeceğimize bakabiliriz. Örneğin abla veya ağabeyimize küçük gelen ve iyi durumda olan ayakkabıyı biz de kullanabiliriz. Bu tür değerlendirmelerden sonra hâlâ giysiye ihtiyaç duyuyorsak yalnızca ihtiyacımız olan giysileri satın alabiliriz. Bunların dışında ihtiyaç fazlası giysilerimiz varsa bunları da ihtiyaç sahipleri ile paylaşabiliriz.

İhtiyacımızdan fazla aldığımız ve tüketemediğimiz gıda maddelerimiz varsa onları da değerlendirebiliriz. Örneğin bayat ekmekleri ktır ekmeğe dönüştürebilir veya sokak hayvanları için kullanabiliriz. Bazı meyvelerden ise komposto veya reçel elde edebiliriz.

Evlerimizdeki elektrik ve su kaynaklarını bilinçli kullanmalıyız. Örneğin elektronik bir ürünün fişini prizde takılı hâlde bırakmamalıyız. Bulaşık makinesinde yıkayacağımız tabakları öncesinde durulamak için suyu boş akıtmamalıyız.

Tasarruf yapmak için aldığımız tüm bu önlemler paradan da tasarruf etmemizi sağlar. Böylelikle aile bütçesine katkıda bulunmuş oluruz. Ayrıca harçlıklarımızı biriktirerek de para tasarrufu yapabiliriz.

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Aşağıda yer alan açıklama metnini okuyunuz ve tabloları inceleyiniz.
- Soruları tablolarda yer alan bilgilere uygun olarak cevaplayınız.
- Cevaplarınızı diğer arkadaşlarınızla paylaşınız.

Tasarruf Planı

Nisan'ın ailesinin su, elektrik, giyecek ve yiyecek için aralık ayındaki masrafları Tablo 1'de gösterilmiştir. Nisan, masrafları azaltmak ve kaynakları verimli kullanmak için bir aylık ev tasarruf planı hazırlamış. Ailesi ile birlikte bir ay boyunca uygulamıştır. Nisan'ın ailesinin ocak ayı masrafları ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Aralık Ayı Masrafları (Plandan Önce)		
No	Giderler	Masraf Tutarı
1	Su	312 TL
2	Elektrik	421 TL
3	Giyecek	254 TL
4	Yiyecek	458 TL

Tablo 2: Ocak Ayı Masrafları (Plandan Sonra)		
No	Giderler	Masraf Tutarı
1	Su	198 TL
2	Elektrik	404 TL
3	Giyecek	330 TL
4	Yiyecek	375 TL

1. Tasarruf planından sonra azalan masraflar hangileridir? Bu masraflar neden azalmış olabilir?
.....
.....
2. Tasarruf planından sonra artan masraflar hangileridir? Bu masraflar neden artmış olabilir?
.....
.....
3. Nisan'ın tasarruf planı sizce işe yaramış mıdır? Neden?
.....
.....
4. Nisan'ın yerinde olsaydınız ocak ayından sonraki planınız ne olurdu? Neden?
.....
.....

- Bir aylık ev tasarruf planı oluşturunuz.
- Plan, 4 bölümden oluşmalıdır:
 1. Bölüm: Tasarruf Edeceğimiz Kaynakların Listesi
 2. Bölüm: Tasarruf Önerilerimiz
 3. Bölüm: Planın Uygulanma Durumu
 4. Bölüm: Plandan Elde Edilen Sonuçlar
- Buna göre aşağıda yer alan ilk iki bölümü şimdi doldurunuz. 3. ve 4. bölümü bir ayın sonunda uygulanma durumu ve sonuçlarını yazarak doldurunuz. 4. bölümde sonuçları yazarken ailenizden fatura miktarındaki değişiklik konusunda yardım alınız.
- İlk satırlar örnek olarak verilmiştir.

1. Bölüm

Kaynaklar

1. Su
2.
3.

2. Bölüm

Öneriler

1. Dişlerimiz bir bardak su ile fırçalanacak.
2.
3.

3. Bölüm

Uygulanma Durumu

1. Anneannem uygulamakta zorlandı ama başardı. Annem, babam ve ben kolayca uyguladık.
2.
3.

4. Bölüm

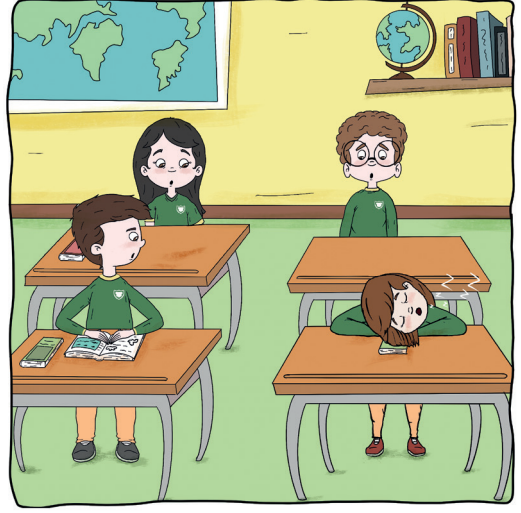
Sonuçlar

Plandan Önce Plandan Sonra

1. Su faturası:
120 TL	Su faturası:
100 TL
2.	
3.	

DÜŞÜNELİM

- Görseldeki çocuk sınıfta neden uyuyakalmış olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.

KEŞFEDELİM

Cihan'ın Planı

Öğretmeni Cihan'dan bir gününü planlamasını istemiştir. Cihan, planını yapmış ve ailesine göstermiştir. Cihan'ın kendisi için hazırladığı aşağıdaki planı inceleyiniz.

08.00 - 08.30	Uyanma, hazırlanma, kahvaltı
09.00 - 15.00	Okul zamanı, öğle vakti ve öğlen yemeği
15.00 - 15.10	Dinlenme
15.10 - 17.00	Bilgisayarda veya tablette oyun
17.00 - 17.15	Ders çalışma
17.15 - 19.30	Dışarıda arkadaşlarla oyun oynama
19.30 - 20.30	Akşam yemeği ve aile ile zaman geçirme
20.30 - 23.30	TV seyretme
23.30 - 08.00	Uyku

- Bir kâğıdı çizgi ile ortadan ayırınız. Bir tarafa "Bence", diğer tarafa "Bizce" yazınız.
- Bence kısmına Cihan'ın planına ilişkin görüşlerinizi yazınız.
- Öğretmeninizin rehberliğinde 3-4 kişilik gruplar oluşturunuz. Cihan'ın planını grubunuzla birlikte tartışınız. Kendi fikirlerinizden farklı fikirler varsa "Bizce" kısmına yazınız.
- Tartışma sonunda, Cihan'ın yaptığı plana ailesinin yorumunun ne olabileceği hakkında ortak bir fikir belirleyiniz.

Planlı Olmanın Kişisel Yaşama Katkısı

Bir gün içinde yaptığımız pek çok iş ve uğraş vardır. Bunların her birine ne kadar zaman ayıracağımızı belirleyerek plan yaparız. Planımızda hangi işlerin öncelikli ve önemli olduğuna karar vermek, o kararları uygulamak hayatımızı kolaylaştırır.

Plan yapmak işlerimizi düzene koyar. Sağlıklı olmak için uyku, beslenme ve dinlenmeye ayırdığımız zamanı planlamalıyız. Plan yaparak zamanı en verimli şekilde kullanmış oluruz. Böylece istediğimiz her şeye zaman ayırabiliriz. Okula gitmek, ders çalışmak, kitap okumak gibi işleri planlayarak da sorumluluklarımızı yerine getiririz. Düzenli bir şekilde ders çalışır ve kitap okursak okul başarımız artar.

Kitle iletişim araçlarını kullanacağımız süreyi ve izleyeceğimiz içeriği ailemizle beraber belirlemeliyiz. Bu araçlarla vakit geçirmek hem sağlığımızı hem de günlük yaşamımızı olumsuz yönde etkiler. Örneğin okuldaki sorumluluklarımızı yerine getirmekte sorun yaşarız. Dinlenmeye zamanımız kalmaz.

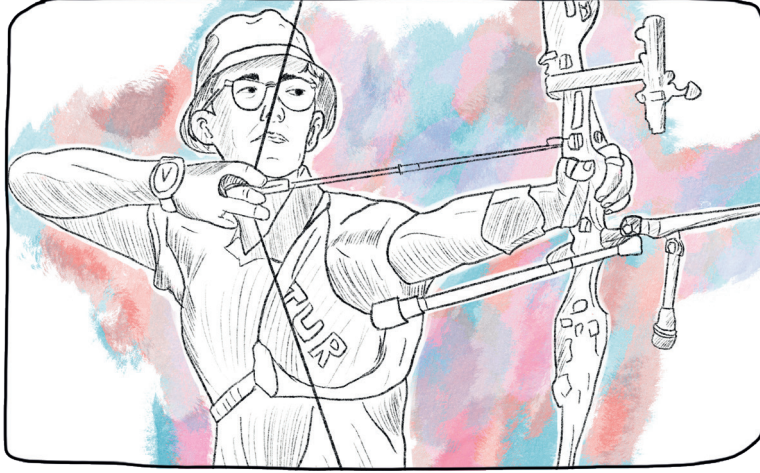
Planlı olduğumuzda ailemizle ve arkadaşlarımızla yapacağımız piknik, beraber film izlemek, oyunlar oynamak gibi eğlenceli etkinliklere zamanımız olur. Ailemizle ve arkadaşlarımızla nitelikli zaman geçirmiş oluruz.

Siz de kendinize plan yapınız. Planınızda

- ^ uykuya,
- ^ dinlenmeye,
- ^ yemek yemeye,
- ^ oyun oynamaya,
- ^ ders çalışmaya,
- ^ kitap okumaya,
- ^ ailenizle ve arkadaşlarınızla nitelikli zaman geçirmeye,
- ^ kitle iletişim araçlarını gerektiği kadar kullanmaya yer vermeyi unutmayınız.

- Metni okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

Okçuluk Şampiyonumuz Mete Gazoz

Mete Gazoz, 2020 (iki bin yirmi) Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda okçuluk alanında şampiyonluk elde etmiştir. Ülkemize bu alanda altın madalya getiren ilk millî sporcumuz olmuştur.

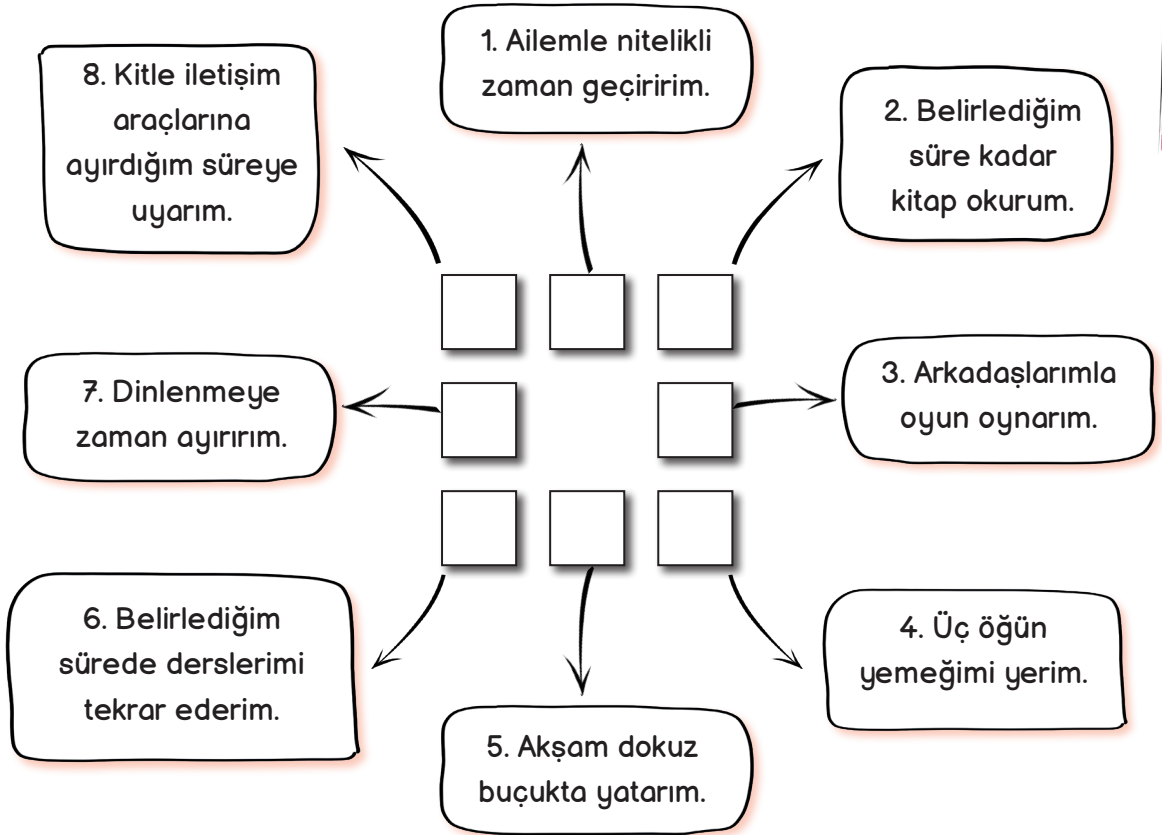
3 yaşında okunu eline almış, şampiyonluk hedefi için planlı çalışmıştır. Ok ve yayın onun ilk oyuncakları olduğu söylenebilir. Bir söyleşisinde "Her zaman disiplinli çalışmanın günün sonunda başarı için anahtar olduğuna inanıyorum." demiştir. Planlı ve disiplinli çalışmanın yanında okçulukla ilgili kitap okuduğunu da söylemiştir. Tokyo Olimpiyatları'na hazırlanırken haftanın 6 günü, günde 10 saat çalışmıştır. 19 yaşında olimpiyat şampiyonu olmuştur.

Mete Gazoz, çocuklara ve gençlere mutlaka bir spor dalı ile ilgilenmelerini ve çok çalışmalarını önermektedir.

1. Mete Gazoz'un başarısının sırrı sizce nedir?

2. Mete Gazoz olimpiyat şampiyonu olmak için nasıl çalışmıştır?

1. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Günlük planınıza göre her zaman uyduğunuz ifadeleri maviye, bazen uyduğunuz ifadeleri yeşile, hiçbir zaman uymadığınız ifadeleri kırmızıya boyayınız.

Maviye boyadığınız kutulardaki davranışlarınız için tebrikler! Bu davranışları sürdürmeye devam ediniz.

Yeşile ve **kırmızı**ya boyadığınız kutulardaki davranışları planlama konusunda ailenizden, öğretmeninizden ve rehber öğretmeninizden yardım alınız.

2. Günlük planınızla ilgili olarak maviye boyadığınız kutularda yer alan davranışlarınızın hayatınıza kattığı kolaylıklar nelerdir?

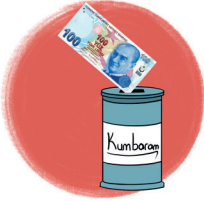
DÜŞÜNELİM

Alışveriş Zamanı

Ali, annesi ve kardeşi alışveriş yapmaya gittiler. Ali'nin montu eskidiği için ona yeni bir mont alacaklardı. Kardeşi ise biriktirdiği parayla çok istediği kazağı almayı planlıyordu. Ancak mağazaya girince vazgeçtiler. Ali bu duruma bir anlam veremedi. Annesi Ali'ye "Önümüzdeki hafta gelip alışveriş yapacağız." dedi.

- Sizce, Ali'nin ailesi o gün alışveriş yapmaktan neden vazgeçmiştir?

Kumbaram

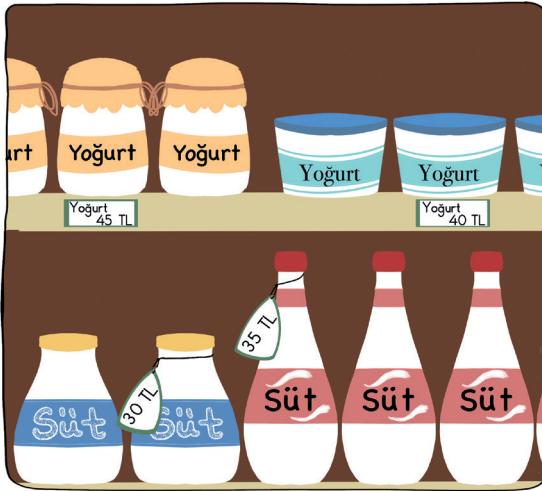
KEŞFEDELİM

- Kumbaranızda 100 liranız olsaydı bu parayı ne için kullanırdınız?
- Almak istediklerinizi çizip fiyatlarını yazınız. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Almak istediğiniz ürünlerin toplam fiyatını kumbaranızdaki paradan çıkarınca kaç liranız kaldı?
.....
2. Kumbaranızda kalan para miktarını sıra arkadaşınızın kalan parası ile karşılaştırınız. İstek ve ihtiyaçlarınızın önceliğine göre kimin bütçesini daha iyi kullandığını değerlendiriniz.
.....
3. Kumbaranızda daha çok para biriktirebilmek için hangi konularda özen göstermeniz gerekir?
.....

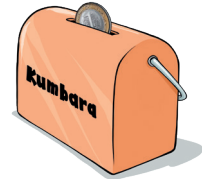
Bütçemizi Planlarken

Aile büyüklerimizin kazandığı para gelirimizi, yapılan harcamalar ise giderlerimizi oluşturur. Gelir ve giderlerimizin hesaplanmasına **aile bütçesi** denir. Çocukların bütçesini ise harçlıkları oluşturur. İstek ve ihtiyaçlarımızı öncelik sırasına göre listeleyerek alırız. Almak istediğimiz bir ürünün fiyatını alışveriş öncesinde araştırırız.

Aynı kalitedeki ürünlerden uygun fiyatlı olanı tercih ederiz. Alışveriş yaparken önce temel ihtiyaçlarımızı alırız, sonra isteklerimize sıra gelir.

İstek ve ihtiyaçlarımızı karşılarken kendi harçlıklarımızı kullanabiliriz. Harcamalarımızda önceliğimizi ihtiyaçlarımıza vermeliyiz. İhtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra kalan paramızı biriktirmeliyiz. Böylelikle kendi bütçemizi korumuş oluruz.

Ailenin büyük çocuklarına küçük gelen ve kullanılabilir durumda olan kıyafetler, diğer aile üyeleri tarafından değerlendirilebilir. Kullanılmayan eşyalar ihtiyaç duyulan farklı eşyalara dönüştürülebilir. Böylece yenisini almaya gerek kalmaz. Kullanılmamış sayfası bulunan defterler bir sonraki yıl da kullanılabilir. Gereksiz harcamalardan kaçınmak kendi bütçemizi ve ailemizin bütçesini korumamızı sağlar.

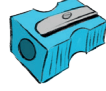
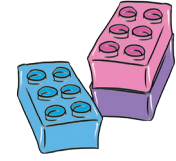
UYGULAYALIM

Ayşe'nin son bir ay içerisinde yaptığı alışveriş listesi aşağıda verilmiştir.

- Listeyi inceleyiniz, soruları cevaplayınız.

Ayşe'nin Alışveriş Listesi

1. Gözlük (değişen gözlük numarası için yeni gözlük)
2. Kalemıraş (kalemıraşı olmasına rağmen arkadaşında görüp çok beğendiği kalemıraş)
3. Ayakkabı (ayakkabısı küçük geldiği için)
4. Oyuncak (reklamlarda gördüğü farklı bir oyuncak)
5. Matematik defteri (eski defterini son sayfasına kadar kullanıp bitirdiği için)

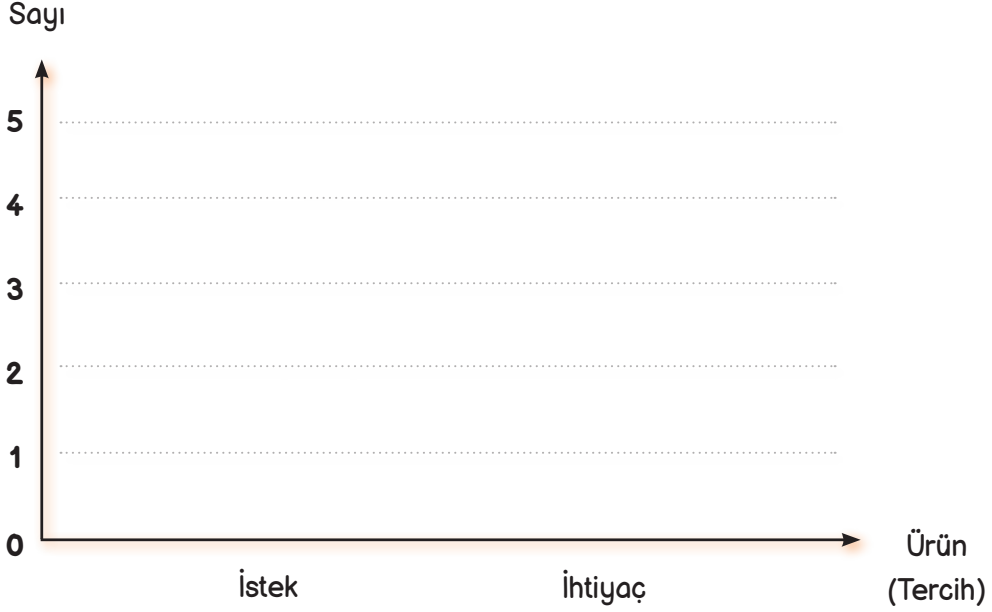

1. Ayşe'nin alışveriş listesindeki ürünlerin istek mi, ihtiyaç mı olduğunu belirleyiniz. İsimlerini listedeki uygun yerlere yazınız.

İstek	
İhtiyaç	

2. Ayşe'nin alışveriş listesine göre aşağıdaki şekil grafiğini doldurunuz. İstekler için ★, ihtiyaçlar için ● çizersiniz.

Grafik: Alışveriş Listesi

(Her şekil 1 ürünü göstermektedir.)

3. Grafiğe göre Ayşe'nin hangi ürünleri almasına gerek yoktur?

.....

.....

.....

4. Ayşe'nin yerinde siz olsaydınız aile bütçenizi veya kendi bütçenizi korumak için nelere dikkat ederdiniz? Neden?

.....

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki metni okuyunuz.

Örnek Ailesi

Örnek ailesi, 6 kişilik bir ailedir. Tüm aileyi ilgilendiren kararları genellikle birlikte almaya çalışırlar. Aile bütçelerini korumak için istek ve ihtiyaçları hakkında hep birlikte konuşmaya başladılar.

Baba Ali Bey:

- Hava güzel olunca kısa mesafelere yürüyerek gidip geliriz, dedi.

Anne Zeynep Hanım:

- Harika olur! Böylece hem sağlığımızı korur hem de bütçemize katkıda bulunuruz, dedi. Sonra devam etti,
- Hazır yiyecek ve içecekleri de satın almayabiliriz. Meyve suyu, ayran, meyveli süt, yoğurt, turşu, salça ve yoğurdu evde kendimiz yapabiliriz.

Babanne bu fikri pek beğendi. Hemen söze başladı:

- İstedığımız eşyaları kullanılmayan kumaşlardan yenileyebilirim.

Sözünü bitirir bitirmez aklına bir fikir geldi. Kalkıp odasına gitti. Elinde artık parça kumaşlarla dönünce evin küçük kızı Canan heyecanla:

- Babanne, bunlar da ne? dedi.

Babanne:

- Hadi gel bakalım, bunlarla sana güzel bir bez bebek yapalım.

O günden sonra Örnek ailesi aldıkları tasarruf kararlarını uyguladılar.

1. Örnek ailesinin bütçelerini korumaya yönelik fikirlerini örnekteki gibi yazınız.

- ^ Kısa mesafelere yürüyerek yol parasını azaltabiliriz.....
- ^
- ^

2. Siz Örnek ailesinin bir üyesi olsaydınız aile bütçenizi korumak için başka hangi fikirleri söylediniz?

-
-
-

Bu karekod ile ünite de öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

3. ÜNİTE

SAĞLIKLI HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ HAFTASI

İnsanlar arasında ayırım yapmadan sevgi, saygı, dostluk duygularını geliştirmek amacıyla 10 Aralık gününü içine alan hafta İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası olarak kutlanır.

TUTUM, YATIRIM VE TÜRK MALLARI HAFTASI

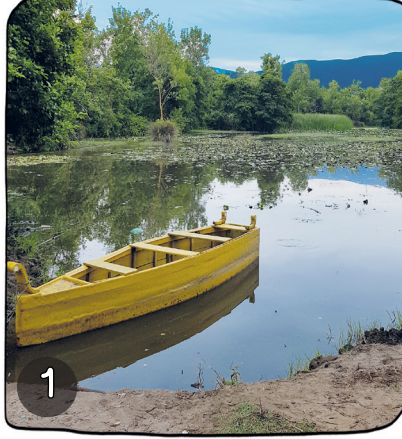
Her yıl 12 ile 18 Aralık tarihleri arası Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası olarak kutlanır. Bu günlerde tutumlu olmanın, yatırım yapmanın, yerli malı kullanmanın ve bunların faydalarının üzerinde durulur.

ENERJİ TASARRUFU HAFTASI

Her yıl ocak ayının 2. haftası Enerji Tasarrufu Haftası olarak kutlanır. Bu günlerde kaynakların sınırlı olduğu vurgulanır. Enerjinin israf edilmeden gerektiği kadar verimli kullanılması ve bu tutumluluk bilincinin toplumda yaygınlaşmasının üzerinde durulur.

DÜŞÜNELİM

- Birinci ve ikinci görsel arasındaki fark nedir?
- Bu fark sizce hangi nedenlerden kaynaklanmış olabilir?

KEŞFEDELİM

- Aşağıdaki soruları atasözüne göre tartışarak cevaplayınız.

Gündüzün mum yakan
geceleyin bulamaz.

1. Atasözü sizce ne anlama gelmektedir?
2. Atalarımız sizce neden böyle bir söz söyleme gereği duymuşlardır?
3. Bu atasözünden hareketle elektrik, su gibi kaynaklarınızı kullanırken nelere dikkat etmelisiniz?

Kişisel Bakımda Kaynak Kullanımı

Sağlıklı olmak için kişisel temizlik çok önemlidir. Sabah kalkınca elimizi, yüzümüzü yıkarız. Her yemekten önce ve sonra ellerimizi mutlaka yıkarız. Tırnaklarımızı düzenli olarak keseriz. Banyomuzu düzenli olarak yaparız. Saçlarımızı tarar ve kuruturuz. Giysilerimizi temiz kullanırız. Kendimiz için yaptığımız tüm bu temizliğe **kişisel bakım** denir.

Kişisel bakımımızı yaparken su, elektrik, doğal gaz gibi kaynakları kullanırız. Bu kaynakların hiçbiri sınırsız değildir. Hepsinin tükenebileceğinin farkında olmalı ve israftan kaçınmalıyız. Elimizi ve yüzümüzü yıkarken, dişlerimizi fırçalarken, banyo yaparken suyu israf etmekten kaçınmalıyız. Sabun, şampuan, diş macunu gibi temizlik malzemelerini yeteri kadar harcamalıyız. Kıyafetlerimizi özenli kullanmalıyız. Böylece onları daha uzun süre giyebiliriz. Tüm bu davranışlarımızla hem aile bütçesine hem de ülke ekonomisine katkı sağlamış oluruz.

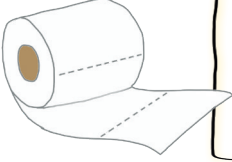
UYGULAYALIM

- Görsellerde kişisel bakımınız için bazı kaynaklar verilmiştir. Bu kaynakları en verimli şekilde nasıl kullanabileceğinizi yazınız.

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

Handwriting practice area with four horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid, and a bottom solid line).

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki form kişisel bakımınızı yaparken kaynakları verimli kullanıp kullanmadığınızı değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Buna göre sizi en iyi yansıtan seçeneği artı (+) ile işaretleyiniz.

Öz Değerlendirme Formu

Davranışlar	Her Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
1. Elimi ve yüzümü yıkarken suyu gereksiz yere harcamam.			
2. Dişlerimi fırçalarken suyu açık bırakmam.			
3. Diş macununu mercimek büyüklüğü kadar kullanırım.			
4. Banyo yaparken suyu boşa akıtmam.			
5. Banyo yaparken sabun ve şampuanı gerektiği kadar kullanırım.			
6. Banyodan çıkarken lambaları kapatırım.			
TOPLAM			

"Her zaman" cevaplarınız kişisel bakımınız sırasında kaynakları doğru kullandığınızı gösteriyor. Tebrikler!

"Bazen" cevaplarınız kaynakları verimli kullanma konusunda yeterli alışkanlığı kazanmadığınızı gösteriyor.

"Hiçbir zaman" cevaplarınız ise kaynakları verimli kullanma konusunda yanlış alışkanlıklarınız olduğunu gösteriyor.

"Bazen" ve "Hiçbir Zaman" cevaplarınıza yönelik davranışlarınızı olumlu hâle getirebilirsiniz. Bunun için aile büyüklerinizden ve öğretmenlerinizden destek alınız. Kaynakları verimli kullanmak için neler yapabileceğinizi öğrenip uygulayınız.

DÜŞÜNELİM

Nasıl Seçerim?

Alışveriş Listesi

- ✓ 5 tane limon
- ✓ 2 kg elma
- ✓ 2 kg patlıcan
- ✓ 1 kg domates

- Alışveriş listesindeki meyve ve sebzeleri satın alırken nasıl seçersiniz? Neden?

KEŞFEDELİM

Hızlı Tur

Soru:

Yiyecek ve içecek satın alırken dikkat etmeniz gereken davranışlar nelerdir?

- Yukarıdaki sorunun cevabını sırayla söyleyiniz. Cevap vermek için 15 saniyeniz olduğunu unutmayınız.
- Cevaplarınızın sizden önce verilen cevaplar ile farklı olmasına dikkat ediniz.
- Cevabı bulamadığınızda "pas" diyerek sırayı diğer arkadaşınıza veriniz.
- Tüm arkadaşlarınız soruyu cevapladığında etkinliği bitirebilirsiniz.
- Etkinliği tamamladıktan sonra aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

1. Sizce, yiyecek ve içecek satın alırken bu davranışlara neden dikkat etmelisiniz?

Bilinçli Tüketici

Ürün satın almadan önce, alırken ve aldıktan sonra yapılması gereken davranışlara **bilinçli tüketici davranışları** denir. Gıda alışverişi yaptığımız yerlerin hijyen koşullarına uygun olmasına dikkat ederiz. Bilinçli bir tüketici olarak satın alacağımız ürünün kalitesine ve fiyatına bakarız. Reklamların etkisinde kalmadan alışveriş yaparız.

Paketlenmiş gıdaları alırken üretim ve son kullanma tarihlerine dikkat ederiz. Son kullanma tarihi geçmiş, paketleri bozuk veya yırtık olan ürünleri satın almayız. Sağlığımıza zararlı maddeler içermediğinden emin olmak için ürünün içeriğini inceleriz.

Yiyecek ve içeceklerin tazeliğini kokusundan ve görüntüsünden anlayabiliriz. Yiyeceklerin kendine has koku, renk ve görünümde olmasına dikkat ederiz. Rengi veya şekli değişmiş, çürümüş veya bayatlamış yiyecek ve içecekleri satın almayız.

Bozulmuş ya da son kullanma tarihi geçmiş gıdaları tüketmemiz sonucunda gıda zehirlenmeleri yaşayabiliriz. Tüketilen gıdalar veya gıda işletmeleri ile ilgili yaşanan problemleri bildirmek, gıdalarla ilgili öğrenmek istediğimiz konular hakkında bilgi almak için Alo 174 Gıda Hattı'nı arayabiliriz.

UYGULAYALIM

Mehmet ve Özkan yakın iki arkadaşı. Okulları köylerinin biraz dışındaydı. Okuldan çıktıktan sonra sohbet ederek evlerinin yolunu tuttular. Köyde tek bir bakkal vardı. Bakkala geldiklerinde Özkan bir çikolata almak istedi. Çikolatayı tam alacakken son kullanma tarihinin geçtiğini fark etti. Bunun üzerine Mehmet ...

1. Mehmet arkadaşına ne söylemiş olabilir?

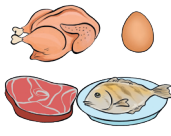
2. Mehmet'in yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız?

3. Özkan bilinçli tüketici olarak nasıl davranmalıdır?

4. Özkan'ın yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız?

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki form bilinçli tüketici davranışları gösterip göstermediğinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Buna göre sizi en iyi yansıtan seçeneği artı (+) ile işaretleyiniz.

Davranışlar								
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
1. Tazeliğine dikkat ederim.								
2. Fiyatına bakarım.								
3. Şekline dikkat ederim.								
4. Kokusuna dikkat ederim.								
5. Son kullanma tarihini kontrol ederim.								
6. İçeriğinde neler olduğuna bakarım.								
7. Satılan yerin temizliğine dikkat ederim.								
TOPLAM								

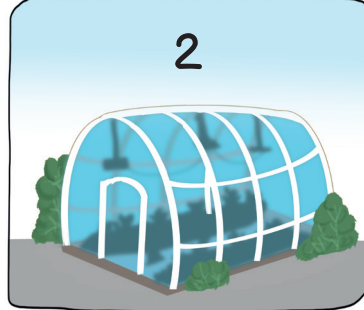
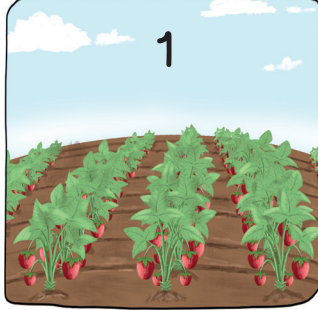
"Evet" cevaplarınız yiyecek ve içecek satın alırken bilinçli tüketici davranışları sergilediğinizi gösteriyor. Tebrikler!

"Hayır" cevaplarınız ise bilinçli tüketici olma konusunda biraz daha bilinçlenmeniz gerektiğini gösteriyor.

Hayır cevaplarınıza yönelik davranışlarınızı olumlu hâle getirebilirsiniz. Bunun için aile büyüklerinizden ve öğretmenlerinizden destek alınız. Yiyecek ve içecek satın alırken nelere dikkat etmeniz gerektiğini öğrenerek bilinçli tüketici davranışları sergileyiniz.

DÜŞÜNELİM

Yiyeceklerin Zamanı!

- Babanız çilek reçeli yapmak istiyor. Hangi görseldeki gibi yetiştirilen çileklerden alırsa çilek reçeli daha lezzetli olur? Neden?

KEŞFEDELİM

- Aşağıdaki tabloda, her mevsim bulunabilen bazı meyve sebzeler yer almaktadır. Bu meyve sebzelerden hangilerini kış mevsiminde, hangilerini yaz mevsiminde tüketmeyi tercih ettiğinizi işaretleyiniz. Noktalı alana hem yaz hem kış mevsiminde yetiştirilen meyve sebzelere bir örnek yazarak tabloyu tamamlayınız. Tamamladıktan sonra aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

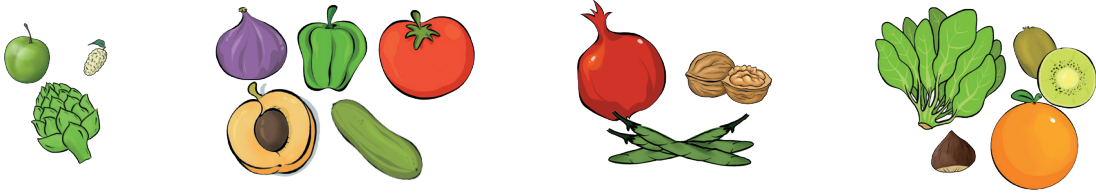
Tablo: Her Mevsim Bulunabilen Meyve ve Sebzeler

Meyve ve Sebzeler	Tüketim	
	Kış Mevsiminde	Yaz Mevsiminde
Isıpanak		
Havuç		
Kabak		
Çilek		
Domates		
Portakal		
.....		

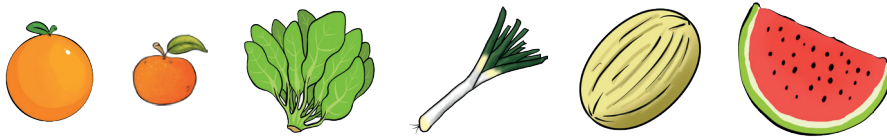
- Bazı meyve sebzeler her mevsim bulunmasına rağmen onları neden belli bir mevsimde tüketmeyi tercih ediyorsunuz?

Mevsiminde Gelen Sağlık ve Lezzet

Meyve ve sebzeler farklı mevsimlerde yetişir. Örneğin yeşil erik, dut ve enginar ilkbahar; incir, şeftali, domates, biber ve salatalık yaz meyve ve sebzeleridir. Nar, ceviz ve börülce sonbahar; ıspanak, kivi, portakal ve kestane ise kış mevsimi meyve ve sebzeleridir. Sağlıklı büyümek için tüm bu meyve ve sebzelerden yeteri kadar tüketmemiz gerekir.

Meyve ve sebzeler bizi pek çok hastalığa karşı korur. Havaaların soğumasıyla bağışıklık sistemimizi korumak ve güçlendirmek için gereken vitaminleri portakal, mandalina, ıspanak, pırasa gibi kış meyve ve sebzelerinden alabiliriz. Böylece pek çok hastalığa karşı korunmuş oluruz. Yaz mevsiminde kavun ve karpuz gibi meyveleri tüketerek sıvı ihtiyacımızı giderebiliriz. Ayrıca bu meyveleri tüketmek sıcaklardan bunaldığımızda serinlememizi sağlar.

Meyve ve sebzeleri hangi mevsimlerde tüketeyeğimiz önemlidir. Teknolojinin gelişmesiyle meyve ve sebzelerin yetişme koşulları da değişmiştir. Bazı meyve ve sebzeler mevsimi olmamasına rağmen seralarda yetiştirilebilir. Örneğin domates, çilek ve salatalık yaz mevsiminin meyve ve sebzeleridir. Ancak bunları kış mevsiminde de market ve manavlarda görebiliriz.

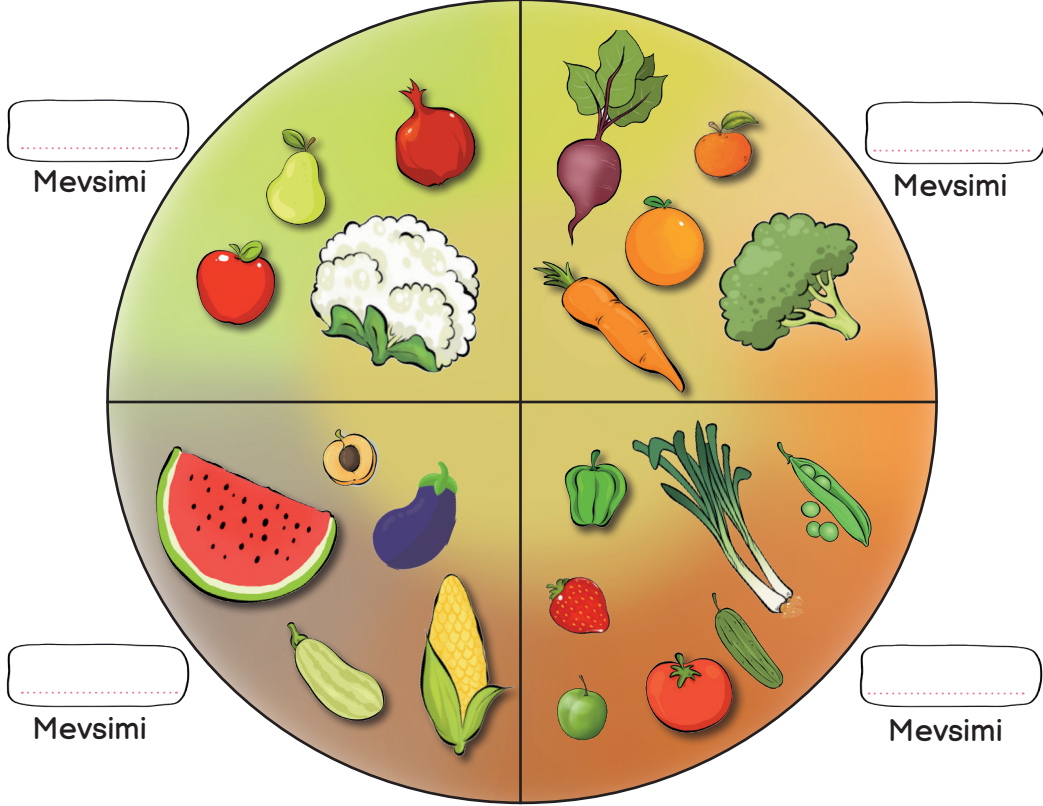

Kendi mevsiminde tüketilen meyve ve sebzeler daha sağlıklı, daha lezzetli ve daha ekonomiktir. Sağlığımız ve bütçemiz için meyve ve sebzeleri kendi mevsiminde tüketmeye özen göstermeliyiz.

UYGULAYALIM

Aşağıda mevsiminde yetiştirilen bazı meyve ve sebze görselleri yer almaktadır.

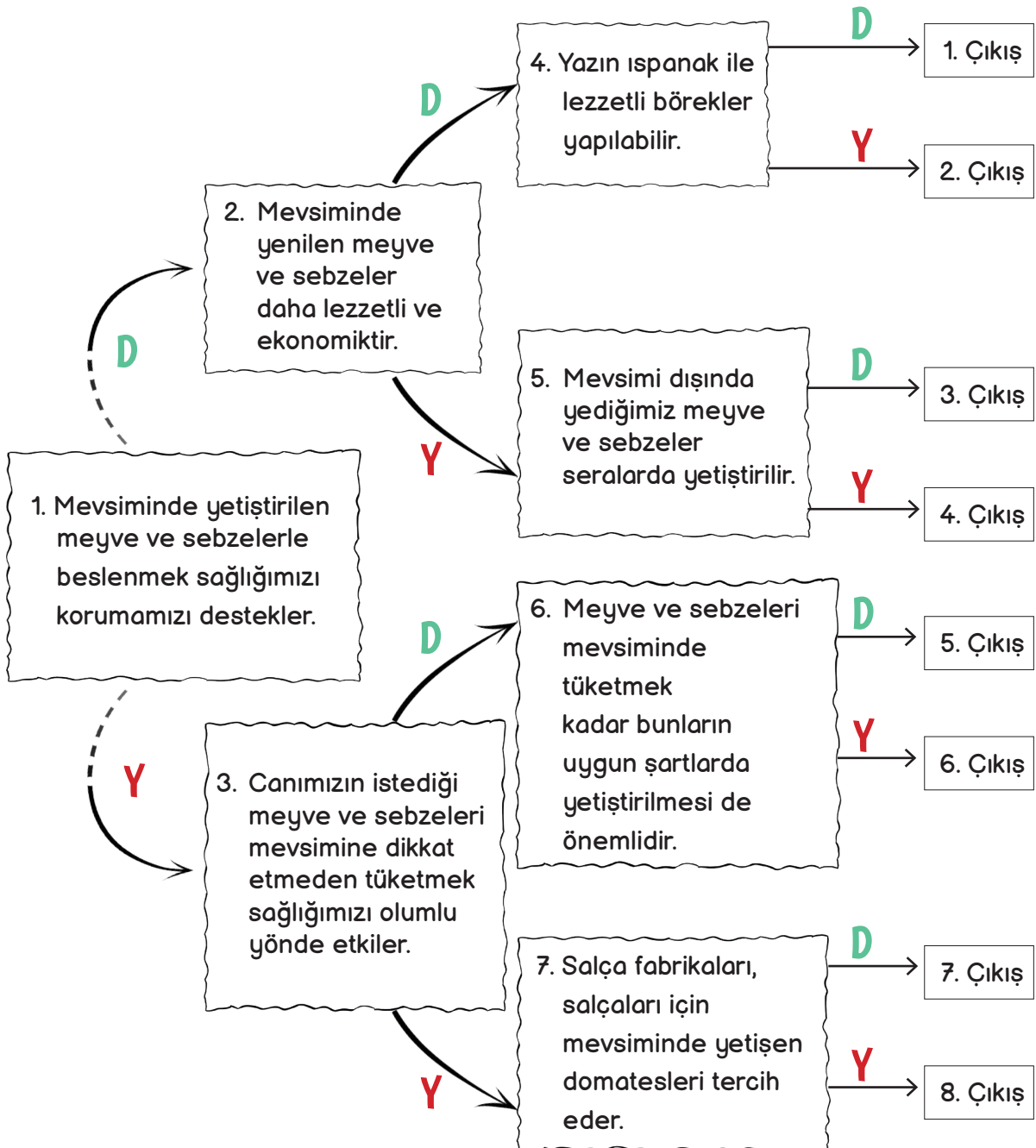
- Buna göre noktalı yerlere uygun mevsimin adını yazınız.

- İçinde bulunduğunuz mevsime uygun meyve ve sebzelerin resmini çizerek bir meyve ve sebze tabağı oluşturunuz.

Aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar vererek ok yönünde ilerlediğinizde hangi çıkışa ulaşırsınız? Ulaştığınız çıkışı boyayınız.

2. Mevsiminde yenilen meyve ve sebzeler daha lezzetli ve ekonomiktir.

4. Yazın ısıpna ile
lezzetli börekler
yapılabilir.

5. Mevsimi dışında
yediğimiz meyve
ve sebzeler
seralarda yetiştirilir.

6. Meyve ve sebzeleri mevsiminde tüketmek kadar bunların uygun şartlarda yetiştirilmesi de önemlidir.

7. Salça fabrikaları,
salçaları için
mevsiminde yetişen
domatesleri tercih
eder.

1. ÇIKIŞ

2. Çıkış

3. ÇIKIŞ

4. ÇIKIŞ

5. Çıkış

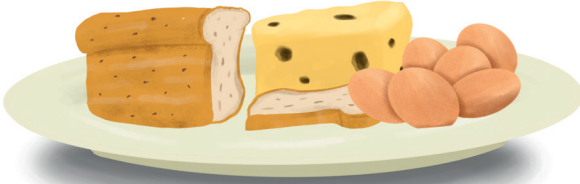
6. Çıkış

7. ÇIKIŞ

8. Çıkış

Bir sonraki derse gelirken A4 kâğıdı, boya kalemleri, makas ve kâğıt tabak getiriniz.

DÜŞÜNELİM

İştahsızlık

Her sabah kahvaltıda
Yerim altı yumurta.
Yarım kilo peynir yetmeyince
Ekmek eklerim ince ince.
Akşam yemeğinde et yemem,
Ama tatlıyı hiç eksik etmem.
Zaten yemek yemeyi pek sevmem.
İştahsızlık en önemli meselem!

(Şiir, kitap yazarı tarafından yazılmıştır.)

- Sizce yukarıdaki başlık bu şiire uygun mudur? Neden?
- Şiirde anlatılan beslenme şekli size uygun mudur? Neden?

KEŞFEDELİM

Doğru/Yanlış

Malzemeler:

A4 kâğıt,
boya kalemi,
makas

- A4 kâğıdını sıra arkadaşınız ile birlikte 4 parçaya bölünüz. İkişer ikişer paylaşınız. Birer kâğıdı maviye, birer kâğıdı kırmızıya boyayınız.
- Aşağıdaki cümlede yer alan boşluğu bir yiyecek veya içecek yazarak tamamlayınız.

Doğru

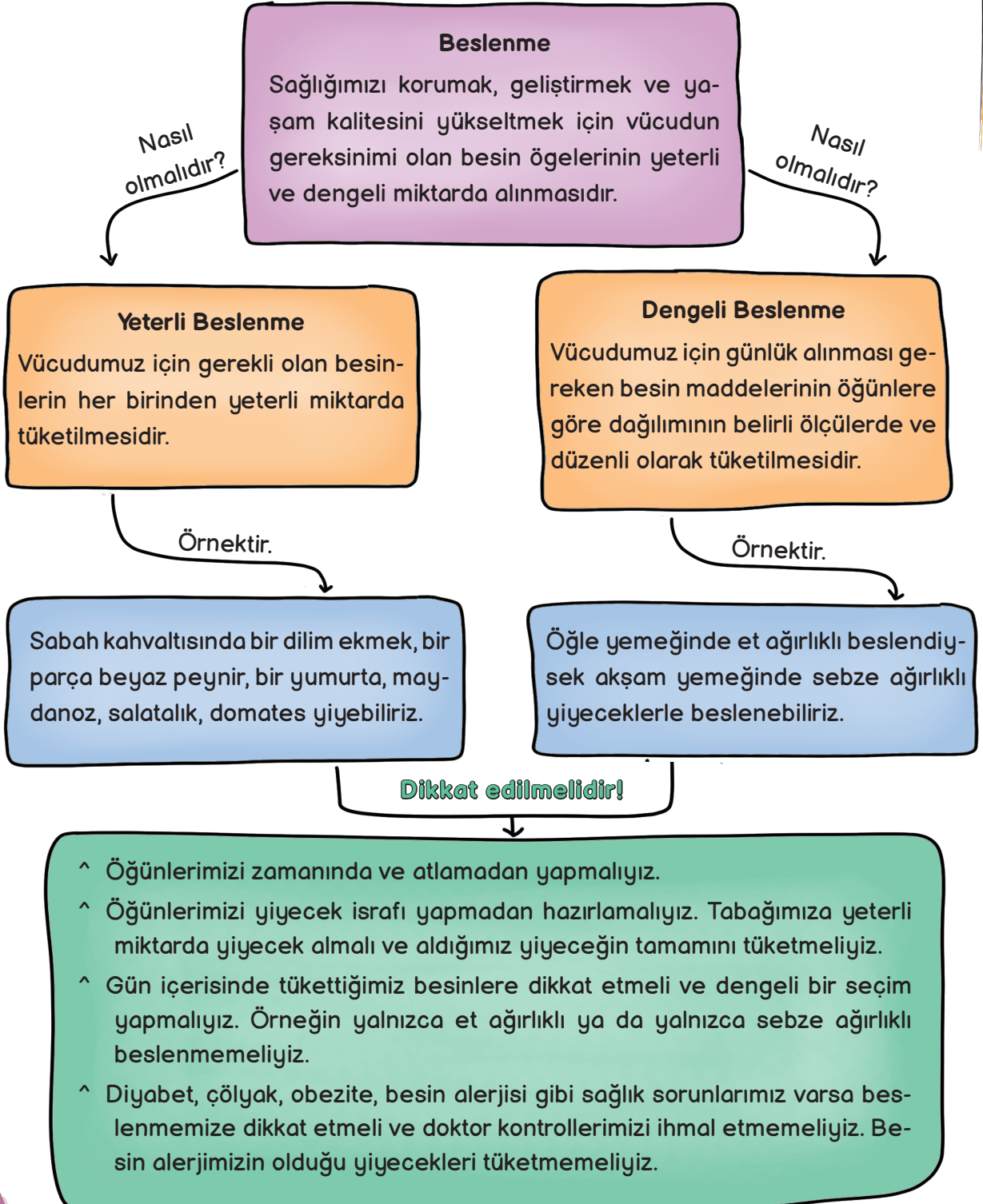
"Sağlıklı büyümek için tüketebiliriz."

Yanlış

- Cümleyi tamamlarken sağlığınız için tüketmemeniz gereken yiyecek veya içeceklere de yer veriniz. Bu şekilde arkadaşlarınızı yanıltmaya çalışınız.
- Tamamladığınız cümleyi tahtaya sırayla çıkıp söyleyiniz.
- Tahtaya çıkan arkadaşınızın cümlesini dinleyiniz. Cümle size göre doğruysa mavi, yanlışsa kırmızı kartı kaldırınız. Cümleleri kendi sağlığınız açısından değerlendiriniz. Örneğin yumurta bir kişiye göre sağlıklı bir besinken yumurta alerjisi olan birine göre sağlıklı değildir.

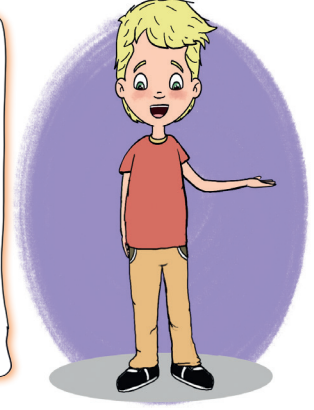
Yeterli ve Dengeli Beslenme

Beslenme açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak ya da canınızın çektiği şeyleri yemek içmek değildir. Beslenme, planlı ve bilinçli yapılan bir davranış biçimidir.

Merhaba, ben Cemal!

Diyabet hastasıyım. Ağız kuruluğu, çok su içme isteği, sık tuvalet ihtiyacı, sık acıkma, kilo kaybı gibi şikâyetlerim artınca ailem beni doktora götürdü. Hastalığımın teşhisi o zaman kondu. Ama merak etmeyin, iyiyim! Tedavi oluyorum ve beslenmeme dikkat ediyorum.

Merhaba, ben Müge!

Çölyak hastasıyım. Buğday, arpa, çavdar ve yulaf gibi tahılların içerisinde bulunan gluten bana zarar veriyor. Bu nedenle içinde gluten bulunan hiçbir besin maddesini tüketmiyorum.

Merhaba, ben Can!

Obezite hastasıyım. Gün içerisinde yediğim besinlerden aldığım enerji, harcadığım enerjiden çok fazla olduğundan vücudumda aşırı miktarda yağ birikmiş. Bu bir hastalıkmiş ve adı da obeziteymiş. Doktorumla boyuma göre ideal vücut ağırlığımı belirledik ve bu ağırlığa ulaşabilmek için yeterli ve dengeli bir beslenme listesi hazırladık. Ayrıca egzersiz programı yaptık. Tedavim bittiğinde hastalığım da sona erecek. Bunun için çok dikkatli besleniyor ve egzersiz programıma uyuyorum.

Merhaba, ben Canan!

Ben beslenirken çok dikkatli olmak zorundayım. Çünkü süt ve süt ürünlerine karşı alerjim var. Bu tür besinleri tüketemiyorum. Doktorum büyüdüğümde bu alerjimin geçebileceğini söyledi. Bu nedenle doktor kontrollerimi hiç aksatmıyorum.

UYGULAYALIM

Sanal Tabak

- Öğretmeninizin rehberliğinde 3 grup oluşturunuz. 1. grup: sabah, 2. grup: öğle, 3. grup: akşam olacak şekilde ayrılınız.
- Aşağıdaki yiyecek ve içecek listesinden grubunuzun öğüne uygun yiyecek ve içecekler seçiniz.
- Seçtiğiniz yiyecek ve içeceklerin resimlerini çizip boyayınız. Resimleri grubunuzun tabağına yapıştırınız.

Malzemeler:

A4 kâğıdı,
boya kalemleri,
makas,
kâğıt tabak

Yiyecek ve İçecek Listesi:

Peynir, elma, fırında balık,
çorba, köfte, yoğurt, bal, bir
dilim ekmek, domates ve
salatalık, taze sıkılmış meyve
suyu, brokoli yemeği, ayran,
üzüm, salata, süt, yumurta.

- Yapıştırdığınız resimlerdeki yiyecek ve içeceklerin o öğünde hangi miktarda tüketilmesi gerektiğini yazınız. Hazırladığınız tabağı grup olarak sununuz.
- Sunumlarınızı tamamladıktan sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Tabaktaki sabah kahvaltısı sağlığını korumak için yeterli ve dengeli midir?

.....

.....

2. Tabaktaki öğle yemeği sağlığını korumak için yeterli ve dengeli midir?

.....

.....

3. Tabaktaki akşam yemeği sağlığını korumak için yeterli ve dengeli midir?

.....

.....

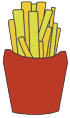
4. Bu öğünleri yiyecek olan kişi siz olsaydınız tabaklardan hangi besinleri çıkarır, tabaklara hangilerini eklerdiniz? Neden?

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz. Soruları tabloya göre cevaplayınız. Cevaplarınızı yazarken kutuların başındaki numaraları kullanınız.

1 	2 	3 	4
5 	6 	7 	8
9 	10 	11 	12

1. Sağlığımızı korumak için tüketilmesi gereken besinler hangileridir?

.....

2. Sağlığımızı korumak için tüketilmesi uygun olmayan besinler hangileridir?

.....

3. Sabah kahvaltısı için uygun olan besinler hangileridir?

.....

4. Öğle yemeği için uygun olan besinler hangileridir?

.....

5. Akşam yemeği için uygun olan besinler hangileridir?

.....

- Yandaki metni okuyunuz. Metinde belirtilen sorunu önlemek için neler yapabileceğinizi boş bırakılan alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

Birleşmiş Milletler'in Gıda İsrafı Raporu'na göre Türkiye'de her yıl kişi başına 107 kilogram gıda israf oluyor. Bir yılda ise yaklaşık dokuz milyon ton gıda çöpe gidiyor.

DÜŞÜNELİM

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

1

2

- Arkadaşlarınızla pikniğe gideceğinizi düşününüz. Yukarıdaki alanlardan hangisinde piknik yapmak istersiniz? Neden?

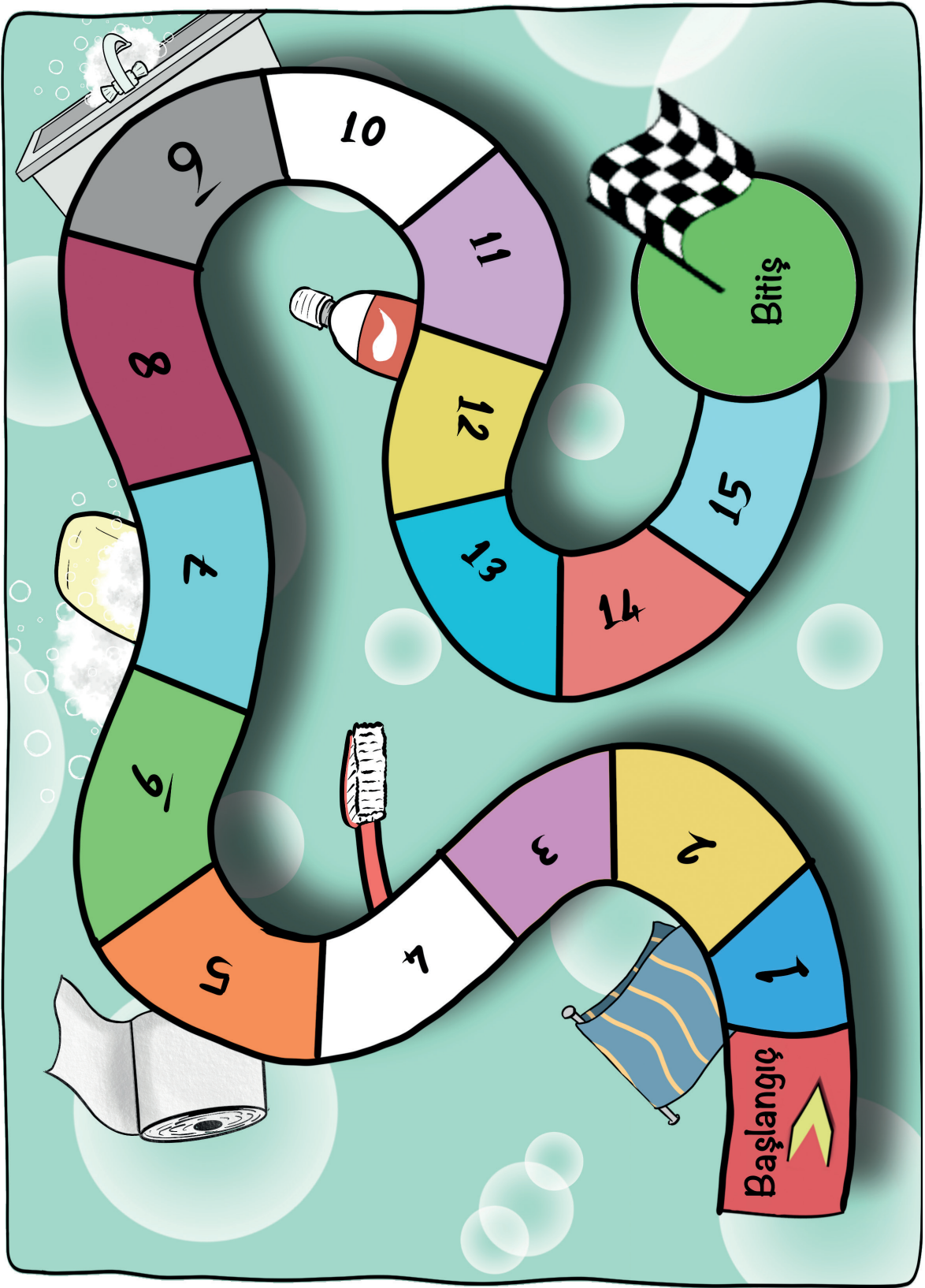
KEŞFEDELİM

İleriye mi, Geriye mi?

Malzemeler:

makas

- Sayfa 221'deki Ek 16'da bulunan oyun kartlarını sıra arkadaşınızla birlikte kesiniz. Kartları karıştırınız ve üzerindeki yazılar görünmeyecek şekilde üst üste koyunuz.
- Mavi ile kırmızı oyun piyonlarını noktalı yerlerden kesiniz. Renklerinizi seçiniz. Piyonlarınızı yan sayfadaki oyun alanının başlangıç noktasına koyunuz.
- Kimin önce başlayacağını sayışma yaparak belirleyiniz.
- Kartları sırayla okuyunuz. Kartlarda yazan durumlara göre ilerleyiniz veya geri gidiniz. Okuduğunuz kartı kenara koyunuz.
- Bitiş noktasına önce gelerek oyunu kazanan arkadaşınızı tebrik ediniz.

Ortak Kullanım Alanlarında Temizlik

Okul, hastane, park, kütüphane, cami, stadyum, alışveriş merkezi, tiyatro ve sinema salonları gibi herkesin kullandığı yerler ortak kullanım alanlarıdır. Kendi sağlığımızı korumak için dikkat ettiğimiz temizlik ve hijyen kurallarına ortak kullanım alanlarında daha da özen göstermemiz gerekir. Çünkü ortak kullanım alanlarından pek çok kişi faydalanır. Buraların temiz tutulmaması, mikropların hızlı yayılmasına ve daha çok insanın hastalanmasına sebep olabilir.

Günümüzün büyük bir bölümü okulda geçer. Okullar ortak kullanım alanlarıdır. Davranışlarımıza okulda da özen göstermemiz gerekir. Sınıfımızda ve okulun diğer bölümlerinde çöplerimizi çöp kutusuna atmalıyız. Sınıfımızı sık sık havalandırmalıyız. Yemeklerimizi oturarak yemeli ve yiyeceklerimizi sıra altında bırakmamalıyız. Hastalandığımızda doktora giderek tedavi olmalı, bulaşıcı hastalığımız varsa okula gitmemeliyiz. Öksürürken veya hapşırıırken ağızımızı bir mendille kapatmalıyız.

Tuvalet ve lavaboları temiz kullanmalı ve kullanırken hijyen kurallarına uymalıyız. Kullandığımız tuvalet kâğıdı ve peçeteleri çöp kutusuna atmalıyız. Tuvalet musluklarından su içmemeliyiz.

Özellikle hastane ve alışveriş merkezi gibi yerlerde her yere dokunmamalıyız. Ellerimizi gözlerimize ve ağızımıza sürmemeliyiz. Dışarıdan eve döndüğümüzde giysilerimizi değiştirmeli, ellerimizi yıkamalıyız.

UYGULAYALIM

Yerinde Olsam

- Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Onların yerinde olsanız insanlara neler söylediniz? Konuşma balonlarındaki noktalı yerlere yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

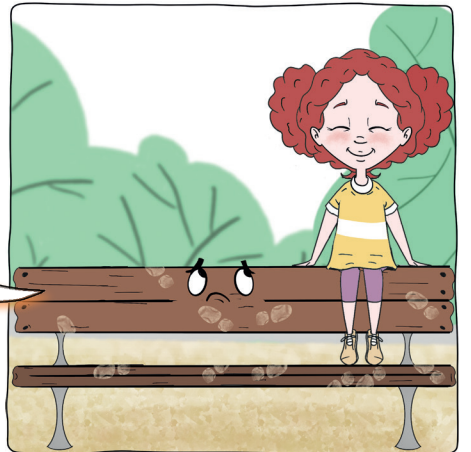
.....

.....

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki form ortak kullanım alanlarındaki davranışlarınızı değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Buna göre sizi en iyi yansıtan seçeneği artı (+) ile işaretleyiniz.

Öz Değerlendirme Formu

No	Ölçütler	Evet	Bazen	Hayır
1	Çöplerimi çöp kutusuna atarım.			
2	Kantinde veya sınıfta oturarak yemek yerim.			
3	Öksürürken veya hapşırırken ağızımı mendille kapatırım.			
4	Bulaşıcı hastalığım varsa evden çıkmam.			
5	Hastayken dışarı çıkmam gerekirse maske takarım.			
6	Tuvaletlerdeki musluklardan su içmem.			
7	Yerlere tükürmem.			
8	Tuvalet ve lavaboları temiz kullanırım.			
9	Tuvaletten çıkınca ellerimi yıkarım.			
10	Klozetlere ayakla basmam.			
11	Tuvalet kâğıdını ve peçeteleri kullandıktan sonra çöp kutusuna atarım.			
12	Oyun parkından dönünce ellerimi yıkarım.			
13	Oyun parkından dönünce giysilerimi değiştiririm.			
TOPLAM				

"Evet" cevaplarınız ortak kullanım alanlarında kurallara uyduğunuzu gösteriyor.

Tebrikler!

"Bazen" cevaplarınız ortak kullanım alanlarındaki davranışlarınızı alışkanlık hâline getirmediğinizi gösteriyor.

"Hayır" cevaplarınız ortak kullanım alanlarında kurallara uymadığınızı gösteriyor.

"Bazen" ve "Hayır" cevaplarınıza yönelik davranışlarınızı olumlu hâle getirebilirsiniz. Bunun için aile büyüklerinizden ve öğretmenlerinizden destek alınız. Ortak kullanım alanları ile ilgili kuralları öğrenip uygulayınız.

Bir sonraki ders için 7 adet A4 kâğıdı ve boya kalemleri gerekmektedir. Malzemeleri sınıf arkadaşlarınızla aranızda paylaşarak getiriniz.

Bu karekod ile ünite de öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

4. ÜNİTE

GÜVENLİ HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

YEŞİLAY HAFTASI

Her yıl 1-7 Mart tarihleri arasındaki hafta Yeşilay Haftası olarak kutlanır. Bağımlılığa karşı bilinç geliştirmek amaçlanır. Bağımlılık yapan maddelerin bedene ve zihne verdiği zararlar ile ilgili bilgilendirmeler yapılır.

İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜ VE MEHMET ÂKİF ERSOY'U ANMA GÜNÜ

Her yıl 12 Mart gününde İstiklâl Marşımızın Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilişi kutlanır. İstiklâl Marşı şairimiz Mehmet Âkif ERSOY anılır. Milletimizin onurlu mücadelesini ve bağımsızlığını anlatan İstiklâl Marşımızın önemi vurgulanır.

ŞEHİTLER GÜNÜ

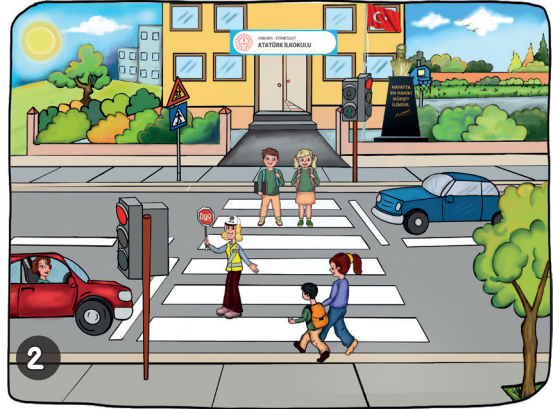

Her yıl 18 Mart günü, Çanakkale Savaşı'nda kutsal vatan topraklarını canları pahasına koruyan şehitlerimiz anılır. 18 Mart, onlara minnettarlığımızı, şükran duygularımızı sunduğumuz gündür.

DÜŞÜNELİM

Ayşe her sabah aynı yoldan okula gidiyordu. Bu nedenle yolunun üstündeki bütün ayrıntıları çok iyi biliyordu. Ara tatilden sonra okul yolundaki farklılıklar Ayşe'nin dikkatini çekti.

- İki görsel arasındaki farklar nelerdir? Söyleyiniz.

KEŞFEDELİM

Benim Gözümden Trafik Levhaları

- Öğretmeninizin rehberliğinde 3 grup oluşturunuz.
- Aşağıdaki trafik işaretleri ve işaret levhalarını grubunuzla birlikte oluşturunuz.

Malzemeler:
7 adet A4 kâğıdı,
boya kalemleri

• Yaya Geçidi	• Yaya Giremez
• Okul Geçidi	• Kontrolsüz Demir Yolu Geçidi
• Işıklı Trafik İşaret Cihazı	• Bisiklet Giremez
• Mecburi Yaya Yolu	

- Çizim, boyama ve sunum yapma konusunda görev paylaşımı yapınız.
- Belirlediğiniz trafik işaretlerini herhangi bir kaynağa bakmadan çiziniz.
- Oluşturduğunuz levhaları diğer gruplara adını söylemeden anlatmaya çalışınız.

Trafik İşaretleri ve İşaret Levhalarını Tanıyoruz

3/A sınıfı öğrencileri sınıflarında Trafik Polisi Ahmet Bey'i misafir ettiler. Ahmet Bey öğrencilerin güvenliği için gerekli olan trafik işaretlerini ve işaret levhalarını tanıttı.

Trafik işaret ve levhaları trafiği düzenlemek ve trafik kazalarını önlemek amacıyla kullanılır. Hem kendi güvenliğimiz hem de başkalarının güvenliği için trafik işaretlerini ve işaret levhalarının anlamlarını bilmeliyiz. Trafikte bunlara uygun davranmalıyız.

YAYA GEÇİDİ

Yayaların (yolu kontrol ederek) güvenli bir şekilde karşıya geçebileceğini belirtir. Bulunduğu yerde yol, beyaz çizgilerle işaretlenir. Yaya geçitlerinin olduğu yerlerde ilk geçiş hakkı yayalarındır.

OKUL GEÇİDİ

Öğrencilerin (yolu kontrol ederek) güvenli bir şekilde karşıya geçebileceğini belirtir. Sürücüler bu işaret levhasının olduğu yoldan geçerken dikkatli davranmalı, hızlarını azaltmalı, öğrenci ve diğer yayalara ilk geçiş hakkını vermelidir.

IŞIKLI TRAFİK İŞARET CİHAZI

Yaya ve sürücülerini ilerde ışıklı trafik işaret cihazı olduğu konusunda uyarır. Işıklı trafik işaret cihazını gören sürücü ve yayalar ışığın rengine göre hareket etmelidir.

MECBURİ YAYA YOLU

Yayaların zorunlu olarak yürümeleri gereken yolu belirtir. Sürücülere yaya yolunu kullanma hakkının olmadığını bildirir.

YAYA GİREMEZ

Yayaların yola girmesinin tehlikeli ve yasak olduğunu bildirir. Otoyollarda, kaldırımı olmayan ve yol çalışmasının bulunduğu yollarda bulunur.

KONTROLSÜZ DEMİR YOLU GEÇİDİ

Kontrolsüz demir yolu geçidi ile kara yolunun kesiştiği yerlerde bulunur. Sürücüleri yavaşlamaları ve kontrollü bir şekilde geçmeleri konusunda uyarır.

BİSİKLET GİREMEZ

Bisiklet girişinin yasak olduğunu bildirir. Araç trafiğinin yoğun olduğu yollarda, araç trafiğine kapalı sadece yayalara açık yerlerde ve bazı park alanlarında kullanılır.

UYGULAYALIM

Trafik İşaretleri ve İşaret Levhaları Canlanıyor

- Aşağıda verilen örneği okuyup canlandırınız.

(Sahneye **Yaya Giremez** işareti ve 2 yaya girer. Yayalar geçmek ister ama işaret önlerine geçerek onlara izin vermez.)

Yaya Giremez: Benim olduğum alanlara hiçbir yaya giremez.

(Sahneye **Mecburi Yaya Yolu** girer. Yayalara dönerek konuşur.)

Mecburi Yaya Yolu: Lütfen böyle buyurun, beni gördüğünüz yerde sadece bu yoldan gidebilirsiniz.

- Rollere uygun olarak yukarıdaki örnekteki gibi canlandırmalar yapınız.

Roller:

- ^ Yaya Geçidi
- ^ Okul Geçidi
- ^ Kontrolsüz Demir Yolu Geçidi
- ^ Işıklı Trafik İşaret Cihazı
- ^ Bisiklet Giremez
- ^ Yayalar
- ^ Sürücüler

DEĞERLENDİRELİM

- Öğrendiğiniz trafik işaretlerini ve işaret levhalarını aşağıdaki bilgi haritası üzerinde örnekteki gibi gösteriniz. Arkadaşlarınıza ve ailenize sayfa 216'daki Ek 12'de bulunan değerlendirme formundaki ölçütlere göre tanıtımınızı yapınız.

Trafik İşaretleri ve İşaret Levhaları

A: Adı G: Görevi

	A	Yaya Geçidi.....	G	Yayaların yolu kontrol ederek karşıya geçebileceklerini bildirmek.
	A		G	
	A		G	
	A		G	
	A		G	
	A		G	
	A		G	

Bir sonraki ders için 4 tane beyaz fon kartonu, boya kalemleri ve bant gerekmektedir. Malzemeleri sınıf arkadaşlarınızla aranızda paylaşarak getiriniz.

DÜŞÜNELİM

- Görseli inceleyiniz. Gördüklerinizle ilgili neler düşünüyorsunuz?

KEŞFEDELİM

Haydi Canlandıralım!

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Aşağıdaki kartlarda yazan durumlardan birini grup olarak seçiniz.
- Seçtiğiniz durum ile ilgili görev paylaşımını yapınız.
- Durumları grup olarak sırayla canlandırınız.

Durum 1

Trafikte yayalar yolun ortasından yürüdüğü için araçlar zor durumda kalıyor. Trafik polisi bu durumu görüyor.

Durum 2

Bir kişi arabasını kaldırımı kapatacak şekilde park ediyor. Okuldan çıkan çocuklar kaldırımı kullanmakta zorlanıyor.

Durum 3

Yayalar otoyoldan dikkatsiz bir şekilde koşarak karşıya geçmeye çalışıyor. Araçlar zor durumda kalıyor.

Durum 4

Bir yolcu, durakta otobüse binen insanlara aldırmadan inmek için ön kapıyı kullanmak istiyor.

- Etkinlik bittikten sonra aşağıdaki soruyu cevaplayınız.
 1. Yaptığınız canlandırmalarda neler yaşadınız? Sınıfça tartışınız.

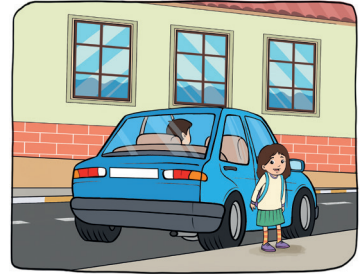
Trafik Kurallarına Uyarız

Yayaların ve sürücülerin uyması gereken kurallara **trafik kuralları** denir. Bu kurallar trafiğin düzenli olmasını sağlar.

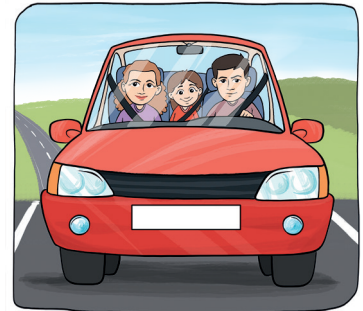
Yayalar ve sürücüler olarak trafik işaretlerinin ve işaret levhalarının anlamlarına uygun hareket etmeliyiz. Böylece trafikte kargaşa yaşanmaz ve kendimizi güvende hissederiz.

Araçların kaldırım tarafındaki kapısından inip araçlara yine kaldırım tarafındaki kapıdan binmeliyiz. Böylece hem diğer taraftan gelebilecek arabaların hareketini engellemiş hem de kendimizi korumuş oluruz.

Toplu taşıma araçlarına binerken ön kapıyı, toplu taşıma araçlarından inerken ise arka kapıyı kullanmalıyız. Böylelikle toplu taşıma araçlarında kargaşa yaşanmasını önleriz.

Emniyet kemerimizi mutlaka takmalıyız. Böylece herhangi bir kaza anında kendimizi korumuş oluruz.

Trafik kurallarına uymamak kazalara, can ve mal kaybına sebep olabilir. Bu yüzden trafik kurallarına uymalı ve trafikte dikkatli olmalıyız.

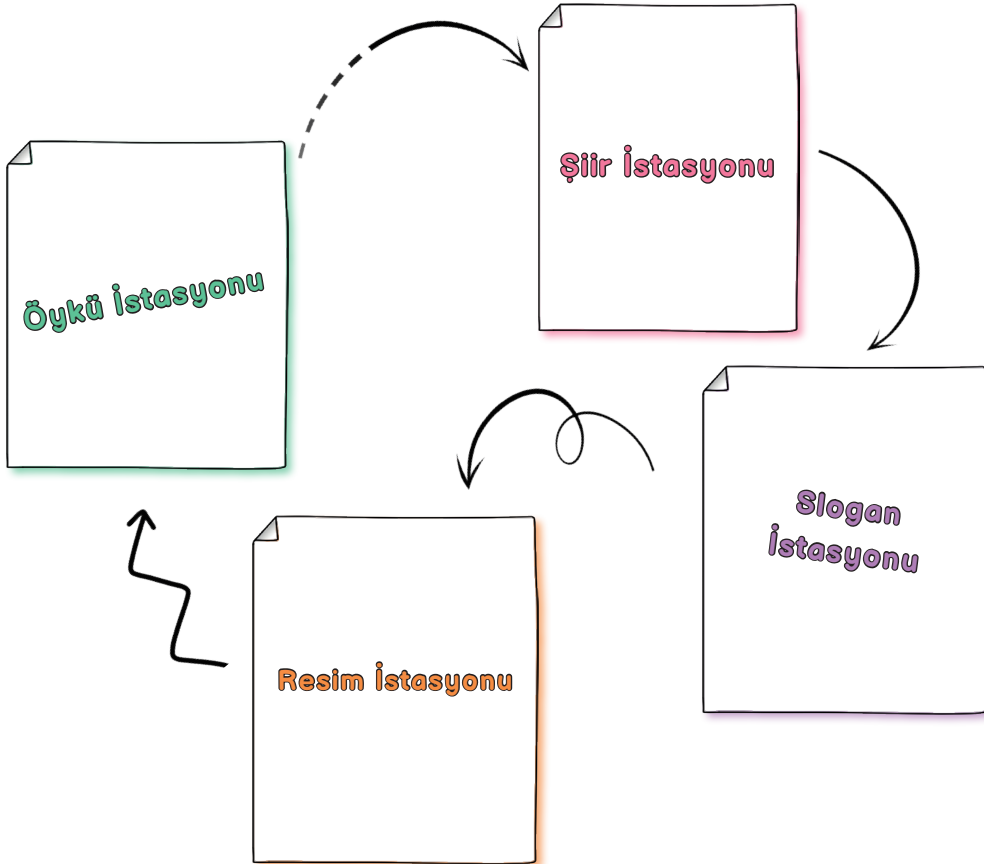
UYGULAYALIM

Trafik Kuralları İstasyonu

Malzemeler:

beyaz fon kartonu (4 adet), boya kalemleri, bant

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup ve 4 istasyon oluşturunuz (Öykü İstasyonu, Şiir İstasyonu, Slogan İstasyonu ve Resim İstasyonu). Her istasyonda beyaz bir fon kartonu bulundurunuz.
- Trafik kurallarına uymanın gerekliliğini öykü, şiir, slogan ve resimle örnekler vererek anlatınız.
- Bir istasyonda 5 dakika çalıştıktan sonra saat yönünde ilerleyerek bir sonraki istasyona geçiniz. Geldiğiniz istasyonda yarım kalmış çalışmaya devam ediniz.
- Dördüncü istasyona geldiğinizde süre sonuna kadar çalışmayı tamamlayınız.
- Ortaya çıkan çalışmaları tahtaya asınız. Çalışmaların sonuçlarını sınıfça tartışınız.

DEĞERLENDİRELİM

- Yaya, sürücü ve yolcular için birer trafik kuralı yazınız. Bu kuralın neden gerekli olduğunu açıklayınız. Kurala uyulmaması durumunda neler olabileceğini açıklayınız.

YAYALAR

Trafik Kuralı:

Neden gerekli?

Bu kurala uyulmazsa ne olabilir?

SÜRÜCÜLER

Trafik Kuralı:

Neden gerekli?

Bu kurala uyulmazsa ne olabilir?

YOLCULAR

Trafik Kuralı:

Neden gerekli?

Bu kurala uyulmazsa ne olabilir?

DÜŞÜNELİM

Kazalara Dikkat

3/B sınıfının 5. dersi görsel sanatlardı. Öğretmenleri "Sulu boya çalışması yapacağız. Gerekli malzemeleri hazırlayalım." dedi. Ayşegül ve Enes, sulu boya, fırça ve kaplarını sıraya koydular. Bir önceki dersin kitap ve defterleri de sıranın üzerindeyken resim yapmaya başladılar. Bir süre sonra canı sıkılan Enes, resim yapmaya ayakta devam etti. Bir yandan da Ayşegül'ün resmine bakmaya çalışıyordu. Bu sırada Enes'in eli Ayşegül'ün su kabına çarptı. Su kabı devrildi. Masadaki kitaplar ve Ayşegül'ün kıyafetleri boyalı su ile ıslandı.

- Ayşegül bu durumda ne söylemiş olabilir?
- Enes yaşanan durum karşısında nasıl davranmış olabilir?
- Sizce, böyle bir kazanın yaşanmaması için hangi tedbirler alınabilirdi?

KEŞFEDELİM

Çözüm Bizde

- Öğretmeninizin rehberliğinde en az 5 kişiden oluşan gruplar oluşturunuz.
- Sınıfınızda kazaya sebep olabilecek durumların olup olmadığını inceleyiniz.
- Tespit ettiğiniz kazaya sebep olabilecek durumları sınıf tahtasına yazarak listeleyiniz. Aynı tespitleri tahtaya bir kere yazınız.
- Liste hazırladıktan sonra aşağıdaki soruları cevaplayınız.
 1. Bu durumlar karşısında hangi önlemler alınabilir?
 2. Önerilerinizi okul idaresine nasıl ulaştırabilirsiniz?

Kazaları Önleyebiliriz

Ayşe Öğretmen, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı Ezgi Hanım'ı kazalar ve önlemler hakkında öğrencilerine bilgi vermesi için sınıfına davet etti.

Ev, okul, park ya da farklı birçok alanda çeşitli nedenlerden kazalar yaşayabiliriz. Bu kazalar sonucu vücudumuzda kesikler, yaralanmalar, yanıklar oluşabilir. Zehirlenme, boğulma riski yaşayabiliriz. Bunları önlemek ya da en aza indirmek bizim elimizdedir. Gerekli önlemleri almalı, dikkatli olmalı ve kurallara uymalıyız. Bu kurallar sağlığımız ve güvenliğimiz için gereklidir.

Yakın çevremizde meydana gelebilecek kazalardan korunmak için bazı önlemler almalıyız. Örneğin oyun oynarken oyuncaklarımızı dağınık bırakmamalıyız. Ayrıca tehlikeli alanlarda oynamamalı ve kimseye zarar gelmeyecek oyunlar seçmeliyiz.

Ders çalışırken ya da etkinlik yaparken de almamız gereken bazı önlemler vardır. Örneğin makas, ucu sivri kalem gibi eşyaları zarar görmemek için dikkatli kullanmalıyız. Bu eşyaları ya da diğer ders araç gereçlerimizi işimiz bittiğinde mutlaka toplamalıyız.

Yeme ve içme davranışlarımız için alınması gereken önlemler sağlığımızı korumak için çok önemlidir. Örneğin ne olduğunu bilmediğimiz bir besini tüketmemeliyiz. Ürünlerin son kullanma tarihlerine dikkat etmeliyiz. Ağızımızda yiyecek varken konuşmamalıyız. Bir büyüğümüz olmadan fırın ya da ocağa yaklaşmamalıyız. Bu önlemlerin dışında genel olarak dikkat etmemiz gereken bazı kurallar da şöyledir:

- ^ Merdivenlerden koşarak inip çıkmamalıyız.
- ^ Pencere ve balkonlardan sarkmamalıyız.
- ^ Temizlik için kullanılan deterjan gibi maddelerden uzak durmalıyız.
- ^ Prizlerden ve elektrik kablolarından uzak durmalıyız.
- ^ Yanımızda bir büyüğümüz olmadan deniz ya da havuza girmemeliyiz.
- ^ Islak zeminlerden uzak durmalıyız. Zorunlu hâlde çok dikkatli geçmeliyiz.

UYGULAYALIM

- Yakın çevremizde meydana gelebilecek kazalar karşısında bizi uyaran bir robot tasarlayınız. Çalışmanızı sayfa 212'deki Ek 8'de bulunan ölçütlere göre hazırlayınız. Tasarımınızı arkadaşlarınıza sunarak paylaşınız.

Robotumun İsmi:

Robotumun Özellikleri

1. Hazırladığınız robot hangi kaza durumlarına karşı insanları uyarmaktadır?

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

1. Okulunuzda ve evinizde kazaya neden olabilecek bir durum tespit ederek alınması gereken tedbiri yazınız.

Okulda Kazaya Neden Olabilecek Durum	Alınabilecek Tedbir

Evde Kazaya Neden Olabilecek Durum	Alınabilecek Tedbir

2. Aşağıdaki durumlar karşısında neler yapılması gerektiğini yazınız.

Durum 1: Dağınık hâlde duran oyuncaklara basan kardeşim dengesini kaybederek yere düştü.	Nasıl önleyebilirdik?

Durum 2: Okul koridorunda koşarken arkadaşım ile çarpıştım. İkimiz de yaralandık.	Nasıl önleyebilirdik?

Durum 3: Kalemlerinin arasından makasını almaya çalışan arkadaşımın parmağında kesik oluştu.	Nasıl önleyebilirdik?

DÜŞÜNELİM

Oyun Oynarken

Bugün arkadaşlarımızla futbol sahasında maç yapmak için toplandık. Başlangıçta çok eğleniyorduk. Ancak kalecimiz Ali topu tutmak isterken dengesini kaybedip sertçe yere düştü.

Yanına gittiğimizde sağ bacağına hareket ettiremiyor-
du. Canının çok yandığı her hâlden belli oluyordu.

- Bu durumda arkadaşları Ali için ne yapmalıdır?

KEŞFEDELİM

ALO 112

- Yandaki örnek konuşmayı inceleyiniz.
- Öğretmeninizin rehberliğinde 2 kişilik gruplar oluşturunuz.112 görevlisi ve arayan kişi rollerini arkadaşınızla paylaşınız.
- Deprem, sel, yangın, kaza, yaralanma gibi acil yardım gerektiren bir durum belirleyiniz. Bu durumu canlandırınız.
- Arkadaşınızla rolleri değişip canlandırmayı tekrar yapabilirsiniz.
- Canlandırmalar bittikten sonra aşağıdaki soruyu önce arkadaşınızla daha sonra sınıfta tartışarak cevaplayınız.

1. Acil Çağrı Merkezini arayan kişi, acil durum bilgilerini kısa sürede ve anlaşılır şekilde ifade etti mi? Bu, neden önemli olabilir?

Örnek Konuşma

112 Görevlisi: Acil Çağrı Merkezi.

Arayan Kişi: Karşımızdaki marketin kapısından dumanlar yükseliyor.

112 Görevlisi: Adresinizi söyleyebilir misiniz?

Arayan Kişi: Adres...

112 Görevlisi: Bina ve çevresinde yaralı veya tehlike altında olan kişiler görüyor musunuz?

Arayan Kişi: Çok fazla duman var. Marketten çıkan birkaç kişi oldu. Ancak içerde başkaları olabilir.

112 Görevlisi: Anladım. İlgili ekipleri hemen yönlendiriyorum. Siz de ekipler gelene kadar yangın ve dumandan etkilenmeyeceğiniz güvenli bir alanda kalın lütfen. Çağrı yaptığınız telefonu meşgul etmeyin. Gerekirse bu numaradan size dönüş yapılabilir.

Afet ve Acil Durumlar Sonrasında

Hemen müdahale gerektiren, aniden meydana gelen beklenmedik durumlara **acil durum** denir. Deprem, sel ve yangın gibi afetler ile kaza, yaralanma gibi durumlar acil durumlara örnektir. Böyle durumlar sonrasında ne yapmamız gerektiğini bilmeliyiz.

Afet ve acil durumlar sonrasında sakin kalmalı, afet ve acil durum çantamızı yanımıza almalıyız. Asansör, balkon gibi güvenilir olmayan alanlardan uzak durmalıyız. Acil durum tahliye yollarını, çıkış kapılarını ve acil çıkışları kullanmalıyız. Tahliye anında yönlendirme işaret ve levhalarını takip etmeliyiz. Binayı hızlı bir şekilde ve sırayla tahliye etmeliyiz. Ardından yaşadığımız yere en yakın toplanma alanlarına gitmeliyiz. "Geri dönün!" uyarısı yapılana kadar afet bölgelerine dönmemeliz. Afet ve acil durumlarından sonra bulunduğumuz yerden hemen uzaklaşamayacak durumdaysak yardım gelene kadar enerjimizi çok harcamadan beklemeliyiz.

Kaza, yaralanma gibi acil durumlar yaşandığında okuldaysak en yakınımızdaki öğretmene, evdeyse büyüklerimize mutlaka haber vermeliyiz. Afet ve acil durum sonrasında 112 Acil Çağrı Merkezini aramamız gerekebilir. Acil durumumuzu telefondaki görevliye anlatırız. Görevli, acil durumumuza uygun olarak polis, itfaiye, ambulans, jandarma veya AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi) ekiplerini yönlendirir. Afet ve acil durum sonrasında iletişim oldukça önemlidir. Bunun için bilgilerimizin yer aldığı acil durum bilgi kartını hazırlayıp yanımızda bulundurmaliyiz.

UYGULAYALIM

1. Aşağıda verilen "Acil Durum Bilgi Kartı"nı inceleyiniz. Kendi bilgilerinizin olduğu "Acil Durum Bilgi Kartı" oluşturunuz.

ACİL DURUM BİLGİ KARTI	
ADI SOYADI :	FOTOĞRAF
DOĞUM TARİHİ:	
T.C. KİMLİK NO :	
KAN GRUBU :	
OKUL ADI :	
OKUL TEL NO :	
EV ADRESİ :	
SÜREKLİ RAHATSIZLIĞI:	
ALERJİSİ :	
KULLANDIĞI İLAÇLAR :	
GEÇİRDİĞİ AMELİYAT :	
AFET HÂLİNDE AİLE BULUŞMA NOKTASI:	
DİĞER BİLGİLER :	

KART SAHİBİ İÇİN ACİL DURUMLARDA 1. YAKINI	
FOTOĞRAF	ADI SOYADI :
	YAKINLIK DERECESESİ:
	TEL NO :

KART SAHİBİ İÇİN ACİL DURUMLARDA 1. YAKINI	
FOTOĞRAF	ADI SOYADI :
	YAKINLIK DERECESESİ:
	TEL NO :

BİLMENİZ GEREKEN ÖNEMLİ TELEFON NUMARASI

ACİL YARDIM 1-1-2

LÜTFEN BU KARTI SÜREKLİ OLARAK OKUL ÇANTANIZDA BULUNDURUN VE OLASI ACİL DURUMLARDA DA BOYNUNUZA ASMANIZ GEREKTİĞİNİ UNUTMAYIN.

2. Acil bir durum sonrasında hazırladığınız "Acil Durum Bilgi Kartı" ile yaşadığınız yere en yakın toplanma alanına gitmeniz gerekebilir. Yaşadığınız yere en yakın toplanma alanlarını öğreniniz. Bu alanları aşağıda verilen kroki alanına çizerek gösteriniz.

Ev

DEĞERLENDİRELİM

Murat, Nalan ve Hande, afet ve acil durumlarla ilgili bir oyun oynadılar. Bu oyunda söyledikleri her doğru cümlede 100 puan aldılar. Yanlış cümlelerinde ise 25 puanları silindi. Çocukların aldıkları puanları hesaplayınız. Yanlış cümlelerin doğrularını aşağıdaki alana yazınız.

Murat'ın Puanı:

1. Kaza, acil bir durumdur.
2. Deprem sonrasında acil durum tahliye yollarını, çıkış kapılarını ve acil çıkış yerlerini kullanırız.
3. Afet sonrasında hızlı olmak için asansöre bineriz.

4. Acil bir durumda telaş yaparız.
5. Binayı boşaltırken yönlendirme işaret ve levhalarını takip ederiz.
6. Boşalttığımız binanın hemen yanında toplanıp bekleriz.

Nalan'ın Puanı:

Hande'nin Puanı:

7. Afet ve acil durum çantamızı yanımızda alarak hızlı bir şekilde binayı tahliye ederiz.
8. "Geri dönün!" uyarısı yapılana kadar afet bölgelerine dönmeyiz.
9. Acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezini ararız.

Empty space for writing the correct sentences from the game.

DÜŞÜNELİM

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

Eymen ve Melis

Okul çıkışına gelen bir yabancı, çocuklara çikolata dağıtmak ister. Eymen ve kardeşi Melis'e de birer çikolata uzatır. Melis ve ağabeyi, beklemedikleri bu durum karşısında çok şaşırırlar. Yabancı, çikolatayı çocuklara ısrarla uzatır. İki kardeş bir müddet duraksar. Ardından Eymen söze başlar.

- İki kardeş neden duraksamış olabilir?
- Eymen ne söylemiş olabilir?
- Böyle bir durumla karşılaşıyorsanız siz nasıl davranırdınız? Neden?

KEŞFEDELİM

Çember Yapıyoruz

- Öğretmeninizin rehberliğinde okul bahçesine çıkınız. İkişerli sıra olunuz.
 - Görselde olduğu gibi kollarınızı iki yana açınız. Kendi etrafınızda dönmeye çalışınız.
 - Aynı hareketi ikişerli sıra olmadan yapınız. Birbirinizden uzaklaşınız ve kendi etrafınızda dönerek kollarınızla bir çember çiziniz. Bunu yaparken sınıf arkadaşlarınıza çarpmamaya çalışınız.
 - Bir arkadaşınız size çarparsa yüksek sesle "Dikkat!" diyerek onu uyarınız.
- Etkinlik tamamlandığında aşağıdaki soruların cevaplarını arkadaşlarınızla tartışınız.
 1. Sırada yan yana dururken bu hareketi yapmakta neden zorlandınız? Ne hissettiniz?
 2. Aynı hareketi uzaklaşarak yaptığınızda ne hissettiniz?
 3. Kendi etrafınızda dönerek oluşturduğunuz çembere bir ad veriniz. Neden bu adı seçtiniz?

Güvende Olmak için Yapmamız Gerekenler

Keşfedelim etkinliğinde yaptığımız ve isim verdiğimiz çember bizim kişisel alanımızı temsil eder. Bu alan bizim özel alanımızdır. Tanıdığımız veya tanımadığımız kişiler, kişisel alanımıza yaklaşırsa kendimizi korumak için dikkat etmemiz gereken durumlar vardır.

Tanıdığımız Kişiler ve Kişisel Alanımız:

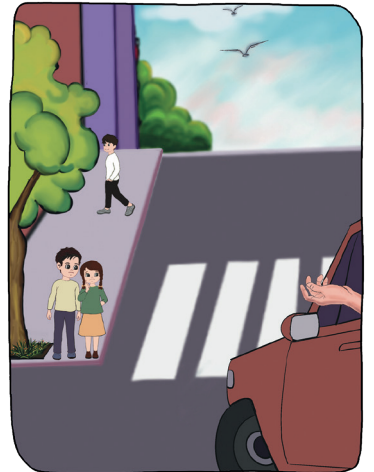
Tanıdığımız kişilerin kişisel alanımıza yaklaşmasına veya kişisel alanımız içinde yer almasına izin verebiliriz. Öğretmenimizin montumuzu giymemize yardımcı olması, sıra arkadaşımızın saçımızı örmesi, teyzemizin veya amcamızın bize sarılması bu durumlara örnektir.

Kişisel alanımıza yaklaşmasına izin verdiğimiz kişilerin bizi rahatsız hissettirmemesi önemlidir. Rahatsız hissettiğimiz bir durum olduğunda bunu karşımızdaki kişiye mutlaka söylemeliyiz. Karşımızdaki kişi ısrarcı davranırsa öğretmenimizden ya da ailemizden yardım istemeliyiz.

Tanımadığımız Kişiler ve Kişisel Alanımız:

Tanımadığımız kişilerle iletişimde kişisel alanımızı korumak konusunda daha dikkatli oluruz. Örneğin tanımasak da market kasasındaki kişi ile konuşur ya da okulumuzdaki başka sınıftan öğrencilerle selamlaşabiliriz. Ancak tanımadığımız kişiler, anne babamızı tanıdığını söylese bile onlarla bir yere gitmeyiz, verdikleri yiyecek, oyuncak vb. şeyleri almayı reddederiz.

Kişisel alanımıza girerek bizi rahatsız eden kişilerden hızlıca uzaklaşırız. İsrarcı davranırlarsa güvendiğimiz yetişkinlerden yüksek sesle yardım isteriz. Ailemizin yanımızda olmadığı durumlarda bize yardım etmesi için o an yakınımızda bulunan polis, asker gibi üniformalı kişiler, güvenlik personeli ilk başvuracağımız kişiler olabilir.

UYGULAYALIM

Rol Yapalım

- Öğretmeninizin rehberliğinde okul bahçesine çıkınız. İkişerli gruplar oluşturunuz. Aşağıda verilen durumları inceleyiniz. Güvenliği tehdit eden bir kişi ve bu durumla baş etmeye çalışan kişi rollerini paylaşınız. Arkadaşınızla birlikte oluşturduğunuz grupta her durumu iki rolde de canlandırınız.

Durum 1: Markette tanımadığın bir kişi yanına geliyor ve sana istediğin bir şeyi alabileceğini söylüyor.

Durum 2: Yolda yürürken biri yanına yaklaşıyor ve seni evine götürmeyi teklif ediyor.

Durum 3: Parkta tanımadığın bir kişi yanına yaklaşıyor ve annenin arkadaşı olduğunu söylüyor. Annenin hastanede olduğunu ve seni onun yanına götürebileceğini söylüyor.

Durum 4: Bir arkadaşın mahallenin en ıssız yerinde, hiç kimsenin yaşamadığı bir evin bahçesinde oynamak için ısrar ediyor.

Durum 5: Bir komşun, ailenin haberi olmadan markete gitmeni ve kendisine ekmek almanı istiyor. Bunun için sana para uzatıyor.

- Güvenliğinizi tehdit eden kişiye karşı yapılması gerekenleri canlandırma esnasında mutlaka uygulayınız. Örneğin güvenliğinizi tehdit eden kişinin yanından hızla uzaklaşınız. Yüksek sesle veya bağırarak yardım isteyiniz.
- Canlandırma esnasında öğretmeninizin, güvenlik personelinin ya da ailenizden birinin yakınıınızda olduğunu düşününüz. Onlardan birine hemen haber veriniz.
- Tüm canlandırmalar bittiğinde aşağıdaki soruların cevaplarını bir kâğıda yazınız.
 1. Güvenliğinizi tehdit eden kişi ile başa çıkabilmek için ne yaptınız? Durumları canlandırırken ne hissettiniz?
 2. Durumla başa çıkmada yaptıklarınız sizce etkili oldu mu? Neden?

DEĞERLENDİRELİM

- Öğretmeninizin rehberliğinde 6 grup oluşturunuz.
- Aşağıda yer alan kelime ve ifadeleri kullanarak grup arkadaşlarınızla "güvenliğinizi tehdit eden durum" konulu bir hikâye yazınız.

Ailem

Akrabalarım

Arkadaşlarım

Haber vermek

Hızlıca uzaklaşmak

Kişisel alan

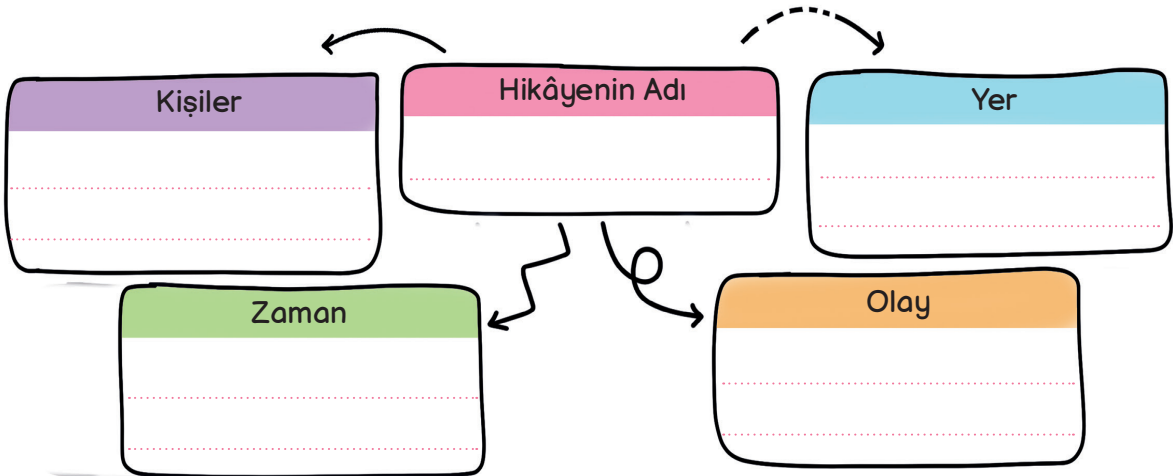
Oyun oynamak

Tanımadığım biri

Yardım istemek

Yüksek sesle bağırarak

- Aşağıda verilen hikâye haritasını hikâyenize uygun olarak doldurunuz.

- Yazdığınız hikâyeyi diğer gruplarla paylaşınız.
- Grupların paylaştığı hikâyelerin benzer ve farklı yönlerini tartışınız.

DÜŞÜNELİM

Faylara dikkat etmeli.
Eşyaları sabitlemeli.
Gün gelip sarsılınca
Kimse zarar görmemeli.

Önce şıp şıp diye başlar.
Sonra güldür güldür akar.
Aman dışarı çıkmayalım!
Sürükler, her yeri birbirine katar.

- Bilmecelerin cevabı nedir? Söyleyiniz.

KEŞFEDELİM

Ben Olsaydım

Durum 1: Arkadaşları bahçede Ergin'in oynamak istemediği bir oyunu oynuyorlar. Ergin'i de oynaması için zorluyorlar.

Durum 2: Bilge ve Irmak, okul bahçesinde oynuyorlar. Ders zili çalıyor. Bilge, Irmak'a sınıfa gitmemeleri konusunda ısrar ediyor.

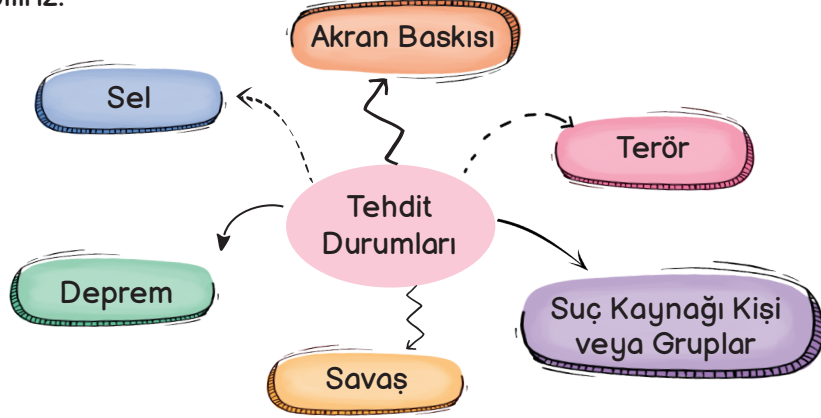
Durum 3: Utku her gün Ayça'nın beslenme çantasındaki yiyecekleri ona vermesini istiyor. Yoksa Ayça ile bir daha konuşmayacağını söylüyor.

- Yandaki durumlara göre soruları cevaplayınız.
 1. Yukarıdaki durumları siz yaşasaydınız neler hissederdiniz?
 2. Yukarıdaki durumlar karşısında siz olsaydınız nasıl davranırdınız?

Güvenliğimizi Tehdit Eden Durumlar

Günlük yaşamımızda güvenliğimizi tehdit edebilecek pek çok durumla karşı karşıya kalabiliriz.

Arkadaşlarımızın bizi yanlış bir şey yapmaya zorlamasına veya cesaretlendirmesine **akran baskısı** denir. Böyle bir durumla karşılaşırsak arkadaşımıza mutlaka "Hayır!" dememiz gerekir. Sorunu bu şekilde çözemiyorsak öğretmenlerimizden ve ailemizden yardım istemeliyiz.

Suç kaynağı kişi veya gruplarla, savaş veya terör tehlikesi ile karşı karşıya kaldığımızda ailemizin; okuldaysak öğretmenimizin yanından ayrılmamalıyız. Savaş veya terör tehlikesi durumunda paniğe kapılmamalı, varsa sığınaklara girmeliyiz. Emniyet görevlilerinin veya askerlerin talimatlarına uymalıyız. Bu tehlikelerle karşı karşıya kaldığımızda yetkililer halkı bilgilendirmek için bazı işaretler kullanırlar. İkaz ve alarm işaretlerini ve ilk yardım kurallarını öğrenmeliyiz.

Deprem ve sel gibi doğa kaynaklı afetlerin olmasını engelleyemeyiz. Ancak bu gibi durumlarda ne yapılacağını bilmek hayat kurtarır. Deprem sırasında güvenli bir yer bulmalı, "çök, kapan, tutun" hareketi yapmalıyız. Deprem anında merdivenlerden, asansörlerden, balkonlardan uzak durmalıyız. Sel anında ise su yatağı ve çukur bölgelerden hemen uzaklaşmalı, yüksek ve güvenli yerlere geçmeliyiz.

UYGULAYALIM

- Aşağıdaki durumları okuyunuz. Soruları cevaplayınız.

Durum 1: Ayşegül ve Damla beraber yürüyerek okula gidip gelmektedir. O gün evden biraz geç çıktılar. Derse geç kalabileceklerini fark ettiler. Damla, Ayşegül'e okula inşaat alanından geçerek kestirmeden gitmeyi önerdi. Ayşegül çok istekli olmayınca da Damla onun çok korkak olduğunu söyledi.

Siz Ayşegül'ün yerinde olsanız ne yapardınız? Niçin?

Durum 2: Ahmetlerin yaşadığı yerde şiddetli yağmur yağıyordu. Sokakta akan su diz boyuna ulaşmıştı. İkiz kardeşleriyle birlikte evde yalnızlardı. Kardeşlerinden biri babalarının iş yerinin yakın olduğunu, oraya gidebileceklerini söyledi. Diğer kardeşi ise hemen apartmanın üst katına doğru çıkmayı önerdi. Ahmet dışarıya mı yoksa apartmanın üst katına mı çıkacağına karar veremedi.

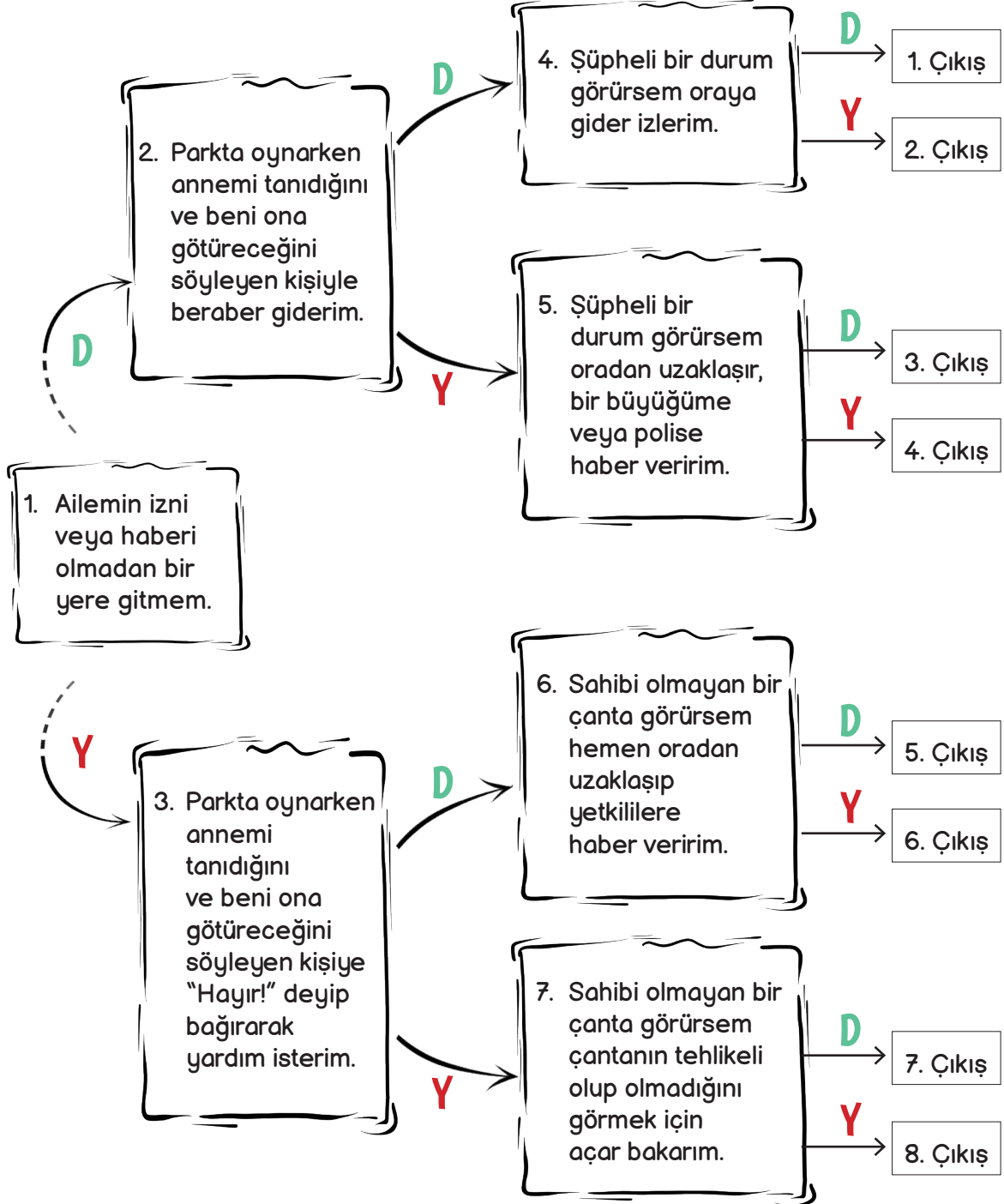
Siz Ahmet'in yerinde olsanız ne yapardınız? Niçin?

Durum 3: Elif depreme ailesiyle evde yakalandı. Sarsıntı kesilince panik yapmadan dışarı çıkmaya karar verdiler. Evdeki dolapları sabitlemelerine rağmen düşen eşyalar oldu. Afet ve acil durum çantası düşen eşyaların altında kaldı. Elif çantayı almak isteyince ablası buna vakitlerinin olmadığını söyledi. Oysa Elif çantayı hazırlamak için çok uğraşmıştı.

Siz Elif'in yerinde olsanız ne yapardınız? Niçin?

DEĞERLENDİRELİM

1. Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olduğuna karar vererek ok yönünde ilerlediğinizde hangi çıkışa ulaşırsınız? Ulaştığınız çıkışı boyayınız.

Bir sonraki derse gelirken sayfa 213'teki Ek 9'da bulunan oyun alanı gözlem formunu gittiğiniz bir oyun alanına göre doldurunuz.

DÜŞÜNELİM

Ayşe, çok uzun süredir istediği bisikleti almak için harçlıklarını biriktiriyordu. Gereken parayı sonunda tamamladı. Ailesiyle bisikleti almaya gittiler. Bisikleti inceledikleri sırada yanlarına gelen satıcı "Güvenliğiniz için bunları da mutlaka almalısınız." diyerek bir şeyler gösterdi.

- Satıcının gösterdiği ürünler neler olabilir?
- Satıcı bunların alınmasını niçin önermiştir?

KEŞFEDELİM

- Derse gelmeden önce doldurduğunuz Sayfa 213'teki Ek 9 oyun alanı gözlem formundan yararlanarak gözlem sonuçlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Gözlemlediğiniz oyun alanını kullanacaklar için önerilerinizi yazınız.

Oyun Alanını ve Araçlarını Kullanırken

1. Oyun alanındaki araçları kullanırken dikkat etmeniz gerekenler

2. Getirdiğiniz oyun araçlarını kullanırken güvenliğinizi için almanız gereken önlemler

3. Oyun araçlarında sizin için tehlike oluşturabilecek durumlar

4. Oyun alanı ve çevresinde sizin için tehlike oluşturabilecek durumlar

Oyun Alanlarındaki Araçları Güvenli Kullanıyoruz

Okul bahçesi ve parklar oyun oynayabileceğimiz alanlardandır. Park alanlarında tahterevalı, salıncak, tırmanma demirleri ve kaydırak gibi farklı oyun araçları bulunur. Oyun araçları kullanılmadan önce mutlaka kontrol edilmelidir. Bozuk veya kırık olan, güneş sebebiyle çok ısınmış oyun araçlarına binmek güvenli değildir. Oyun oynadığımız tüm alanlarda her zaman dikkatli olmalıyız.

Oyun alanlarında kurallara uymalıyız. Oyun araçlarını sıra ile kullanmalıyız. Arkadaşlarımızı ve kendimizi tehlikeye atacak hareketlerden ve durumlardan kaçınmalıyız. Kaydırdan kayarken ellerimizi tutunma yerlerine koymalıyız. Hareket hâlindeki salıncığın önünden ya da arkasından geçmemeliyiz. Tahterevaliye bindiğimiz zaman çok sıkı tutunmamız gerekir. Oyun araçlarını güvenli şekilde kullanmayan arkadaşlarımızı nazikçe uyarmalıyız. Yetişkinlerin kullanabileceği spor aletlerinden kesinlikle uzak durmalıyız.

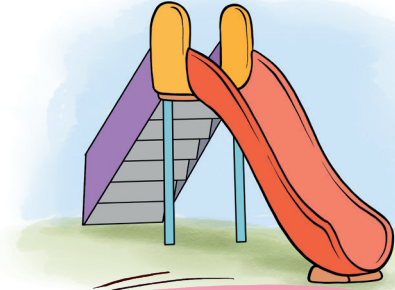
Bisiklet, kaykay, paten, scooter (skutır) ve kızak gibi hareketli oyun araçlarını kullanmadan önce bozuk veya kırık olup olmadıklarını kontrol etmeliyiz. Bozuk veya kırık oyun araçlarına tamir edilmeden binmemeliyiz. Bu araçları kullanırken kask, dizlik ve dirseklik gibi korumalıkları her zaman takmalıyız. Ayrıca hız yapmamaya dikkat etmeliyiz.

Oyun alanlarının dışına çıkmış oyun araçlarının peşinden koşmak tehlikeli sonuçlara neden olabilir. Örneğin topun peşinden koşarken oyun alanının dışındaki yoldan geçen araçları fark edemeyebiliriz. Dikkatsizce koşmak kazalara neden olabilir.

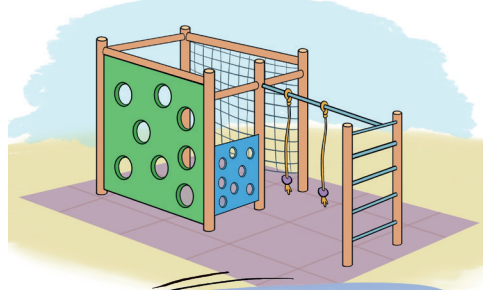
UYGULAYALIM

1. Aşağıdaki oyun araçlarının güvenli kullanımı için yapılması gerekenleri dikkat panosu bölümüne yazınız.

Oyun Araçlarım

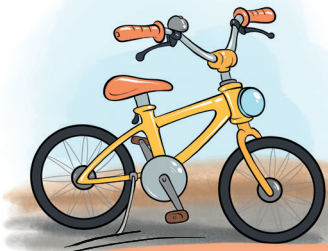

Dikkat

Dikkat

2. Aşağıdaki oyun araçlarının güvenli kullanımı için yapılması gerekenleri kullanma talimatı bölümüne yazınız.

Kullanma Talimatı

Kullanma Talimatı

- Aşağıdaki form oyun alanlarındaki araçları kullanırken gösterdiğiniz davranışları değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Buna göre sizi en iyi yansıtan seçeneği artı (+) ile işaretleyiniz.

Öz Değerlendirme Formu

	Davranışlar	Evet	Bazen	Hayır
1.	Oyun alanlarındaki araçları kullanabilmek için sıramın gelmesini beklerim.			
2.	Kaydıraktan kayarken ellerimi bırakmam.			
3.	Hareket hâlinde olan salıncağın önünden ya da arkasından geçmem.			
4.	Tahterevalliye bindiğimde çok sıkı tutunurum.			
5.	Oyun araçlarını güvenli şekilde kullanmayan arkadaşlarımı nazikçe uyarırım.			
6.	Yetişkinlerin kullanabileceği spor aletlerinden uzak dururum.			
7.	Bisiklet, kaykay, paten, scooter (skutır) ve kızak gibi hareketli araçları kullanırken kask, dizlik, dirseklik gibi korumalıkları kullanırım.			
8.	Bisiklet, kaykay, paten, scooter ve kızak gibi hareketli araçları hızlı kullanmam.			
9.	Oyun alanlarının dışına çıkmış oyun araçlarının peşinden koşmam.			
TOPLAM				

“Evet” cevaplarınız oyun alanlarındaki araçları güvenli kullanarak kurallara uydüğunuzu gösteriyor. Tebrikler!

“Bazen” cevaplarınız oyun alanlarındaki araçların güvenli kullanımı ile ilgili davranışlarınızı alışkanlık hâline getirmediğinizi gösteriyor.

“Hayır” cevaplarınız oyun alanlarındaki araçları güvenli kullanmadığınızı ve kurallara uymadığınızı gösteriyor.

“Bazen” ve “Hayır” cevaplarınıza yönelik davranışlarınızı olumlu hâle getirebilirsiniz. Bunun için aile büyüklerinizden ve öğretmenlerinizden destek alınız. Oyun alanlarındaki araçların güvenli kullanımı ile ilgili kuralları öğrenip uygulayınız.

Bu karekod ile ünite de öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

5. ÜNİTE

ÜLKEMİZDE HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

ORMAN HAFTASI

Her yıl 21-26 Mart tarihleri arasında Orman Haftası kutlanır. Ormanların önemi anlatılır. Konuya dikkat çekmek amacıyla hafta boyunca fidan dikme etkinlikleri düzenlenir.

KÜTÜPHANELER HAFTASI

Her yıl Mart ayının son pazartesi günü ile başlayan hafta Kütüphaneler Haftası olarak kutlanır. Bu haftada kütüphaneleri yakından tanımak için etkinlikler yapılır. Kütüphanelerden daha çok yararlanmanın önemi üzerinde durulur.

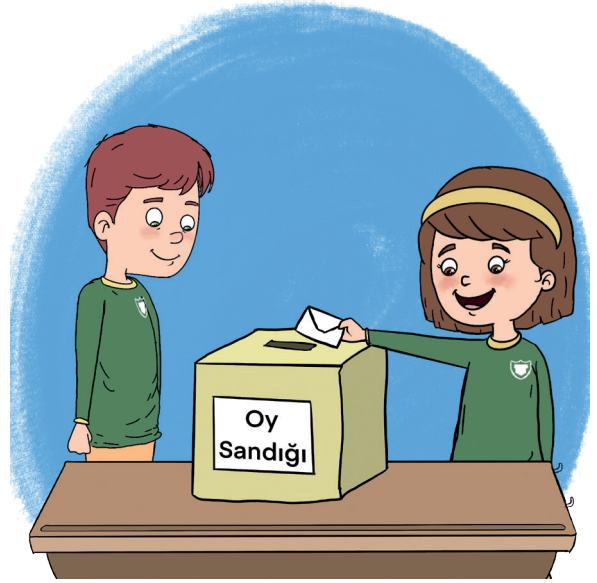
23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI

Her yıl 23 Nisan tarihinde Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı bu önemli gün, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk tarafından çocuklara bayram olarak armağan edilmiştir.

DÜŞÜNELİM

Öğrencilerin hepsi çok heyecanlıydı. En demokratik seçimin böyle yapılacağını biliyorlardı. Sıra girip tek tek oylarını kullandılar.

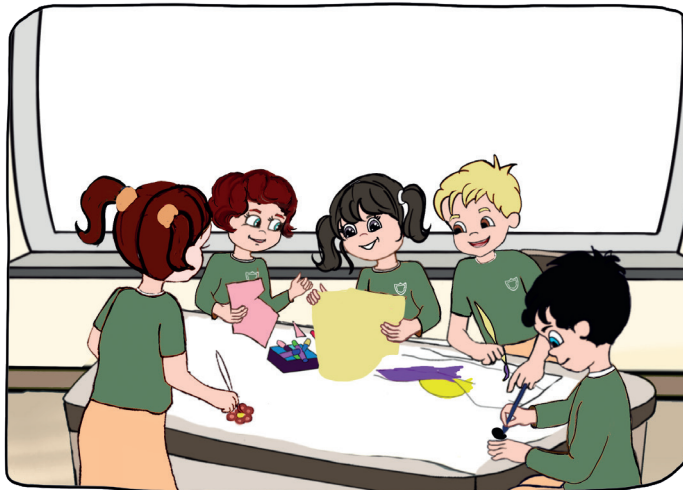
- Öğrenciler sizce niçin oy kullanmıştır?

KEŞFEDELİM

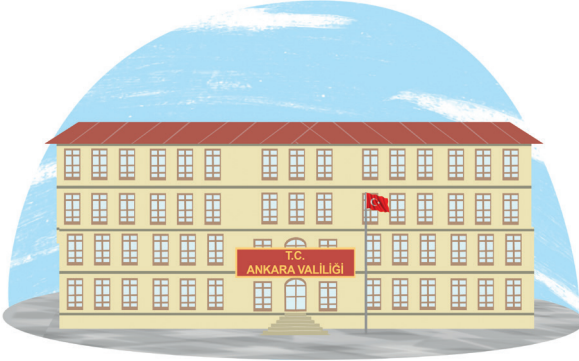
Ya Olmasaydı?

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Öğretmeninizin verdiği beyaz fon kartonuna "Okul müdürümüz olmasaydı ne olurdu?" sorusunu yazınız. Sorunun altına cevabınızı şiir, resim, masal veya öykü ile grup olarak ifade ediniz. Birden fazla şekilde de ifade edebilirsiniz. Örneğin hem şiir yazabilir hem de resim yapabilirsiniz. Hazırladığınız çalışmayı grup olarak tahtaya yapıştırınız. Sonuçları sınıfça tartışınız.

Yönetim Birimlerimiz ve Yöneticilerimiz

Yaşadığımız yerleşim yerleri büyüklüklerine göre il, ilçe, köy ve mahalle olarak ayrılır. Bu yerleşim yerlerine hizmetlerin eşit ve düzenli bir şekilde ulaşması için yönetim birimleri bulunur.

İllerde valilik bulunur. Vali, devlet tarafından görevlendirilir. Devletin ildeki temsilcisidir. Eğitim, sağlık ve ulaşım gibi devlet işlerinin yürütülmesini sağlar. İlde huzurun ve güvenliğin sağlanması için gerekli tedbirleri alır.

İlçelerde ise kaymakamlık bulunur. Yöneticisi kaymakamdır. Kaymakam devlet tarafından görevlendirilir. İlçenin gelişip kalkınması için çalışır.

İl ve ilçelerde belediyeler de bulunur. Yöneticisi belediye başkanıdır. Belediye başkanı seçimle belirlenir. Belediyeler çevre temizliğinin sağlanması, atıkların toplanması, yolların yapılması gibi hizmetleri yerine getirir.

En küçük yerleşim yerlerimiz mahalle ve köylerdir. Buralarda muhtarlıklar bulunur. Yöneticisi ise muhtardır. Muhtar seçim ile belirlenir. Yapılması gereken işleri imece usulüyle gerçekleştirir. Diğer kurum ve kuruluşlarla iletişimi sağlar.

UYGULAYALIM

- Öğretmeniniz veya ailenizle yaşadığınız yerdeki bir yönetim birimine (muhtarlık, kaymakamlık, valilik veya belediye başkanlığı) gezi planlayınız.
- Aşağıdaki sorulara, cevabını merak ettiğiniz iki soru da siz ekleyiniz. Ziyaret ettiğiniz yöneticilere sorularınızı sorarak verilen cevapları yazınız.
- Gezi sonrasında yazdığınız cevapları sınıfça okuyarak tartışınız.

1. Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

2. Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?

3. Bu işi yapmaya nasıl karar verdiniz?

4. Görevleriniz nelerdir?

5.

6.

DEĞERLENDİRELİM

1. Aşağıdaki bilgileri araştırarak yazınız.

Yönetim Birimlerimiz ve Yöneticilerimiz

İlimizin Adı:

Valimizin Adı Soyadı:

Görevleri:

İlçemizin Adı:

Kaymakamımızın Adı Soyadı:

Görevleri:

Belediye Başkanımızın Adı Soyadı:

Görevleri:

Mahallemizin/Köyümüzün Adı:

Muhtarımızın Adı Soyadı:

Görevleri:

Bir sonraki ders için cumhuriyetin kazandırdığı hak ve özgürlükleri ifade eden görseller, yapıştırıcı ve makas getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

Mustafa, ortaokul sıralarındayken matematik dersinde çok başarılıdır. Matematik öğretmeni Mustafa Bey de onu çok sever. Öğretmen Mustafa Bey bir gün "Oğlum, senin de adın Mustafa benim de. Bu, böyle olmayacak. Arada bir fark bulunmalı. Bundan sonra senin adın Mustafa Kemal olsun." der. O günden sonra Mustafa, gerçekten de Mustafa Kemal olur.

- Matematik öğretmeni, Mustafa'ya Kemal adını neden vermiştir?
- Çevrenizde sizinle aynı isme sahip olan kimseler var mı? Bu durum bir karışıklığa sebep oluyor mu?
- Günümüzde ismi aynı olan kişiler, özellikle okul gibi resmî kurumlarda, birbirinden nasıl ayırt ediliyor?

KEŞFEDELİM

- Ev ve okulumuzda özgürce verdiğimiz kararlar nelerdir? İki tane örnek veriniz.
- Aşağıdaki alana bu örneklerden bir tanesini çizerek ifade ediniz.

- Aşağıdaki soruyu cevaplayınız.
 1. Yukarıda verdiğiniz örnekleri özgürce yapamasaydınız nasıl hissederdiniz? Neden?

Ülkemizin Yönetim Şekli

Atatürk'ün önderliğinde Türk halkının verdiği millî mücadele ile saltanat kaldırılmıştır. 29 Ekim'de devletin yönetim şeklinin cumhuriyet olduğu ilan edilmiştir. Böylece halk kendisini yönetenleri seçmeye başlamıştır. Devletimizin adı Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Yeni devletin ilk cumhurbaşkanı oy birliği ile Gazi Mustafa Kemal seçilmiştir.

28 Ekim

EFENDİLER,
YARIN
CUMHURİYETİ
İLAN
EDECEĞİZ.

Gazi M. Kemal

Atatürk Sivas Lisesinde

Atatürk Manevi Kızı İlk Kadın Savaş
Pilotu Sabiha Gökçen ile

Cumhuriyet ile birlikte toplumu ilgilendiren pek çok alanda yenilikler yapılmıştır. Hak ve özgürlükler artmış, kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Medeni kanun ile birlikte kadın ve erkekler eşit haklara sahip olmuştur. Millî eğitim sistemindeki değişiklikler ile tüm çocuklar okuma hakkına sahip olmuştur. Yeni Türk Harfleri kabul edilmiştir. Uluslararası saat, takvim ve uzunluk ölçü birimleri kullanılmaya başlanmıştır. Böylece ticaret, ulaşım, haberleşme gibi pek çok alanda kolaylık elde edilmiştir. Lakap ve unvanların kaldırılması ve her aileye bir soyadı verilmesi ile toplumdaki ayrıcalıklar yok edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Nasıl Doğdu?

Türkiye Büyük Millet Meclisi, yeni bir anayasa için çalışmalarına devam ederken Anayasa'ya konan bir madde ile Ankara başkent olmuştur. Böylece cumhuriyetin ilanı ile ilgili bir adım daha atılmıştır. Çankaya'da bir akşam yemeği sırasında Gazi Mustafa Kemal Paşa "Efendiler, yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz." demiştir. 29 Ekim günü milletvekilleri bu konu üzerinde titizlikle düşünmüş, uzun uzun konuşmuşlardır. Milletvekillerinden Abdurrahman Şeref Bey söz alarak "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü tekrar etmiş. Daha sonra "Kime sorarsanız sorunuz, ülkemiz için yeni bir dönem başlamıştır. Ülkemize doğan bu yeniliğin, çocuğun adı cumhuriyettir." demiştir. "Yaşasın Cumhuriyet" sesleri ve alkışların arasında oylama yapılmış, Gazi Mustafa Kemal Paşa, 29 Ekim günü 158 milletvekilinin 158'inin de oyu ile cumhurbaşkanı seçilmiştir. İşte "Türkiye Cumhuriyeti" böyle doğmuştur.

- Cumhuriyet sizce neden yeni doğmuş bir çocuğa benzetilmiştir?

DEĞERLENDİRELİM

Cumhuriyet Kitapçığı Hazırlayalım

Malzemeler:

Ek 17, makas,
yapıştırıcı,
cumhuriyetin kazandır-
dığı hak ve özgürlükler
ile ilgili görseller

- Sayfa 223'teki Ek 17'yi makas işareti ile gösterilen bölümlerden kesiniz. Sayfa numaralarına göre katlayınız.

Sayfa 1: Görsel çizerek ya da uygun görsel yapıştırarak kitapçığının kapağını oluşturunuz. Kitapçığınıza bir isim veriniz.

Sayfa 2: "Cumhuriyet nedir?" sorusunun cevabını yazınız ve bu soruya uygun görsel yapıştırınız.

Sayfa 3, 4, 5, 6: "Cumhuriyetin kazandırdığı hak ve özgürlükler nelerdir?" yazınız ve uygun görselleri yapıştırınız.

Sayfa 7: Cumhuriyet ile ilgili bir afiş tasarlayınız. Afişinizi slogan ve görselleri ile birlikte oluşturunuz.

Sayfa 8: Cumhuriyet konulu bir kıta (dörtlük) yazınız.

- Hazırladığınız kitapçığı arkadaşlarınıza sununuz.
- Hazırladığınız kitapçık sayfa 208'deki EK 4'te bulunan ürün değerlendirme formuna göre değerlendirilecektir.

Bir sonraki ders için yakın çevrenizdeki tarihî, doğal, turistik yerler ile bu yerlerin özelliklerini araştırınız.

DÜŞÜNELİM

Arkadaşları ile oyun oynayan Emre, az ilerde kalabalık bir insan grubu gördü. Gruptan bir kişi yüksek sesle konuşmalar yaparak bir yeri gösteriyordu. Gruptaki diğer insanlar onu dikkatle dinliyor, fotoğraf ve video çekiyorlardı.

- Yüksek sesle konuşmalar yapan kişi ne anlatıyor olabilir?
- Yüksek sesle konuşmalar yapan kişinin gösterdiği yerin özellikleri neler olabilir?
- Dinleyiciler hangi amaç için orada bulunuyor olabilir?

KEŞFEDELİM

Misafirimiz Var

- Sıra arkadaşınızla 2 kişilik grup oluşturunuz. Aşağıdaki uygulama adımlarını gerçekleştiriniz.
- Uzak bir şehirden bir arkadaşınızın misafir olarak geleceğinin haberini aldınız.
- Yaşadığınız yerde misafirinizi gezdirmek için nerelere götürürsünüz? Gezmeyi planladığınız yerleri aşağıdaki güzergâh üzerinde en yakından en uzağa doğru yazınız.

- Oluşturduğunuz güzergâh planını diğer arkadaşlarınızın planları ile karşılaştırınız.

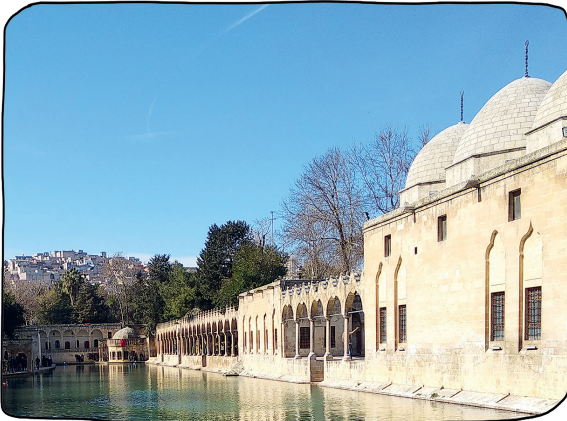
Tarihî, Doğal ve Turistik Yerler

Türkiye'miz tarihî eserler, doğal güzellikler ve turistik yerler bakımından oldukça zengindir. Bu zenginliklerden bazılarının bulunduğu yerler görselde yer almaktadır.

Ülkemizdeki Zenginliklerden Bazı Örnekler

Tarihî yer ya da **tarihî mekan**, geçmişte yaşamış insanlardan kalan çeşme, cami, ev, han, hamam, müze, kale, köprü ve çarşı gibi eserlerdir. Sultanahmet Cami, Süme-la Manastırı, Safranbolu evleri, Efes Antik Kenti, Van Kalesi, Göbeklitepe, İshakpaşa Sarayı, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Diyarbakır Surları, Kastamonu Kalesi ve Koza Han ülkemizdeki tarihî yerlerden bazılarıdır.

Balıklı Göl (Şanlıurfa)

Kastamonu Kalesi (Kastamonu)

Doğal varlıklar doğada insanların etkisi olmadan oluşan, gezilip görülebilecek özellikteki yerlerdir. Pamukkale travertenleri, Uludağ Millî Parkı, Kaz Dağı, Ayder Yaylası, Damlatış Mağarası ve Kapadokya bunlardan bazılarıdır.

Kapadokya (Nevşehir)

Pamukkale Travertenleri (Denizli)

Ülkemizdeki birçok tarihî ve doğal güzellik insanların ziyaret edebileceği nitelikte olduğundan turistik yer özelliği taşımaktadır. Tarihî, doğal ve turistik yerler geçmişten günümüze kalan miraslardır. Ülkemiz için çok büyük zenginlik olan bu yerleri korumalı ve bu yerlere sahip çıkmalıyız.

UYGULAYALIM

- Daha önce araştırdığınız yakın çevrenizdeki tarihî, doğal, turistik yerleri ve özelliklerini arkadaşlarınızla paylaşınız. Araştırmanızı ilgili edindiğiniz bilgileri boş alanlara uygun şekilde yazınız.

Yakın Çevremde Yer Alan Tarihî, Doğal ve Turistik Yerler

	Adı	Özellikleri
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

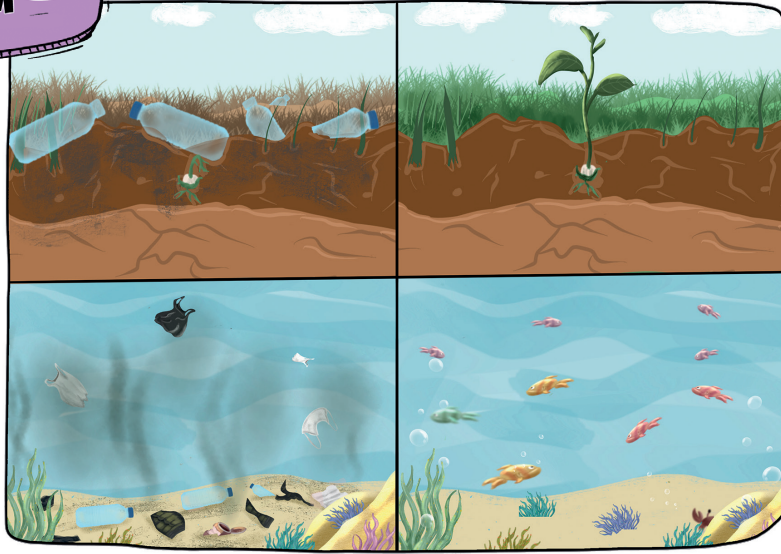
DEĞERLENDİRELİM

Broşür Hazırlama

- Yakın çevrenizde yer alan, daha önce araştırdığınız tarihî, doğal ve turistik yerlerden birkaçını seçiniz.
- Seçtiğiniz tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerinin bulunduğu bir broşürü A4 kâğıdı kullanarak hazırlayınız.
- Broşürünüze bu yerlerin resmini yapıştırabilir ya da resmini çizebilirsiniz.
- Son olarak belirlediğiniz tarihî, doğal ve turistik yerleri broşürünüzü kullanarak arkadaşlarınıza tanıtınız.
- Hazırladığınız broşür sayfa 211'deki Ek 7'de bulunan ölçütlere göre değerlendirilecektir.

DÜŞÜNELİM

- "Bir Hareketinle Dünya Değişir!" konulu kolaj çalışmasını inceleyiniz. Kolajda verilmek istenen mesaj sizce nedir?

KEŞFEDELİM

Yaşamdaki Rollerimiz

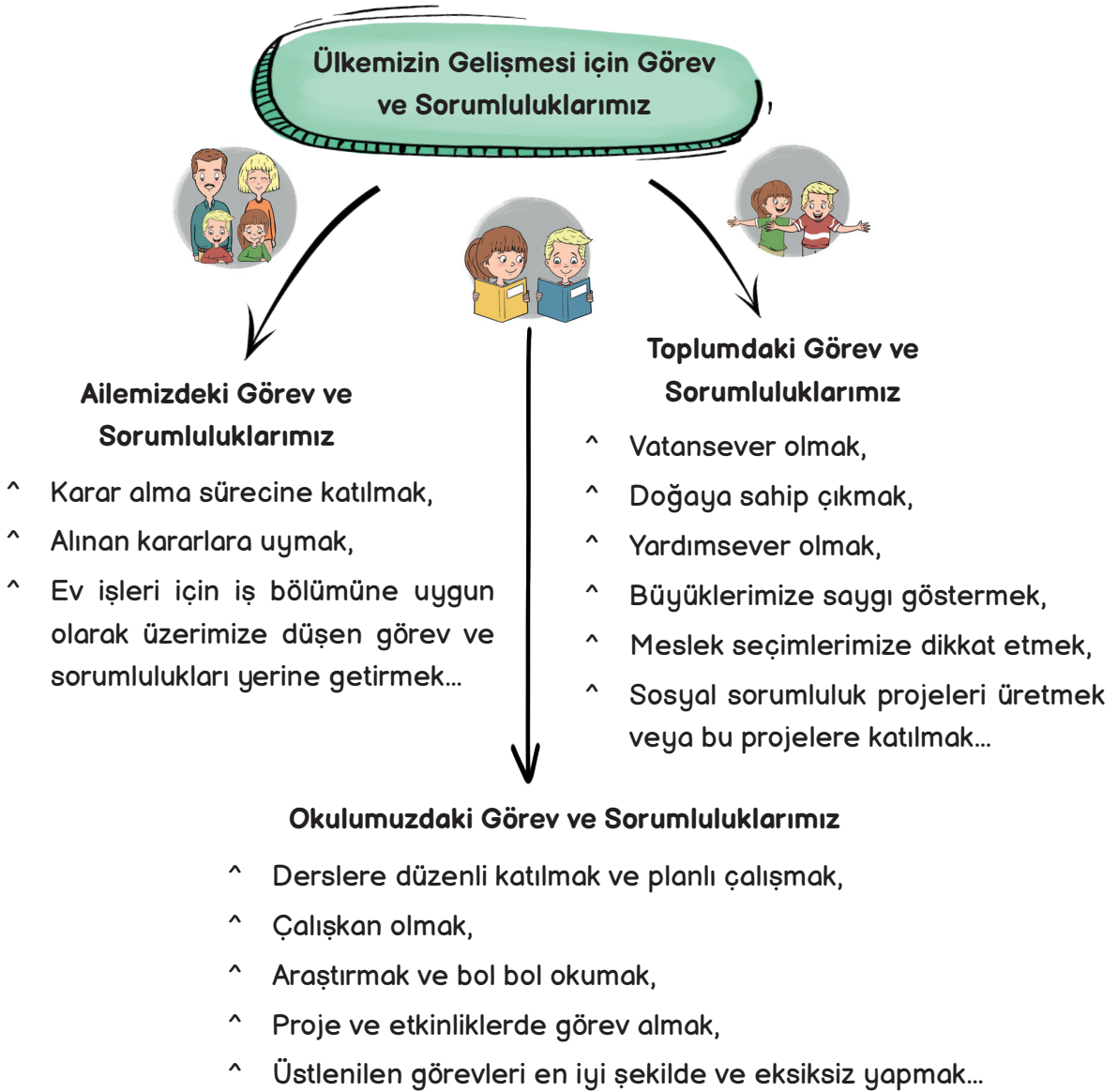
- Görsellerde yer alan bireylerin yaşamlarında sahip olduğu rolleri (abla, evlat, öğrenci vb.) tahmin ediniz.
- Tahminlerinizi görsellerin altına yazınız.

			
Alya	Beren	Elif	Metin

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4 grup oluşturunuz.
- Yukarıdaki görselleri gruplar arasında paylaşınız.
- Seçtiğiniz görseldeki birey ile ilgili tahminlerinizi gözden geçiriniz. Tahmin ettiğiniz rollere uygun olarak bireyin görev ve sorumluluklarını maddeler hâlinde yazınız. Diğer gruplarla paylaşınız.

Ülkemizin Gelişmesinde Görev ve Sorumluluklarımız

Bir birey olarak ülkemizin gelişmesi için yerine getirmemiz gereken görev ve sorumluluklarımız vardır. Bunlar, bir çocuk olarak ailemize karşı görev ve sorumluluklarımız, bir öğrenci olarak okuldaki görev ve sorumluluklarımız ve bir birey olarak toplumdaki görev ve sorumluluklarımız olarak sınıflandırılabilir.

Evde çocuk, okulda öğrenci, toplumda bir birey olarak üzerimize düşen görev ve sorumlulukları en iyi şekilde ve eksiksiz yerine getirmeliyiz. Böylece ülkemizin gelişmesi ve daima daha ileriye taşınması için önemli bir adım atmış oluruz.

Biraz Müzik

- Sıra arkadaşınızla 2 kişilik grup oluşturunuz.
- Aşağıdaki boşluğa kendi görev ve sorumluluklarınızı yerine getirirseniz ülkenizin nasıl gelişeceğini anlatan bir şarkı sözü yazınız. Şarkınıza bir isim veriniz. Son olarak şarkınızı sınıfta ritim tutarak söyleyiniz.
- Sınıfta söylenen diğer şarkı sözleri ile sizin şarkı sözleriniz arasındaki benzerlik ve farklılıkları inceleyiniz. Sizce bu benzerlik ve farklılıklar neden kaynaklanmıştır?

DEĞERLENDİRELİM

1. Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır." sözü ile ne anlatmak istediğini arkadaşlarınızla tartışınız. Aşağıdaki durumlara birer örnek yazınız.

1. Ben ailemde bir çocuğum, görev ve sorumluluklarımı en iyi şekilde ve eksiksiz yerine getiririm.

Örneğin:.....

2. Ben okulumda bir öğrenciyim, görev ve sorumluluklarımı en iyi şekilde ve eksiksiz yerine getiririm.

Örneğin:.....

3. Ben toplumda bir bireyim, görev ve sorumluluklarımı en iyi şekilde ve eksiksiz yerine getiririm.

Örneğin:.....

2. Evde, okulda veya toplumda üzerinize düşen görev ve sorumlulukları gerektiği gibi yerine getiremediğinizi düşününüz. Bu durumda neler olabileceğini tahmin ederek cümleleri tamamlayınız.

1. Ben ailemde bir çocuğum, görev ve sorumluluklarımı yerine getiremediğimde...

2. Ben okulumda bir öğrenciyim, görev ve sorumluluklarımı yerine getiremediğimde...

3. Ben toplumda bir bireyim, görev ve sorumluluklarımı yerine getiremediğimde...

Bir sonraki ders için okulunuzun ortak kullanım alanlarında bir gün boyunca gözlem yapınız. Sınıf, bahçe, kantin, tuvalet, kütüphanede veya okulun diğer bölümlerinde dikkatinizi çeken özensiz davranışları ve varsa zarar görmüş araç gereçleri defterinize yazınız.

DÜŞÜNELİM

- Kaydırak ve salıncak sizce nasıl bu hâle gelmiştir?
- Kaydırığın ve salıncığın aralarında konuştuğunu düşününüz. Sizce ne konuşuyorlardır?

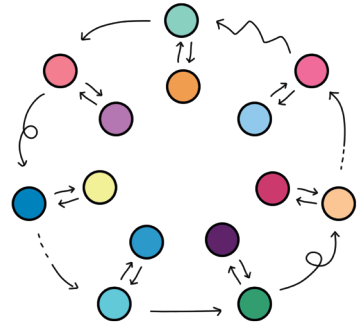
KEŞFEDELİM

GAZETE

Şehir stadyumunda pazar günü oynanan futbol maçı sonrasında iki takımın taraftarları arasında kavga çıktı. Tribünlerden atılan eşyalar ve su şişeleri stadyumu çöplüğe çevirdi. Koltukların ve bankların kırıldığı, soyunma odaları ve tuvaletlerdeki lavabo, duş, ayna ve kapıların zarar gördüğü açıklandı. Valilik zararın faturasının çok ağır olduğunu belirtti.

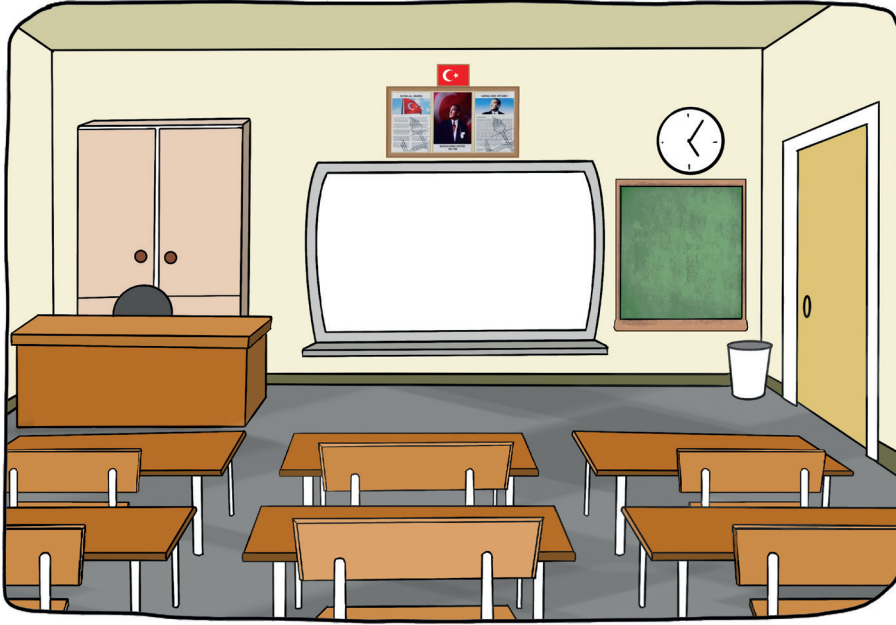
Düşün, Dön, Paylaş

- Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda iki gruba ayrılınız. İç ve dış çemberler oluşturunuz.
- İç çemberdeki öğrenciler olarak sabit kalınız. Dış çemberdeki öğrenciler olarak öğretmeninizin el çırpmasıyla bir sonraki öğrencinin karşısında duracak şekilde yürüyünüz.
- Stadyumda çıkan kavga ve çevreye verilen zararla ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? Her yeni eşleşmede bu konuyu tartışınız. 10 dakika sonunda etkinliği bitiriniz.

Ortak Kullanım Alanlarını Koruyoruz

Okul, cami, toplu taşıma aracı, otobüs durağı, park, oyun alanı, spor salonu ve stadyum gibi yerler ortak kullanım alanlarıdır. Ortak kullanım alanlarındaki eşyalar ve araç gereçler tüm halk tarafından kullanıldığı için **kamu malı** olarak adlandırılır. Bu kamu mallarına zarar vermemek için dikkatli davranırız.

Okulda ortak kullandığımız pek çok eşya ve araç gereç vardır. Sıralar, akıllı tahta ve kitaplık bunlara örnektir. Sınıfımızdaki eşyaları ve araç gereçleri bizden sonra başka çocukların da kullanacağını bilerek dikkatli kullanırız. Sıralarımızı çizmeyiz. Duvarlara yazı yazmayız. Etkileşimli tahtayı kullanma talimatına uygun bir şekilde kullanırız. Okulumuzu temiz tutar, yerlere çöp atmazız. Kütüphaneden aldığımız kitapları bizden sonra pek çok arkadaşımızın da okuyacağını bilerek özenli kullanırız.

Parklar, oyun alanları ve piknik alanları gibi yerlerde oturma alanlarını korur, çevreyi temiz tutarız. Çöplerimizi çöp kutularına atarız. Kaydırak, salıncak gibi oyun araçlarına zarar vermeyiz.

Otobüs durakları ve toplu taşıma araçları da pek çok kişi tarafından kullanılır. Gerek duraklarda gerekse toplu taşıma araçlarında kokusu çevremizdekileri rahatsız edebilecek yiyecekleri yemeyiz. Buralarda da yerlere çöp atmazız ve kuru yemiş gibi kabuklu yiyecekler yemeyiz. Oturduğumuz koltukların temizliğine özen gösteririz. Bu ortak kullanım alanlarını özensiz kullananları nazik bir dille uyarırız.

UYGULAYALIM

Gözlem Yapıyoruz

- Bir önceki derste verilen gözlem görevinize ilişkin yazdıklarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız. Soruları cevaplayınız.

1. Okulunuzun ortak kullanım alanlarında bulunan araç gereçlerden hangileri zarar görmüştür?

2. Okulunuzdaki araç gereçlerin korunması ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir?

DEĞERLENDİRELİM

Yetkili Olsaydım

İsparta'da bulunan ortak kullanım alanları Ayazmana ve Gökçay piknik alanlarına verilen zararlarla ilgili yapılan araştırmada:

- Ağaç gövdelerine yazı yazıldığı ve işaretler yapıldığı,
- Aydınlatmaların zarar gördüğü ve söküldüğü,
- Özellikle piknik masalarında ve banklarda kazıma, çizme, oyma ve yazma yapıldığı,
- Çöp kutularına zarar verildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Soruları araştırmaya göre cevaplayınız.

1. Siz yetkili olsaydınız bu sorunları nasıl çözerdiniz?

2. Siz yetkili olsaydınız bu sorunların tekrar yaşanmaması için ne gibi önlemler alırdınız?

Bir sonraki ders için bir adet bayrak gerekmektedir. Bayrağı getirmek için bir kişi belirleyiniz.

DÜŞÜNELİM

3. sınıf öğrencileri, okullarının hemen yanında bulunan "Kara Fatma" heykelini öğretmenleriyle birlikte incelediler. Heykelin altındaki "İstiklâl madalyası sahibi bir Türk kadınıdır.

...
Düşman işgali karşısında canını ortaya koyan Türk kadınlarının aziz hatırasına saygıyla..." yazısı çocukların dikkatini çekti.

Kara Fatma Heykeli/BURSA

- Ülkemizin bağımsızlığına katkı sağlayan kişiler sizce ne yapmışlardır?

KEŞFEDELİM

Konuşma Halkası

DAVRANIŞLAR	DUYGULAR
birlik ve beraberlik iş birliği dayanışma	sevinç heyecan güç başarı

Sınıfça yaptığınız hangi etkinliklerde yukarıdaki davranışlarda bulunuyorsunuz ve bu duyguları yaşıyorsunuz?

- Yukarıdaki ifadelerin sizin için anlamını düşününüz ve soruyu cevaplayınız. Düşünce ve duygularınızı arkadaşlarınızla konuşma halkası oluşturarak paylaşınız.
- Sınıfta veya okul bahçesinde halka olacak şekilde diziliniz.
- Konuşma sıranız geldiğinde bayrağı elinize alınız.
- Konu hakkındaki düşüncelerinizi 30 saniye boyunca anlatınız.
- Konuşma süreniz bitince bayrağı yanınızdaki arkadaşınıza veriniz.

Malzemeler:
bayrak (1 adet)

Millî Birlik ve Beraberlik

Millî birlik ve beraberlik, toplumun bütün bireylerinin zor zamanlarda, kayıplarda, acılarda ve sevinçlerde ortak hareket etmesidir. Bu dönemlerde herkes üzerine düşen görevi en iyi şekilde, iş birliği ve dayanışma içerisinde yapmaya çalışır.

Cumhuriyet Müzesi
(II. Meclis Binası)/Ankara

Kurtuluş Savaşımız milletimizin gösterdiği millî birlik ve beraberliğin en şanlı örneğidir. Milletimiz, Mustafa Kemal Paşa önderliğinde vatanımızı düşman işgalinden kurtarmıştır. Ülkemizdeki birçok müzede, Kurtuluş Savaşı'nda halkımızın gösterdiği millî birlik ve beraberliği anlatan eserler sergilenir.

Ülkemizde yaşanan zor günlerde halkımız yaralarımızı hep beraber sarmak için seferber olur. Örneğin yaşanan orman yangınları sırasında ülkemizin her bölgesinden pek çok kişi söndürme çalışmalarına gönüllü olarak katılmıştır. Sonrasında büyük küçük herkes ağaçlandırma çalışmalarına fidan dikerek destek vermiştir.

15 Temmuz günü devletimize ve milletimize karşı bir saldırı yapılmıştır. Ülkemizin bağımsızlığına yapılan saldırıda halkımız, büyük bir millî birlik ve beraberlik örneği göstermiştir. Bu günün anısına hazırlanan 15 Temmuz Şehitler Anıtı; tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet ifadelerinin sembolüdür. Anıtın tepesindeki 10 metrelik ay yıldız, 7 bölgeyi temsilen 7 insan figürü taşır. Yıldızlar ise Türk devletini temsil eder. Ders yılının başladığı ikinci hafta içerisinde "15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü" anma programları düzenlenir.

Yaşadığımız acılarda yaralarımızı hep birlikte sardığımız gibi mutlu günlerimizde de sevinçlerimizi paylaşarak artırırız. Örneğin millî takım maçları farklı takım taraftarını bir araya getirir. Uluslararası yarışmalarda kazandığımız başarıların sevincini hep beraber yaşarız. Birlik ve beraberlikten doğan güç çok kıymetlidir. Bu gücü ayakta tutmaya gayret göstermeliyiz.

15 Temmuz
Şehitler Anıtı/Ankara

Bir sonraki ders için millî birlik ve beraberliğin toplum hayatımıza katkılarını araştırınız. Araştırmanız için sayfa 214'teki Ek 10'u kullanınız.

UYGULAYALIM

- Aşağıdaki durumları okuyunuz. Soruları cevaplayınız.

Durum 1: Ayşe, annesinin hazırladığı paketleri görünce içlerinde ne olduğunu merakla sordu. Annesi paketlerin içinde kıyafetler olduğunu ve bunların kermeste satılacağını söyledi. Gelirleri ise depremzedelerin ihtiyaçları için bağışlanacaktı. Ayşe hemen odasına koştu. Elinde kumbarası ve kullanmadığı oyuncaklarıyla geri döndü.

Sizce Ayşe böyle bir durumda depremzedelere nasıl yardımcı olmuştur?

Durum 2: Meltem ve Mehmet, okullarında ailelerinin kan bağışçısı olabileceklerini gösteren afişi gördüler. Bu afişteki bilgileri daha fazla yetişkine duyurmak için neler yapabileceklerini düşündüler.

Meltem ve Mehmet daha fazla yetişkinin kan bağışçısı olabilmesi için sizce neler yapmayı düşünmüşlerdir?

- Aşağıdaki ifadede anlatılmak isteneni kendi hayatınızdan bir örnek ile açıklayınız.

“Acılar paylaşarak azalır, sevinçler paylaşarak artar.”

DEĞERLENDİRELİM

- Sayfa 214'teki Ek 10'u kullanarak yaptığınız araştırmanın sonuçlarını aşağıdaki dört başlık altında tahtaya yazınız.
- Sınıfça ortak çıkan sonuçlarınızı örnekteki gibi yazınız.

Millî Birlik ve Beraberliğin Toplumumuza Katkıları

1. Milletimizin millî birlik ve beraberlik örneği gösterdiği durumlar:

Kurtuluş Savaşı,.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Millî birlik ve beraberliğin önemi konusunda toplumumuza örnek olmuş kişiler:

Mustafa Kemal Atatürk,.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Millî birlik ve beraberlik örneği gösteren kişilerin sahip olduğu değerler:

Fedakârlık.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatımıza katkıları:

Bireysel ve toplumsal özgürlüğümüz.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bir sonraki derse gelirken beyaz fon kartonu getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Bir Başka Ormanda Kış Uykusu

Kış yavaş yavaş yaklaşmış, havalar iyice soğumuş. Tilki, kış uykusuna yatacak güzel bir köşe arıyormuş. Sonunda ağaçların, yaprakların, mantarların arasında rahat bir köşe bulmuş kendisine. Bir güzel yerleşmiş. Gözlerini tam kapatacağı anda bir hışırtı sesi duymuş. Etrafına bakınmış. Az ileride, kurumuş otların arasında dikenler kestirmiş gözüne. Kurnazca yaklaşmış ki bir de ne görsün! Bir kirpi ailesi sokulmuş yaprakların arasına, yüzlerinden düşen bin parça... "Neden bu kadar üzgünsünüz kirpi ailesi?" diye sormuş tilki. Onların bu hâline çok üzülmüş belli ki... Baba kirpi anlatmış: "Biz buraya başka bir ormandan göç ettik. Ağaçlar, toprak, yapraklar... Hepsi bize öyle yabancı ki... Üstelik hiç dostumuz da yok." Bunun üzerine tilkinin aklına bir fikir gelmiş:

...

Tilki sözlerini bitirdiğinde nihayet kirpilerin yüzü gülmüş. Artık hepsi tatlı tatlı, mışıl mışıl bir uykuya dalmış.

- Tilki, kirpi ailesine ne söylemiş olabilir?

KEŞFEDELİM

- Öğretmeninizin rehberliğinde iki kişilik gruplar oluşturunuz.
- Oyun için arkadaşınızla birlikte birer sesli harf seçiniz.
- Birbirinize sevdiğiniz oyunu, sevdiğiniz yemeği, yapmaktan hoşlandığınız etkinlikleri birkaç cümle ile sırayla anlatınız.
- Anlatırken kullandığınız bütün kelimeleri seçtiğiniz sesli harf ile söyleyiniz.

Örneğin "e" harfini seçtiyseniz:

Kerebe eynemeye çek severem. (Körebe oynamayı çok severim.)

En sevdeğim yemek sele kefteder. (En sevdiğim yemek sulu köftedir.)

Veleybel eynemekten heşlenerem. (Voleybol oynamaktan hoşlanırım.)

1. Arkadaşınıza kendinizi rahatça anlatabildiniz mi? Neden?
2. Arkadaşınız konuşurken onu rahatça anlayabildiniz mi? Neden?
3. Arkadaşınızla iletişim kurarken neler hissettiniz?

Farklı Kùltürlerin Farkındayız

Sağlık, eğitim, ekonomi, savaş gibi nedenlerle zorunlu veya isteğe bağlı olarak başka ÷lkelere g÷ç edebiliriz. G÷ç ettiğimiz ÷lkeadaki insanların konuştuğu dil, yaşam şekli, gelenek ve g÷reneklere farklı olabilir. Bu nedenle gittiğimiz ÷lkelerde birtakım sorunlar yaşayabiliriz.

Çeşitli nedenlerle ÷lkemize g÷ç etmiş aileler bulunmaktadır. Bu ailelerin ÷lkemizde uyum sorunları yaşamamaları için çalışmalar yapılmaktadır. Yeni evreye ve insanlara uyum etkinlikleri dñzenlenmektedir. Okul ağında olan çocuklara telafi ve destek eğitimleri verilmektedir. Kırtasiye ve kitap desteği sağlanmaktadır.

÷lkemize g÷ç etmiş kişilere karşı duyarlı olmalıyız. Onlara yaşadıkları sorunları birlikte giderebileceğimizi hissettirmeliyiz. Onların sorunlarına yñnelik sosyal sorumluluk projelerine katılabiliriz ve bu projelerde yaptığımız çalışmalar ile onlara destek olabiliriz.

UYGULAYALIM

1. Aşağıdaki soruları verilen örneklerdeki gibi cevaplayınız.

Farklı ülkelere göç nedenleri nelerdir?

Eğitim

Göç edenlerin yaşadığı sorunlar nelerdir?

Uyum sorunu

2. Ülkemize göç etmiş kişilere yaşadıkları sorunlar karşısında nasıl yardımcı olabileceğinizi yazınız.

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Öğretmeninizin rehberliğinde dört grup oluşturunuz.
- Ülkemize göç etmiş farklı kültürlerdeki insanların sorunlarına yönelik bir sosyal sorumluluk projesini grup olarak planlayınız.
- Sayfa 215'teki Ek 11'i kullanarak grubunuz ile projenizi hazırlayınız. Projenizi sınıf arkadaşlarınıza grupça tanıttınız.
- Anlatılan projelerin faydaları ve uygulanabilirliği hakkında sınıf tartışması yapınız.
- En faydalı ve uygulanabilir olan projeyi seçmek için sınıfça oylama yapınız. Seçilen projeyi planı doğrultusunda hep birlikte uygulayınız.

Bir sonraki ders için birkaç tane yapışkanlı kâğıt ve Atatürk'ün kişisel özelliklerini anlatan sözlerini ya da görsellerini getiriniz.

Tam İsabet

- 3/... sınıfı Tam İsabet Listesi'ni sınıf arkadaşlarınızın kişisel özelliklerini düşünerek doldurunuz.
- Sınıftaki tüm arkadaşlarınızın isimlerini listedeki uygun kutucuklara yazınız.

3/... Sınıfı Tam İsabet Listesi

[illegible]

- Arkadaşlarınız sahip oldukları bu özellikleri sizce nasıl kazanmışlardır?
- Sahip oldukları özellikler arkadaşlarınızın kişisel başarılarında sizce nasıl bir etkiye sahiptir?

KEŞFEDELİM

Aklındaki Atatürk

Mustafa Kemal Atatürk

- Tahtanın ortasına yanda olduğu gibi Mustafa Kemal Atatürk yazınız.
- Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili aklınıza gelenleri yapışkanlı kâğıtlara yazınız.
- Yazdığınız kâğıtları tahtaya yapıştırınız.
- Tüm sınıf kâğıtlarını yapıştırdıktan sonra kâğıtları okumaya başlayınız.
- Tahtada yazanlardan hangilerinin Mustafa Kemal Atatürk'ün kişisel özellikleri olduğunu tartışınız.

Malzemeler:
yapışkanlı kâğıt

ÖĞRENELİM

Atatürk'ün Kişisel Özellikleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk her zaman okuyan, yazan, akıl yürüten ve araştıran biri olmuştur. Bunu yaptığı çalışmalardan, elde ettiği başarılarından ve anılarından anlıyoruz.

Mustafa Kemal, askerî ortaokulu bitirdiği zaman öğrenmeye karşı merakı iyice artmıştı. Manastır Askerî Lisesinde iken matematiğe olan ilgisi arttı. Matematikle uğraşmayı sürdürdü. Fransızcasını geliştirmek için bir süre Frerler Okuluna devam etti. Böylece okul derslerinin yanında Fransızca da öğrendi.

Atatürk'ün amacı hiçbir zaman kişisel olmamıştır. Atatürk'ün düşünceleri ve yaptıkları daima memleketinin, milletinin ve ordusunun yararına olmuştur. Hiçbir zaman şahsi üstünlüğünü göz önüne almamıştır.

Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın zorlu günlerinde halkı ve askeri ile iş birliği içinde vatanımızı düşmanlardan kurtarmıştır. İnanırcılık yeteneği ve kararlı duruşu ile halka güç vermiş. Halkı, mücadelenin kazanılacağına ikna etmiştir.

Atatürk için hiçbir görüş değersiz değildi. Sonuçta kendi fikrini uygulayacak olsa bile herkesi ayrı ayrı dinlemekten zevk alırdı.

Atatürk, ülkemizin yeni düzeni kurulurken çalışma arkadaşları ile birlikte son derece planlı çalışmıştır. Kim olursa olsun herkesi dinlemiş, herkesin görüşüne kıymet vermiştir.

Vatanını, milletini ve insanları çok seven Mustafa Kemal Atatürk iyi bir asker ve önderdir. Tüm ömrünü vatanının ve milletinin iyiliği, huzuru ve her alanda gelişmesi için harcamıştır.

UYGULAYALIM

- Atatürk'ün kişisel özelliklerini dikkate alarak kendi yaşantınızdan uygun örnekler veriniz.

Atatürk arkadaşları ile iş birliği içinde çalışırdı.

Arkadaşlarım ile iş birliği içinde çalıştığım durumlara örnek olarak:

Atatürk başkalarının görüşlerine değer verirdi.

Başkalarının görüşlerine değer verdiğim durumlara örnek olarak:

Atatürk kararlı ve çalışkandı.

Kararlı ve çalışkan olduğum durumlara örnek olarak:

Atatürk vatanını ve milletini çok severdi.

Benim ve ailemin vatan ve millet sevgimize örnek olarak:

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıda boş bırakılan bölümleri, Atatürk'ün kişisel özelliğine uygun bir görselini ya da bir sözünü kullanarak tamamlayınız.

Dünya tarihinde, her türlü imkânsızlığa rağmen inandığı fikri uygulamaya koyarak "Ya bağımsızlık, ya ölüm!" parolası ile büyük bir mücadeleyi kazanmıştır.

Akıl yürütme

Kararlılık

İnsan, vatan ve millet sevgisi

İnandırıcılık

İş birliği içinde çalışma

Başkalarının görüşlerine değer verme

"Kendiniz için değil, bağlı bulunduğunuz ulus için el birliği ile çalışınız. Çalışmaların en yükseği budur."

Bir sonraki ders için sayfa 225'teki Ek 18'de bulunan kişilerin kişisel özelliklerini araştırınız. Bu kişiler dışında ülkemize katkısı bulunan bir kişiyi daha araştırıp resmini getiriniz.

DÜŞÜNELİM

Tavşan ve kaplumbağa masalını bilir misiniz? Eşit şartlarda düzenlenen yarışı tavşan kaybetmiş, kaplumbağa kazanmıştır.

- Kaplumbağanın yarışı kazanmasında sizce hangi özelliği ve davranışı etkili olmuştur?
- Başladığınız bir işi başarı ile tamamlamak için hangi özelliklere sahip olmanız gerekir?

KEŞFEDELİM

Atatürk'ün Ülkemize Olan Katkıları

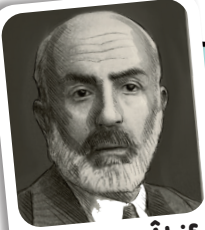
- Yazı tahtasını ortadan bir çizgi çizerek ikiye ayırınız.
- Yazı tahtasının soluna "Atatürk'ün Ülkemize Olan Katkıları" başlığını yazınız.
- Söz hakkı isteyerek başlığın altına örnekler yazınız.
- Yazı tahtasının sağına "Kişilik Özellikleri" başlığını yazınız.
- Bu bölüme Atatürk'ün ülkemize olan katkılarında hangi kişilik özelliklerinin etkili olduğunu sınıfça tartışarak yazınız.

Atatürk'ün Ülkemize Olan Katkıları	Kişilik Özellikleri
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

ÖĞRENELİM

Ülkemize Katkısı Olanlar

Bilim, sanat ve spor alanında ülkemize katkıda bulunan pek çok kişi vardır. Bu kişilerin ortak özellikleri ülkelerini çok sevmeleri, çalışkan, araştırmacı ve mücadeleci olmalarıdır. Bu özellikleri sayesinde birçok başarıya imza atmışlardır. Ülkemize önemli katkıları olan bu kişilerden bazılarını kısaca tanıyalım:

**Mehmet Âkif
ERSOY**

Ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) ulusal marşı olan İstiklâl Marşımızın şairidir. Millî şair unvanı ile anılır.

Bor ve toryum madenlerinden temiz enerji elde edilmesine yönelik çalışmalar yapmıştır.

Engin ARIK

Jale İNAN

Birçok arkeolojik kazıya öncülük etmiştir. Ülkemizin ilk kadın arkeoloğudur.

Ülkemizde kâğıt üretimine önderlik etmiş, kimyager ve sanayicidir.

**Mehmet Ali
KÂĞITÇI**

**Vecihi
HÜRKUŞ**

Ülkemizdeki ilk uçak tasarımını ve yerli uçak üretimini yapan kişidir.

Rusların Erzurum'u işgal etmesiyle halkın direnişinin simgesi hâline gelmiş kadın kahramanımızdır.

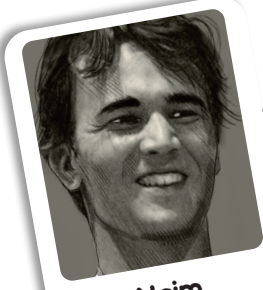

Nene Hatun

**Nuri
DEMİRAĞ**

Ülkemizdeki demir yollarının yapılmasına katkıda bulunmuş ve uçak fabrikası kurmuştur.

**Naim
SÜLEYMANOĞLU**

Halter alanında 7 dünya şampiyonluğu kazanmış ve 46 dünya rekoru kırmıştır.

Zihni DERİN

Ülkemizde çay tarımının başlamasını sağlayan ziraatçı ve eğitimcidir. Çayın babası unvanı ile anılır.

Ülkemize katkıda bulunmak için çok çalışan bu başarılı kişileri örnek almalıyız. Kendimizi yetiştirerek ülkemize katkıda bulunabilecek kişilerden biri olabileceğimizi unutmamalıyız.

UYGULAYALIM

Ülkemize Katkıda Bulunanlar Bilgi Kartı

- Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişilerin sayfa 225'teki Ek 18'de bulunan resimlerini noktalı yerlerden dikkatlice kesiniz.
- Araştırma sonucunda edindiğiniz bilgileri kestiğiniz fotoğrafların arkasına yazınız.
- Resimlerin arkasındaki bilgi notlarını okuyarak arkadaşlarınızın ilgili kişiyi bulmasını sağlayınız.
- Arkadaşınız, ülkemize katkısı bulunan kişinin kim olduğunu bildiğinde bilgi notlarının arkasındaki resmi gösteriniz.
- Ülkemize katkılarda bulunmuş kişilerin kim olduğunu bilgi notlarına göre sırayla bulmaya devam ediniz.

Millî Şairimiz

Bir gün, Mehmet Âkif Ersoy'a İstiklâl Marşı'nı şiir kitabı Safahat'a niçin koymadığını sorarlar. Mehmet Âkif Ersoy şu cevabı verir:

- Onu millete hediye ettim. O, artık milletindir. Benimle alakası kesilmiştir. Zaten o, milletin eseri, milletin malıdır. Ben yalnız gördüğümü yazdım.

(Anılarla İstiklâl Marşı)

• Mehmet Âkif Ersoy'un yukarıdaki ifadelerine göre soruları cevaplayınız.

1. Mehmet Âkif Ersoy'un soruya verdiği cevaptan yola çıkarak onun kişilik özellikleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

2. Mehmet Âkif Ersoy'un kişilik özelliklerinin İstiklâl Marşı'nı yazmasında ve millî şair olmasında sizce etkisi nedir?

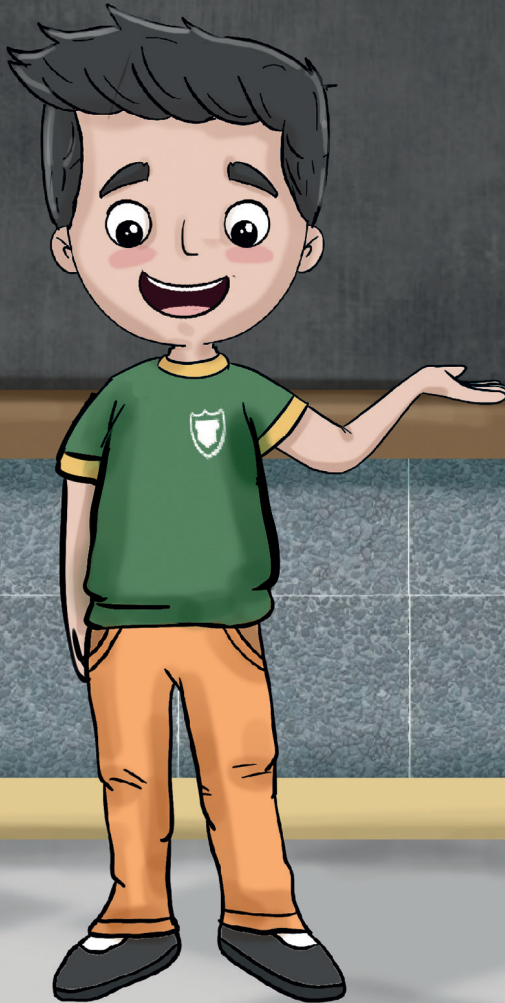
3. Ülkemize katkıda bulunan insanlar içinde en çok etkilendiğiniz kim oldu? Siz de büyüyünce hangi alanlarda ülkemize ve insanlığa katkıda bulunmak istersiniz? Neden?

Bu karekod ile ünite de öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

6. ÜNİTE

DOĞADA HAYAT

Ünite Alanı

Özet

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR PANOSU

ANNELER GÜNÜ

Her yıl mayıs ayının ikinci pazar günü Anneler Günü olarak kutlanır.

TRAFİK VE İLK YARDIM HAFTASI

Ülkemizde her yıl mayıs ayının ilk haftası Trafik ve İlk Yardım Haftası olarak kutlanır. Trafik kazalarının önlenmesi için trafik kurallarına uymanın ve ilk yardımın önemi çeşitli etkinliklerle vurgulanır.

19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA VE GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI

Mustafa Kemal'in Bandırma Vapuru ile Samsun'a vardığı 19 Mayıs günü, Kurtuluş Savaşı'nın başladığı gün olarak kabul edilir. Her yıl 19 Mayıs'ta Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanır. Atatürk bu günü Türk gençliğine armağan etmiştir.

MÜZELER HAFTASI

Müzeler, dünya mirasını koruyup geleceğe taşıyan kurumlardır. Her yıl 18-24 Mayıs tarihleri arası Müzeler Haftası olarak kutlanır. Müzelerin önemini anlatmak ve müzelere olan ilgiyi artırmak amaçlanır.

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ HAFTASI

Haziran ayının ikinci haftası Çevre ve İklim Değişikliği Haftası'dır. Bu haftada doğal çevrenin korunmasının gerekliliği ve çevre kirliliğinin önlenmesinin önemi üzerinde durulur.

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI

30 Ağustos, Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlandığı, Millî Mücadele'nin kazanıldığı gündür. Her yıl 30 Ağustos günü Zafer Bayramı olarak coşkuyla kutlanır. Yurdun her köşesine bayraklar asılır. Türk milletinin ve askerlerinin gösterdiği büyük kahramanlık gururla anılır.

DÜŞÜNELİM

Bil Bakalım

Sarı ile maviyi karıştır önce,
Benim rengim o, sakın kaybetme!
Nefes almak istiyorsan yine
Olmalıyım dünyanın her yerinde!

Acaba nedir?

Vardır çeşit çeşit türleri,
Meleyeni, miyavlayanı, öteni...
Konuşamazlar siz çocuklar gibi.
Onları hep sevin, koruyun e mi?

Acaba nedir?

- Yukarıdaki bilmecelerin cevaplarını tahmin ediniz ve boşluklara yazınız.

KEŞFEDELİM

İnsan Yaşamı İçin Hangisi Daha Önemlidir?

Bitkiler mi?

Hayvanlar mı?

- Öğretmeninizin rehberliğinde yedişer kişilik 2 grup oluşturunuz.
- 1. grup olarak "İnsan yaşamı için bitkiler daha önemlidir." görüşünü savununuz. 2. grup olarak "İnsan yaşamı için hayvanlar daha önemlidir." görüşünü savununuz.
- Herhangi bir grupta yer alıyorsanız jüri olarak görev yapınız.
- Savunacağınız görüş için grup arkadaşlarınız ile birlikte 5 dakika boyunca hazırlık yapınız. Ardından sıranız gelince kendi görüşünüzü 5 dakikalık sürede savununuz.
- Jüri olarak gruptan hangisinin daha etkili olduğuna karar veriniz. Kararınızın nedenini açıklayınız.

Bitki ve Hayvanların Önemi

Bitkiler ve hayvanlar, yaşadığımız dünyayı bizimle paylaşır. Her ne kadar onlar dile getiremese de karşılıklı olarak birbirimize ihtiyaç duyarız. Onların varlığı bizim için çok önemlidir.

Yaşamamız için gerekli olan bazı besinleri bitkilerden elde ederiz. Tarım alanlarında bitki yetiştiren birçok insan vardır ve

geçimlerini bu şekilde sağlarlar.

Bunun yanı sıra etrafımızda birçok insan bahçesinde, penceresinin kenarında ya da balkonunda çeşitli çiçekler ve

bitkiler yetiştirir. Bitkilerle ilgilenmek insanları rahatlatan ve insanlara huzur veren bir uğraştır.

Bitkiler, havayı temizleyerek diğer canlıların sağlığına katkıda bulunur. Hayvanlar da insanlar gibi bitkilere ihtiyaç duymaktadır. Bazı hayvanlar bitkilerle beslenir, büyür ve gelişir. Biz insanlar, hayvanların birçok özelliğinden faydalanırız. Bazı hayvanların eti, sütü ya da yumurtası ile besleniriz. Bazı hayvanların gücünden faydalanırız. Bazı hayvanların ise dostluğuna ihtiyaç duyarız.

Bitki ve hayvanların varlığı, onlarla ilgilenmek, onların bakımını üstlenmek bizi mutlu eder. Dünyada var olan bitkilerin çeşidinin ve miktarının korunması hatta artırılması için çalışmalıyız. Hayvanların nesillerinin tükenmemesi ve sağlıklı olmaları için elimizden geleni yapmalıyız.

UYGULAYALIM

İsim Şehir

- Sıra arkadaşınızla "isim, şehir" adlı oyunu oynayınız.
- Hangi harfi kullanacağınıza karar vermek için alfabemizi arkadaşınız size "dur" diye kadar içinizden sayınız.
- Arkadaşınız "dur" dedikten sonra içinizden sayarken hangi harfte kaldıysanız onu yüksek sesle söyleyiniz. Söylediğiniz harf ile oyuna başlayınız.
- Sonraki harfler için sayışmayı sırayla yapınız. Size verilen örneği inceleyerek oyuna başlayınız. Oyunda alttaki oyun çizelgesini kullanınız.

Harf	İsim	Şehir	Bitki	Hayvan
M	Merve	Manisa	Mandalina	Muhabbet Kuşu

- Aşağıdaki soruları oyun çizelgesinde yazdıklarınıza göre cevaplayınız.

1. Oyun çizelgesine hangi bitkileri yazdınız? Bu bitkilerin insanlar için önemini yazınız.

*

.....

*

.....

*

.....

2. Oyun çizelgesine yazdığınız hayvanlar nelerdir? Bu hayvanların insanlar için önemini yazınız.

*

.....

*

.....

*

.....

DEĞERLENDİRELİM

1. Aşağıdaki yönergeleri takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Müge, Cemal, Can ve Eslem'in ilgilendiği birer bitki ve birer hayvan bulunmaktadır.
- Çocukların ilgilendiği bitki ve hayvanların isimleri tablonun üzerinde verilmiştir.
- Hangi çocuğun hangi bitki ve hayvan ile ilgilendiğini bulabilmek için aşağıdaki ipuçlarını okuyunuz.
- Tabloyu ipuçlarına uygun olarak doldurunuz. (Not: İpucu verilmeyen bir bitki ya da hayvan varsa onunla ilgilenen kişinin kim olduğunu diğer tüm hayvan ve bitkileri yerleştirdikten sonra bulabileceğinizi unutmayınız.)

Merhaba, ben Müge!

Ben şehir merkezinde bir apartmanda yaşıyorum. Büyüyünce veteriner olmak istiyorum. Çünkü geçen ay yolda hasta bir sokak hayvanı gördüm. Onu veterinerine götürdüm. Şimdi çok iyi ve benimle yaşıyor.

Merhaba, ben Can!

Ben çiftlikte yaşıyorum. Her sabah kahvaltıda taze süt içerek güne başlıyorum. Ailemle yetiştirdiğimiz, içinde taneler olan sebzenin kasalarda toplanmasına yardım ediyorum.

Merhaba, ben Cemal!

Ailemin sahip olduğu bir sürü koyun var. Yaz tatilinde sürünün güvenliği için bize yardım eden hayvan dostumuzu yanımıza alırsak ve ablamla birlikte sürüyü otlatmaya götürürüz. Dinlenirken bahçemizdeki ağaçtan topladığımız meyveleri yeriz.

Merhaba, ben Eslem!

Ben her sabah kahvaltıda bahçemizden kendi ellerimle topladığım sebze-yi ve annemin kümeden alıp pişirdiği taze yumurtayı yemeyi çok seviyorum.

Kedi, Tavuk, Menekşe, Maydanoz, Elma, İnek, Köpek, Bezelye

	Müge	Cemal	Eslem	Can
Bitki				
Hayvan				

2. Bitki ve hayvanların insanlar için neden önemli olduğunu tartışınız.

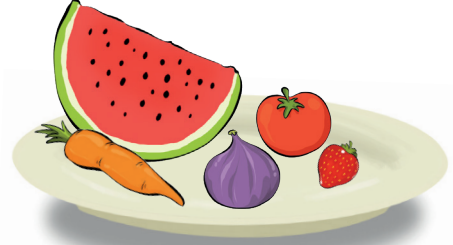
Bir sonraki derse gelirken makas, yapıştırıcı ve karton getirmeyi unutmayınız.

DÜŞÜNELİM

- Bütün meyve ve sebzeler tek bir mevsimde olgunlaşsaydı yaşamımız sizce nasıl olurdu?
- Bir meyve veya sebze olsaydınız hangisi olmak isterdiniz? Neden?

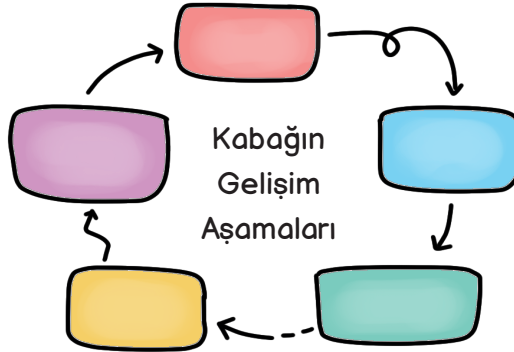

Bu karekodu kullanarak konu ile ilgili şarkıya ve sorulara ulaşacaksınız.

KEŞFEDELİM

Kabak Çekirdeği Nasıl Kabak Oldu?

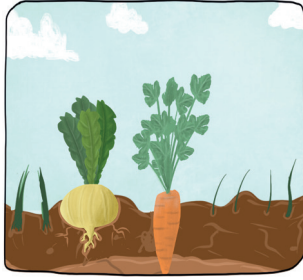
Malzemeler:
makas,
yapıştırıcı,
karton

- Sayfa 227'deki Ek 19'da bulunan, bir kabak çekirdeğinin kabağa dönüşüm aşamalarını gösteren görselleri inceleyiniz. Görselleri noktalı yerlerinden kesiniz.
- Görselleri kartona, ipucu olarak verilen 1 numaralı tohum görselinden başlayarak yapıştırınız.
- Örnekte olduğu gibi kartona yapıştırarak tohumun büyüme aşamalarını sıralayınız.
- Çalışmanızı diğer arkadaşlarınızın çalışmaları ile karşılaştırınız. Farklılık varsa öğretmenin ve arkadaşlarınızla nedenlerini tartışınız.
- Çalışmalarınızı sınıf panonuzda asarak sergileyebilirsiniz.

Meyve ve Sebzelerin Yetiştirme Koşulları

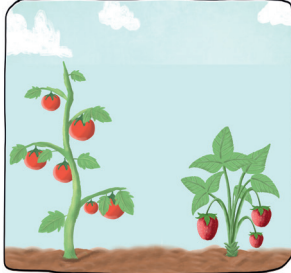
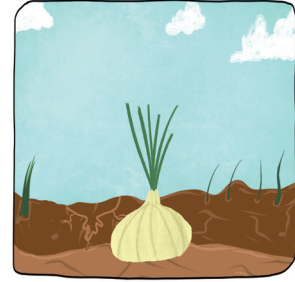
Meyve ve sebzeler besin kaynaklarımızdır. Meyve ve sebzeler büyümek ve gelişmek için su, toprak ve güneş ışığına ihtiyaç duyarlar. Ancak yetiştikleri yerler ve ihtiyaç duydukları su ile sıcaklık farklı olabilir.

Elma, armut, erik gibi meyveler ağaçta yetişir. Bunlar tohumdan veya fidandan yetiştirilir.

Havuç ve turp toprağın altında genelde tohumdan bazen fideden yetişir.

Sarımsak toprağın altında yetişir. Yetiştirilmesi için kendi dişlerinin toprağa konması gerekir.

Çilek ve domates toprağın üstünde yetişir. Tohum veya fideden yetiştirilebilir.

Meyve ve sebzelerin yetiştirme koşulları birbirinden farklıdır. Yaşadığımız yerin özelliklerine göre değişebilir. Sıcak, soğuk, ılık, yağışlı gibi farklı hava koşullarına ihtiyaç duyar. Kastamonu'da sarımsak yetiştirilir. Sarımsağın yetiştirilmesi için hava ne çok sıcak ne de çok soğuk olmalıdır. Ülkemizde Tosya pirinci meşhurdur. Pirinç, su altında kalan topraklarda veya sulanarak yetişir. Adana'da ise karpuz üretimi çok yaygındır. Çünkü karpuz sıcak bölgelerde daha iyi yetişir.

Bir sonraki derse gelirken sayfa 217'deki Ek 13'te bulunan araştırmayı yapınız.

UYGULAYALIM

Dedektif Merve

Merve ve arkadaşları dedektiflik oyunu oynuyorlar. Merve'nin oyun gereği bir olayı çözmesi gerekiyor. Oysa arkadaşlarından sadece biri doğruyu söylüyor.

- Merve'nin arkadaşlarının açıklamalarını okuyunuz. Sizce kim doğruyu söylüyor?

Olay: İşlerimiz bitince bahçedeki çiçekleri sulayacaktık. Fakat hiçbiriniz gelmediniz. Neredeydiniz?

Merve

Turp fidelerinin üzerinde olgunlaşmış olanları topluyordum.

Eslem

Ağaçtan sepet sepet çilek topluyordum.

Müge

Buğday ağacına tırmanıp köyü izliyordum.

Cemal

Toprak altından patates çıkartıyordum.

Can

- Çocukların söylediklerinin doğru veya yanlış olduğunu belirtiniz. Nedenini yazınız.

1. Eslem'in söylediği çünkü

2. Can'ın söylediği çünkü

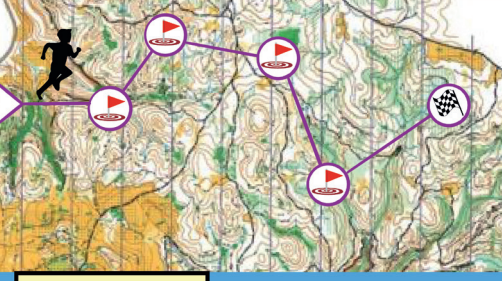
3. Müge'nin söylediği çünkü

4. Cemal'in söylediği çünkü

DEĞERLENDİRELİM

- Araştırma görevinizi sınıfta sununuz. Araştırmanız sayfa 208'deki Ek 4'te bulunan ölçütlere göre değerlendirilecektir.

DOĞADA ORYANTİRING YARIŞMASI

GRUPLAR
Çocuk
Genç
Yetişkin

Tarih: 21 Mayıs Cumartesi
Saat: 16.00 - 17.00

DÜŞÜNELİM

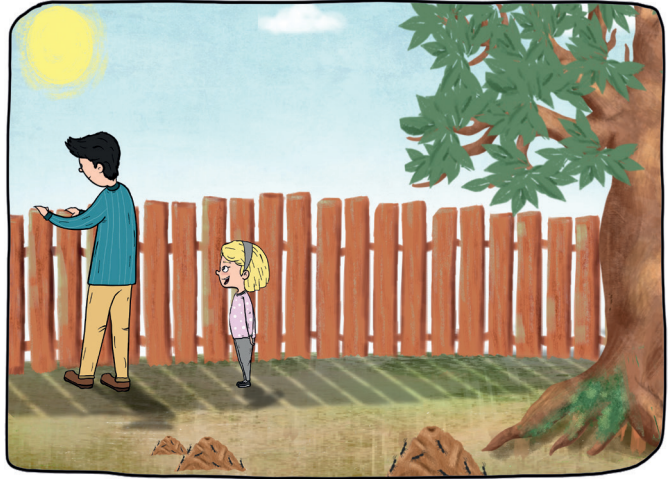
Ali, okul panosunda yanda bulunan afişi gördü ve çok heyecanlandı. "Ben de bu yarışmaya katılmayım." diye düşündü.

- Ali gibi siz de bu yarışmaya katılmak isteseydiniz hangi bilgilere sahip olmanız gerekirdi? Neden?

KEŞFEDELİM

Doğada Bir Gün

Ayşe ve babası hafta sonu köydeki tarlalarına gittiler. Babası tarlaların etrafına çitleri yerleştirirken Ayşe de ona yardımcı oldu. Tarla, köyden uzakta ve etrafında birçok arazinin olduğu yüksek bir alanda bulunuyordu. Ayşe buradan bakınca köyü göremedi. Köyün hangi tarafta olduğunu merak etti. Babası Ayşe'ye köyün kuzey yönünde olduğunu söyledi. "Etrafını dikkatle incelersen sen de köyümüzün bulunduğu yönü kolayca bulabilirsin." dedi.

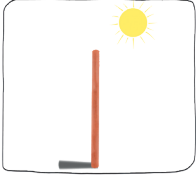

- Görsele göre Ayşe kuzey yönünü nasıl bulabilir?

Doğadan Yararlanarak Yön Bulma

Yönümüzü bulmak için pusulayı kullanırız. Pusula olmadığı zamanlarda ise doğadan yararlanabiliriz. Güneşi, karınca yuvalarını veya yosunları gözlemleme doğal yön bulma yöntemlerinden bazılarıdır.

Güneş ile Yön Bulma Yöntemi: Güneşin doğduğu tarafa sağ kolumuzu uzatırsak sağ kolumuz doğuyu, sol kolumuz batıyı gösterir. Bu durumda ön tarafımız kuzeyi, arka tarafımız ise güneyi gösterir.

Çubuk ile Yön Bulma Yöntemi: Öğle vakti güneş tam tepedeyken yere dikilen bir çubuğun gölgesi kuzeyi gösterir.

Karınca Yuvaları ile Yön Bulma Yöntemi: Karıncalar, yuvalarından çıkardıkları toprakları soğuktan korunmak için yuvanın kuzeyine yığar. Yuvanın ağzı ise güney tarafı gösterir.

Yosunları Gözlemleyerek Yön Bulma Yöntemi: Bazı ağaçların ve kayaların gövdelerinde yosun görürüz. Ağaçların yosun tutan tarafları kuzeyi gösterir. Göl kenarları gibi çok nemli olan yerlerde yosunlar ağacın her tarafını kaplamış olabilir. Böyle bölgelerde ağaçların açık alanda ve üst yüzeylerinde oluşan yosunlara bakmamız doğrudur.

Bu yöntemler dışında Kutup Yıldızı'nı ve Ay'ı gözlemleyerek de doğada yönümüzü bulabiliriz.

Bir sonraki derse gelirken sayfa 218'deki Ek 14'te bulunan gözlem formunu doldurunuz.

UYGULAYALIM

- Aşağıdaki kişilere yönlerini bulabilmeleri için ne yapmalarını önerirsiniz? Önerilerinizi boş bırakılan yerlere yazınız.

Yüksek bir yerdeyim. Hava açık ve güneşli. Yakınımda olan tek şey bastonum. Yönümü hangi yöntemle ve nasıl bulabilirim?

.....

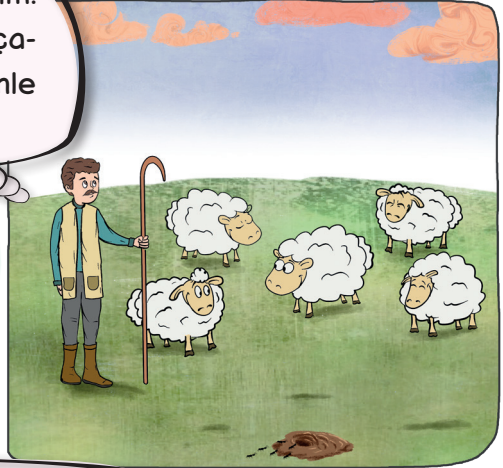
.....

.....

.....

.....

Fark etmeden uzaklaşmışım. Hava kapalı, etrafımda sadece çayırlar var. Yönümü hangi yöntemle ve nasıl bulabilirim?

.....

.....

.....

.....

.....

Oryantiring yarışmasındayız. Haritaya göre bitiş çizgisi güneyde. Acaba doğru yöne mi gidiyoruz?

.....

.....

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Sayfa 218'deki Ek 14'te yaptığınız gözlem sonuçlarınıza göre aşağıdaki bölümleri doldurunuz.

Gözlem Yapılan Yer (Park, orman vb.)	Kullandığım Yöntem	Görsel Çizimim (Çizim üzerinde yön pusulasına göre yönleri gösteriniz.)

1. Hangi yöntemi veya yöntemleri daha kolay uyguladınız?

2. Hangi yöntem veya yöntemler doğada yön bulmada sizce daha doğru sonuç veriyor? Neden?

DÜŞÜNELİM

- Akdeniz foklarının nesli sizce neden tükenmektedir?
- Koruma altına alındıktan sonra fokların yaşamı nasıl değişmiş olabilir?

KEŞFEDELİM

- Öğretmeninizin rehberliğinde 2 grup oluşturunuz.
- Birinci grup iseniz yakınınızda bulunan, doğal çevreye örnek olan yerler yazınız. İkinci grup iseniz yakınınızda bulunan, yapay çevreye örnek olan yerler yazınız.
- Listelerinizi grupça hazırlayarak tahtaya yazınız.

Doğal Çevre

Yapay Çevre

- Yazdıktan sonra aşağıdaki soruyu cevaplayınız.
1. Yapay çevre oluşturulurken doğal çevre bundan nasıl etkilenmiş olabilir? Tartışınız.

Doğa ve İnsan

Biz insanlar davranışlarımızla doğayı çeşitli şekillerde etkileriz. Bu etkiler bazen olumlu bazen de olumsuz durumlara neden olur.

İnsanların Doğaya Olumlu Etkileri

- ^ Nesli tükenmekte olan hayvanları koruma altına alarak nesillerinin devamını sağlamak için çalışmalar yaparız.
- ^ Çevreyi güzelleştirmek için fidan ve çiçek dikeriz.
- ^ Sokak hayvanlarına yuva yaparak onları koruma altına alırız.
- ^ Atıkların geri dönüşüm ile tekrar kullanılmasını sağlarız. Bunlar gibi doğru ve bilinçli davranışlarla doğada olumlu etkiler sağlarız.

İnsanların Doğaya Olumsuz Etkileri

- ^ Piknik ateşini tam söndürmeyerek ne yazık ki orman yangınlarına neden olabiliriz.
- ^ Ağaçları bilinçsizce kesersek doğal bitki örtüsüne zarar veririz.
- ^ Hayvanları bilinçsizce avlarsak hayvanların nesillerinin tehlikeye girmesine yol açarız.
- ^ Atıkları çevreye atarsak çevre kirliliğine sebep oluruz. Bunlar gibi yanlış ve bilinçsiz davranışlarla doğayı olumsuz yönde etkileriz.

İnsanların yapmış oldukları olumsuz etkiler birçok bitki ve hayvan türünün sayılarının azalmasına sebep olmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de nesli tükenme tehlikesi olan bitki ve hayvanlar bulunur. Örneğin mavi yıldız ve yonca çiçeği nesli tükenmekte olan bitkilerden, deniz kaplumbağaları ve Akdeniz foku ise nesli tükenmekte olan hayvanlardandır. Günümüzde bu bitki ve hayvanlar koruma altına alınmıştır.

1. Görselde hangi canlılar vardır? Yazınız.

.....

.....

2. Görseldeki canlılardan hangisinin nesli tükenme tehlikesi altındadır?

.....

.....

3. Görseldeki bitki ve hayvanları korumak için sizce ne gibi önlemler alınabilir?

.....

.....

.....

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki davranışların çevreyi olumlu yönde mi, olumsuz yönde mi etkileyeceğine karar veriniz. Seçtiğiniz ifadeyi yuvarlak içine alınız. Bu davranışın etkisini yandaki kutucuğa yazınız.

1. Çevremizin
çiçeklendirilmesi...

Olumlu
Olumsuz

2. Hayvanların bilinçsizce avlanması...

Olumlu
Olumsuz

3. Atıkların geri dönüştürülerek kullanılması...

Olumlu
Olumsuz

4. Piknik ateşinin söndürülmesi...

Olumlu
Olumsuz

5. Piknik alanlarına çöp bırakılması...

Olumlu
Olumsuz

6. Atıkların denize atılması...

Olumlu
Olumsuz

Bir sonraki ders için 3 adet renkli karton gerekmektedir. Malzemeleri sınıf arkadaşlarınızla aranızda paylaşarak getiriniz.

DÜŞÜNELİM

- Bilmecelerin cevaplarını görselden bularak söyleyiniz.

Canlılar için çok önemliyim,
İçimde bulunur oksijenim.
Renksizim, kokusuzum,
Bilin bakalım ben kimim?

Dünyanın çoğunu kaplarım,
Maalesef tüketiyor kaynaklarım!
Tasarruflu kullanmazsanız beni
Çok özleriz birbirimizi.

Yeryüzünün örtüsüyüm.
Köklerini tutarım bitkilerin,
Onları güzelce beslerim.
Kirleniyorum, lütfen dikkat edin!

- Bilmecelere verdiğiniz cevaplardan biri, diğerlerinden sizce daha önemli olabilir mi? Neden?

KEŞFEDELİM

Renkli Marul Deneyi

1. Adım

2. Adım

3. Adım

İki ayrı kaptaki su hazırlanmıştır. Bunlardan biri temiz içme suyu diğeri ise gıda boyası ile renklendirilmiş sudur.

Suların içine marul yaprakları bırakılmış ve 2 saat bekletilmiştir.

Renkli suyun içine bırakılan marulun kırmızıya döndüğü, diğer marulun renginde bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

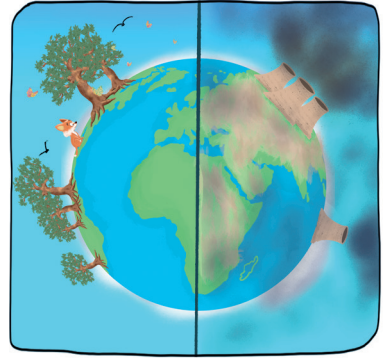
- Verilen deney örneğine göre aşağıdaki soruyu cevaplayınız.

1. Yukarıdaki deney size su kirliliği hakkında ne anlatıyor olabilir?

Yaşanabilir Bir Dünya İçin

Su, hava ve toprak; canlıların yaşamak için ihtiyaç duyduğu doğal kaynaklardır. Bu doğal kaynaklar insan sayısının artması; teknolojinin olumsuz etkileri; doğalgaz, kömür, petrol gibi yakıtların kullanılması ve orman alanlarının azalmasıyla günden güne kirlenmektedir. Bu nedenle insanlar, hayvanlar ve bitkiler zarar görmektedir.

Yaşanabilir bir dünya için doğa ve çevreyi koruma konusunda bizler de sorumluluk almamız gerekir. Havamızı, suyumuzu ve toprağımızı temiz tutmalıyız. Çevremize çöp atmamalı, atıklarımızı geri dönüşüme uygun olacak şekilde toplamalıyız. Atık yağları lavaboya dökmemelidir. Günlük yaşamımızda deodorant ve plastik ürünleri kullanmamaya özen göstermeliyiz. Okulumuzdaki kulüp çalışmalarında doğa ve çevreyi koruma, enerji tasarrufu yapma konusunda projeler üretmeliyiz. Ormanların hava temizliğinde önemli bir rolü olduğunu bilerek ağaçlandırma etkinliklerine katılmalıyız.

Çevrenin korunması için çalışan çeşitli sivil toplum kuruluşları vardır. Bu kuruluşlarda gönüllü insanlar bir araya gelerek çalışmalar yapar. Bu çalışmaları takip edebilir, yaşanabilir bir dünya için neler yapılabileceği konusunda daha çok bilgi sahibi olabiliriz. Bu sivil toplum kuruluşlarından bazıları şunlardır:

TEMA

(Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı)

TEMA, başta erozyon olmak üzere çevre sorunlarına karşı duyarlı ve bilinçli olmayı hedefleyen çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların amacı toprağa sahip çıkmak ve onu korumaktır.

ÇEVKO

(Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı)

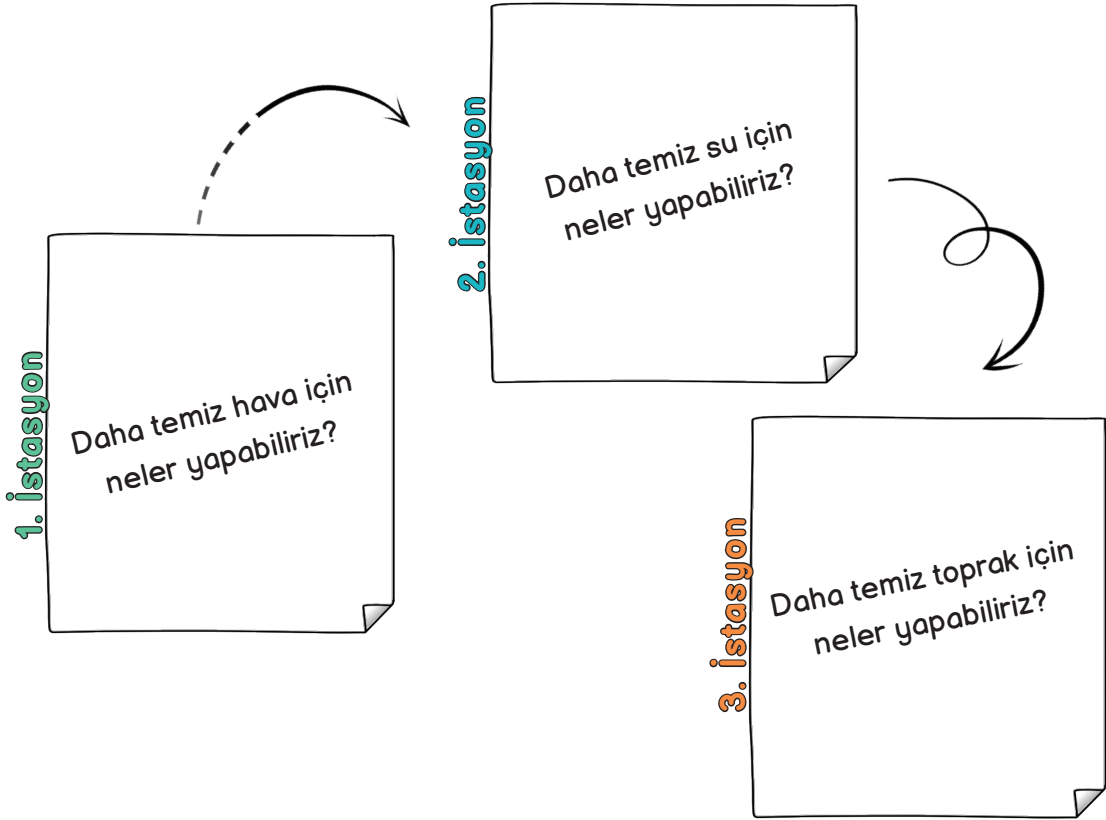
ÇEVKO, Türkiye’de çevrenin korunmasına, toplumsal gelişime ve ekonomiye katkı sağlamak amacıyla sürdürülebilir geri kazanım ile ilgili çalışmalar yapmaktadır. Çevko Çocuk, çocuklara uygun içerikler ile çevre ve geri dönüşüm bilincini artırmaya yönelik çalışmalarda bulunmaktadır.

UYGULAYALIM

Temiz Doğa

Malzemeler:
3 adet renkli
karton

- Öğretmeninizin rehberliğinde üç grup oluşturunuz.
- Örnekte olduğu gibi başlıklar yazarak kartonları ayrı ayrı üç masaya bırakınız.
- Bu şekilde üç istasyon oluşturunuz.

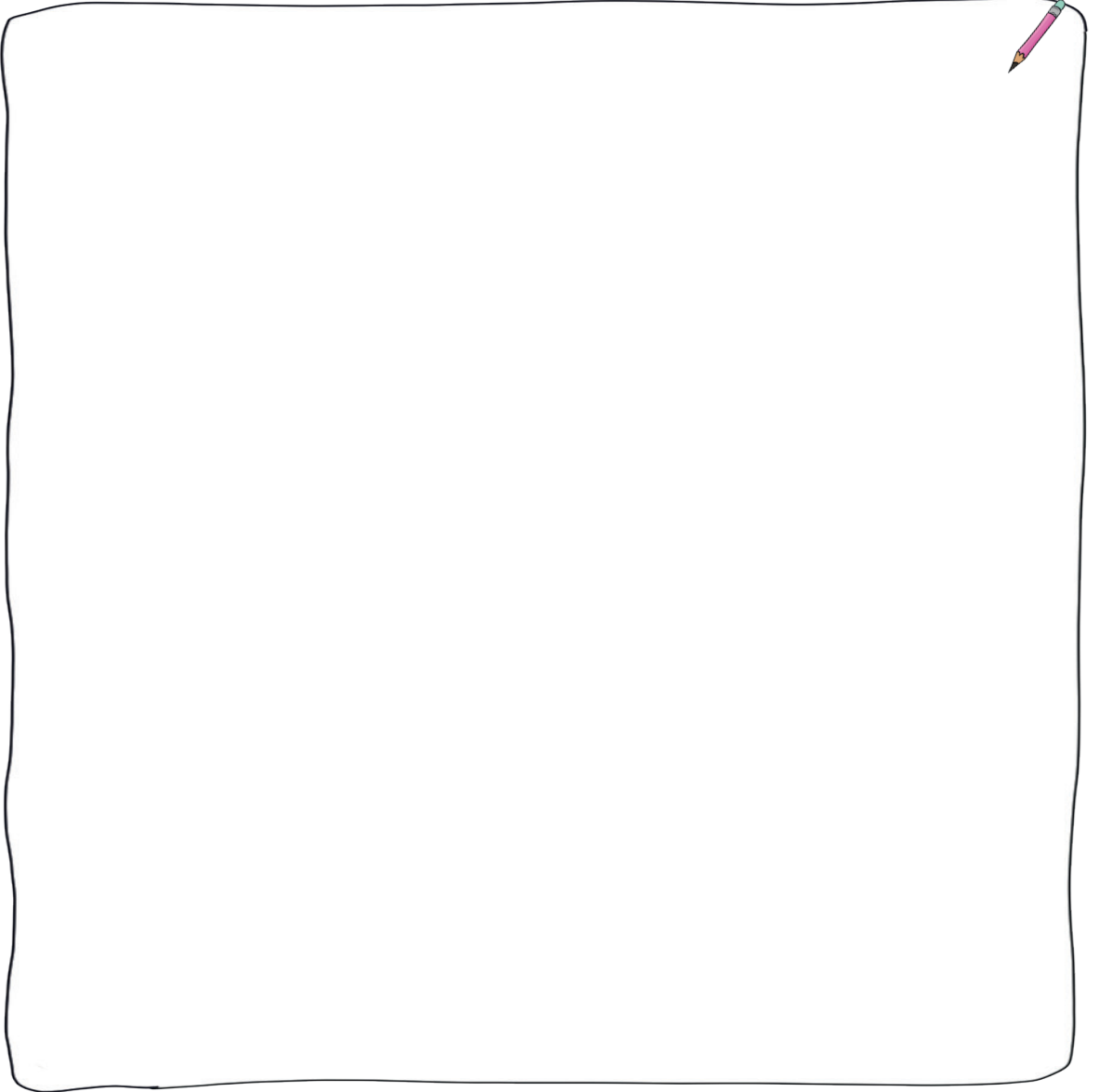
- Gittiğiniz her istasyonda başlıktaki soru için önerilerinizi yazarak 5 dakika çalışınız.
- Süre bittiğinde bir sonraki istasyona geçerek arkadaşlarınızın kaldığı yerden devam ediniz.
- Tüm gruplar her istasyonda çalıştıktan sonra kartonları panoya asarak sergileyiniz. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Sizce hangi önerileriniz gerçekleşebilir?
2. Bunun için neler yapmalısınız? Neden?

DEĞERLENDİRELİM

- Aşağıdaki konu ile ilgili bir slogan belirleyiniz. Slogana uygun afiş tasarlayınız. Hazırladığınız afiş, sayfa 207'deki Ek 3'te bulunan ölçütlere göre değerlendirilecektir.

Slogan: **Doğayı ve çevreyi korumak için neler yapabiliriz?**

Bir sonraki ders için eski gazete veya kullanılmış kâğıtlar, ince delikli tel veya tül, havlu, geniş bir kap, su, kaşık, kalın kitaplar getiriniz.

GERİ DÖNÜŞÜMÜN KATKILARI

DÜŞÜNELİM

- Aşağıda bazı atıkların doğada yok olma süreleri verilmiştir. Buna göre soruları cevaplayınız.

Karton Kutu
1 ay

Sakız
5 yıl

Meyve Suyu
Kutusu
10 yıl

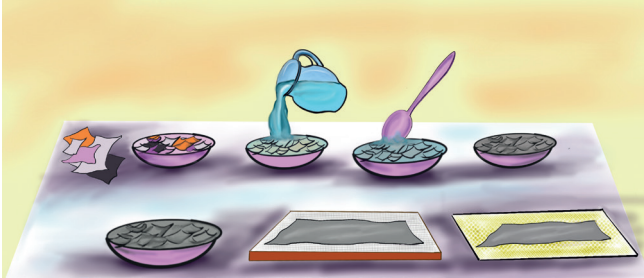
Plastik Şişe
400 yıl

Pipet
500 yıl

- Atıkların doğada uzun süre kalmasının sebepleri neler olabilir?
- Atıkların doğada uzun süre kalmasının çevreye ve doğal yaşama verdiği zararlar nelerdir?
- Atıkların doğada uzun süre kalmaması için hangi tedbirler alınmalıdır?

KEŞFEDELİM

Geri Dönüşümden Kâğıt Yapalım

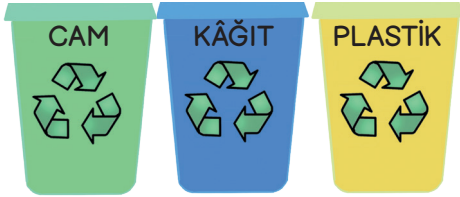
Malzemeler:

eski gazete veya kullanılmış kâğıtlar, ince delikli tel veya tül, havlu, geniş bir kap, kaşık, su, kalın kitaplar

- Gazete kâğıdı veya kullanılmış kâğıtları suda bekletin. Beklettiğiniz kâğıtlar hamur kıvamına gelince onları kaşık yardımıyla iyice eziniz.
- Geniş kabınızın içine hamurunuzu koyunuz ve su ilave ediniz. Kâğıdınızın renkli olmasını istiyorsanız boya ekleyebilirsiniz.
- Kaptaki hamur ve suyu iyice karıştırınız. Teli karışımın içine bırakınız.
- Kâğıt hamurlarını telin üstüne gelecek şekilde ayarlayınız. Üzerinde kâğıt hamurlarının bulunduğu teli havlunun üzerine bırakınız. Daha sonra kalın kitap gibi malzemeler kullanarak havluya baskı yapınız.
- Fazla suyu emmesi için yaklaşık 1 gün kadar bekleyiniz. Kuruduktan sonra kâğıdınızı kullanabilirsiniz.

Geri Dönüşümün Katkıları

Kullanılıp çöpe atılan birçok şey aslında çöp değildir. Bunların kontrolsüzce çöp olarak çevreye bırakılması oldukça zararlıdır. Çevreye bırakılan plastik ve metal gibi atıkların doğada yok olması çok uzun zaman almaktadır. Plastik su şişeleri, yoğurt kapları, gazete kâğıtları, cam şişe, içecek kutuları, ambalaj, karton, pil ve sıvı yağ gibi atıklar ilgili geri dönüşüm kutularına bırakıldıklarında tekrar kullanılabilir hâle gelebilir. Geri dönüşümü mümkün olmayan atıkları çöp kutularına bırakabiliriz.

100 kg kâğıt atık geri dönüşüme gönderildiğinde 2 ağaç kesilmekten kurtulabilir. Kâğıtlar geri dönüşüm sürecinden sonra karşımıza tekrar kitap, defter ve karton olarak çıkabilir.

Cam atıklar defalarca kez geri dönüştürülebilir. Camlar geri dönüştürüldükten sonra bardak, cam şişe ve kavanoz olarak karşımıza çıkabilir.

Piller kullanıldıktan sonra mutlaka geri dönüşüm kutusuna bırakılmalıdır. Pil içindeki bazı maddelerin doğaya karışması oldukça tehlikelidir. Piller, içerisindeki zararlı maddelerden arandıktan sonra geriye kalan parçaları değerlendirilir. Bu parçaların çoğu metal ürünler olarak tekrar karşımıza çıkar.

Geri dönüşümü önemli olan atıklardan bir diğeri kullanılmış sıvı yağlardır. Geri dönüşüme bırakılmayan ve lavaboya dökülen atık sıvı yağlar, toprak altında yer altı sularına karışarak kirliliğe neden olabilir. Kullanılmış yağlar geri dönüşümle sabun ve yakıt hâline dönüşerek ekonomiye katkıda bulunabilir.

Geri dönüşüme bıraktığımız atıklar ayırma tesislerinde türlerine göre ayrılır. Daha sonra türlerine göre ayrı ayrı geri dönüşüm tesislerine gönderilir. Bu süreçten sonra meyve suyu ve süt kutuları bir oyuncağa, cam atıklar harika bir sürahiye dönüştürülebilir. Plastik atıklar şık bir monta dönüşebilir. Metal atıklardan güzel bir gözlük yapılabilir. Kâğıt atıklar parçalanıp kâğıt hamuruna katıldıktan sonra kâğıt bardak ve tabaklar yapılabilir. Hatta tahta atıklar önce talaşa daha sonra suntağa dönüşür. Böylece yeni bir kitaplık veya masa yapılabilir.

UYGULAYALIM

- Geri dönüştürülebilir bir malzemenin tekrar yeni bir ürün oluşuncaya kadarki geri dönüşüm sürecini bir resim çizerek gösteriniz.

DEĞERLENDİRELİM

- Geri dönüşümün size olan katkılarını açıklayınız.
- Geri dönüşümün çevreye olan katkılarını açıklayınız.

Bu karekod ile ünite de öğrendiklerinizi tekrar edebileceğiniz sorulara ulaşacaksınız.

ETKİNLİK PLANI

Etkinliği Planlayan Öğrenciler	
Etkinliğin Adı	
Etkinliğin Amacı	
Kullanılacak Araç Gereçler	
Süre	
Ortam	
Etkinlik Aşamaları	

Proje Dersi	
Projenin Adı	
Projenin Konusu (Projenizin içeriğini ve kimleri kapsadığını açıklayınız.)	
Proje Danışmanı Öğretmenin Adı	
Projenin Başlangıç Tarihi	
Projenin Bitiş Tarihi	
Projede Görevli Öğrenciler (Projede görev alan öğrencilerin adını yazınız.)	1. 2. 3. 4. 5.
Projenin Önemi (Proje kimlere, nasıl bir katkıda bulunacak? Projenin konusu ile ilgili daha önce bir çalışma yapılmış mı?)	
Proje İle İlgili Yazılı Kaynak İsmi (Proje ile ilgili yaptığınız araştırmalarda yararlandığınız kaynakları yazınız.)	1. 2. 3. 4. 5.
Proje İçin Gerekli Malzemeler (Proje için kullanılacak malzemeleri yazınız.)	1. 2. 3. 4. 5.
Bütçeye ihtiyaç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
Tahmini bütçe nedir?	
Proje ortağınız var mı? (Proje için işbirliği yapacağınız aile hekimliği, muhtar, belediye gibi kişiler ya da kurumlar varsa yazınız.)	
Projenin sonunda ne elde edeceğinizi düşünüyorsunuz? (Proje başarı ile uygulandığında nasıl bir sonuç elde edeceğinizi açıklayınız.)	

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı / Numarası:

Bu form aynı zamanda afişinizi tasarlarken hangi ölçütlere dikkat etmeniz gerektiği konusunda size yardımcı olacaktır.

No.	Ölçütler	Geliştirilmeli	İyi	Çok İyi
1	Afiş ilgi çekici görünümüne sahiptir.			
2	Afişin içeriği özgün olarak hazırlanmıştır.			
3	Afiş konuya uygun hazırlanmıştır.			
4	Afişte konuya uygun görseller kullanılmıştır.			
5	Afişte kullanılan açıklamalar konuya uygundur.			
6	Afişteki açıklamalar ile görseller arasında uyum sağlanmıştır.			
7	Afişte içeriğe uygun dikkat çekici slogan kullanılmıştır.			
Toplam				

Öğretmenin Yorumu:

.....

.....

.....

.....

Ölçütler	Geliştirilmeli	İyi	Çok İyi
İçerik	Hazırlanan içerik yeterli değildir.	Hazırlanan içerik kısmen yeterlidir.	Hazırlanan içerik yeterlidir.
Görsel	Çalışmada kullanılan görsel yeterli değildir.	Çalışmada kullanılan görsel kısmen yeterlidir.	Çalışmada kullanılan görsel yeterlidir.
Sunum	Çalışma için hazırlanan sunum yeterli değildir.	Çalışma için hazırlanan sunum kısmen yeterlidir.	Çalışma için hazırlanan sunum yeterlidir.
Toplam			

Öğretmenin Yorumu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Konu: Okul Çalışanlarımız

Görüşme Tarihi: / /

Görüşmeyi Yapan Kişi:

Görüşme Yapılan Kişi:

Görüşme Soruları

1. Mesleğiniz nedir?

2. Neden bu mesleği seçtiniz?

3. Mesleğinizin özellikleri nelerdir?

4. Bu mesleğe sahip olmasaydınız hangi mesleği seçerdiniz? Neden?

Konu: Aile Büyüklerimizin Çocukluğu

Görüşme Tarihi: .. / .. / ..

Görüşmeyi Yapan Kişi:.....

Görüşme Yapılan Kişi:.....

Görüşme Soruları

1. Nerede doğdunuz?

.....

.....

2. Nasıl bir yerde büyüdünüz?

.....

.....

.....

3. Çocukken neler yapmaktan hoşlanırdınız? Neden?

.....

.....

.....

4. Çocukken hangi oyunları oynardınız? Neden?

.....

.....

.....

5. Çocukken oynamayı en çok sevdiğiniz oyunun kuralları nelerdir?

.....

.....

.....

6. Çocukken teknolojik imkânlarınız nasıldı?

.....

.....

.....

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı/Numarası:

Bu form aynı zamanda broşürünüzü tasarlarken hangi ölçütlere dikkat etmeniz gerektiği konusunda size yardımcı olacaktır.

No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Broşürle ilgili araştırma yapmıştır.		
2.	Broşürün içeriğini özgün olarak hazırlamıştır.		
3.	Fikirlerini broşüre yansıtabilmiştir.		
4.	Broşürü konuya uygun olacak şekilde hazırlamıştır.		
5.	Konuya uygun görseller kullanmıştır.		
6.	Broşürü belirlenen sürede bitirmiştir.		
7.	Broşürün sunumunu etkili bir şekilde yapmıştır.		
8.	Broşür amacına ulaşmıştır.		
Toplam			

Öğretmenin Yorumu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı/Numarası:

Bu form aynı zamanda robotunuzu tasarlarken hangi ölçütlere dikkat etmeniz gerektiği konusunda size yardımcı olacaktır.

Ölçütler		Geliştirilmeli	İyi	Çok İyi
1	Robotun görünümü dikkat çekicidir.			
2	Robot özgün olarak tasarlanmıştır.			
3	Robotun özellikleri konuya uygundur.			
4	Robotun ismi özgündür.			
5	Fikirler tasarıma yansıtılmıştır.			
Toplam				

Öğretmenin Yorumu:

.....

.....

.....

.....

.....

Gözlemcinin Adı Soyadı:

Gözlem Yapılan Yer:

Gözlem Yapılan Tarihler:

1. Gözlem yaptığım oyun alanında oyun araçları vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

2. Oyun alanındaki oyun araçlarının isimleri (Gözlem alanında var ise):

.....
.....

3. Oyun araçlarının kullanımı ile ilgili yazılı kurallar veya işaret levhaları vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

4. Yazılı kurallar veya işaret levhaları üzerinde yazanlar (Gözlem alanında varsa):

.....
.....

5. Oyun araçlarının arasında (kırık, çatlak, paslı, vidası çıkmış vb.) kullanılamayacak durumda olanlar vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

6. Oyun alanında bisiklet, paten, kaykay, top vb. oyun araçlarının kullanımı için ayrılmış alan vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

7. Çocuklar oyun araçlarıyla oynarken kurallara uyuyordu.

☐ Evet

☐ Hayır

8. Yetişkinlere özel spor aletlerini çocukların kullanamayacağını belirten işaret veya levhalar vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

9. Oyun alanının içerisinde ve çevresinde tehlike oluşturabilecek durumlar vardı.

☐ Evet

☐ Hayır

10. Oyun alanının içerisinde ve çevresinde tehlike oluşturabilecek durumlar (Gözlem alanında var ise)

.....
.....

Öğrencinin Adı Soyadı:

Tarih: .. / .. / ..

Araştırma konusu: Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatımıza katkıları

Sorular

1. Milletimizin millî birlik ve beraberlik örneği gösterdiği durumlar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Millî birlik ve beraberliğin önemi konusunda toplumumuza örnek olmuş kişiler kimlerdir?

.....

.....

.....

.....

3. Millî birlik ve beraberlik örneği gösteren kişilerin yansıttığı değerler nelerdir?

.....

.....

.....

.....

4. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatımıza katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

Projenin Adı	
Hedefi	
Projenin Hedef Kitlesi	
Amacı	
Başlangıç ve Bitiş Tarihi	
Kullanılacak Araç Gereçler	
Ortam	
Proje Aşamaları	
Projenin Beklenen Sonuçları	
Değerlendirme	

DEĞERLENDİRME FORMU

Ölçütler		Geliştirilmeli	İyi	Çok İyi
Görsel	Trafik işaret levhalarının çizimini doğru yapmıştır.			
İçerik	Trafik işaret levhalarının adlarını doğru yazmıştır.			
	Trafik işaret levhalarının anlamlarını doğru yazmıştır.			
Sunum	Trafik işaret levhalarını arkadaşlarına tanıtmıştır.			
Toplam				

Öğretmenin Yorumu:

Yaşadığım Yer	
Yakın Çevremde Yetiştirilen Meyve ve Sebzeler	
Seçtiğim Meyve veya Sebze	
Seçtiğim Meyve veya Sebzenin Yetiştirme Koşulları	
Seçtiğim Meyve veya Sebzenin Gelişim Aşamalarının Görselleri	

Gözlemcinin Adı Soyadı			
Gözlem Tarihleri			
Gözlem Yapılan Yer (park, orman vb.)			
Yön Bulma Yöntemleri			
1. Yöntem		2. Yöntem	
Çizim		Çizim	
3. Yöntem		4. Yöntem	
Çizim		Çizim	

ADİL	ALINGAN	ANLAYIŞSIZ	ÇEVREYE DUYARLI
DAYANIŞMACI	DİNLEYEN	DÜRÜST	GÜVENİLİR
HAYVANSEVER	İŞ BİRLİĞİNE AÇIK	KARŞILIKLI ZARAFET GÖSTEREN	KİBAR
KÖTÜMSER	KURALLARA UYMAYAN	MERHAMETLİ	PLANLI
SABIRLI	SABIRSIZ	SAYGILI	SEVECEN
SIR TUTAN	SORUMLULUK SAHİBİ	SORUNLARA KARŞI DUYARLI	SÖZÜNÜ TUTAN
ŞAKACI	TARAF TUTAN	VEFALI	YARDIMSEVER

Hapşırırken ve öksürürken
ağzını kapattın.
4 ADIM İLERİ GİT

Oyun parkından eve
dönünce giysilerini
değiştirdin.
4 ADIM İLERİ GİT

Toplu taşıma aracında
kuru yemiş yedin.
1 ADIM GERİ GİT

Alışveriş merkezinde
tuvaleti kullandın ve
elini yıkamadın.
1 ADIM GERİ GİT

Okulda tuvaleti
kullandıktan sonra
sifonu çektin.
4 ADIM İLERİ GİT

Piknik alanından ayrılırken
çöplerini bıraktın.
2 ADIM GERİ GİT

Hastanede her yere
dokunmamaya dikkat ettin.
5 ADIM İLERİ GİT

Hasta iken dışarı çıktın
ve maske takmadın.
2 ADIM GERİ GİT

Sınıf askısında asılı
bulunan montların
düşmemesine dikkat ettin.
3 ADIM İLERİ GİT

Stadyumdaki lavaboyu
kullandıktan sonra
temiz bıraktın.
4 ADIM İLERİ GİT

Sınıfta çöplerini sıranın
altına bıraktın.
1 ADIM GERİ GİT

Okul kantininde
çöpünü yere atalarını
nazikçe uyardın.
4 ADIM İLERİ GİT

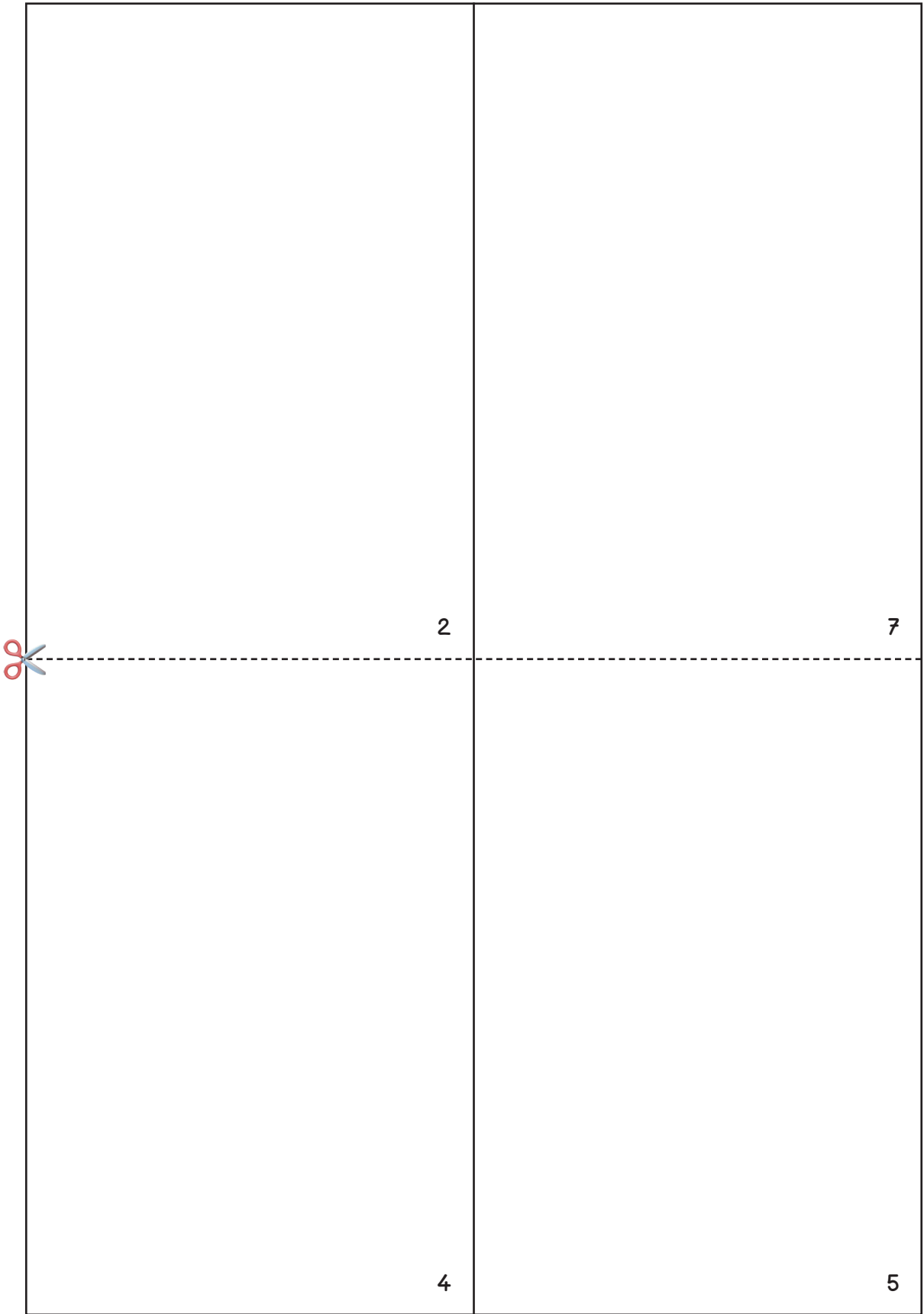
Pazar yerinde çöpünü
çöp kutusuna attın.
4 ADIM İLERİ GİT

Teneffüste sınıf içinde
dolaşarak yemek yedin.
1 ADIM GERİ GİT

Teneffüste sınıfı
havalandırdın.
3 ADIM İLERİ GİT

	Kitabınızın Adı:
8	1
6	3

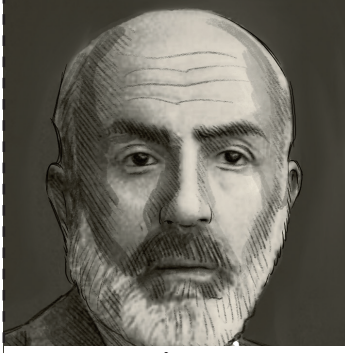
2

7

4

5

YAPTIĞI ÇALIŞMALARLA ÜLKEMİZE
KATKIDA BULUNMUŞ KİŞİLERİN RESİMLERİ

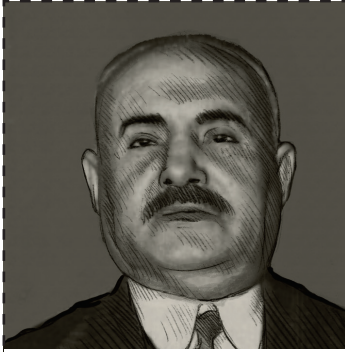
Mehmet Âkif ERSOY

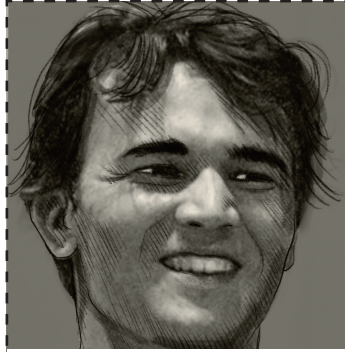
Engin ARIK

Mehmet Ali KAĞITÇI

Nuri DEMİRAĞ

Naim SÜLEYMANOĞLU

Nene HATUN

Vecihi HÜRKÜŞ

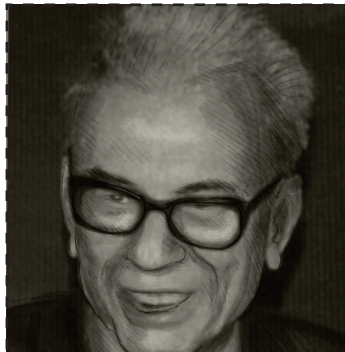
Jale İNAN

Zihni DERİN

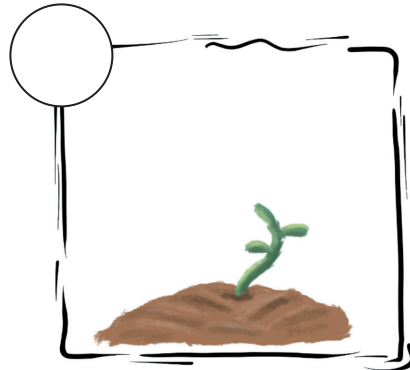
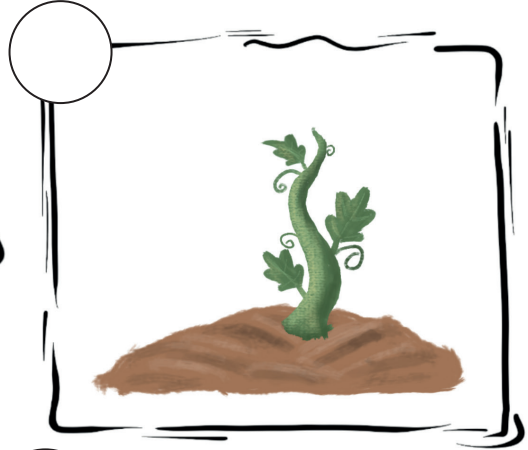
Aziz Sancar

Cahit ARF

Araştırmınızda
ülkemize katkısı
olduğunu öğrendiğiniz
kişinin fotoğrafını
buraya yapıştırınız.
Adını noktalı yere
yazınız.

YAPTIĞI ÇALIŞMALARLA ÜLKEMİZE KATKIDA BULUNMUŞ KİŞİLER VE BU KİŞİLERİN ÖZELLİKLERİ

SÖZLÜK

A-B-C-Ç

adil	: Adaletle iş gören, adaletten, doğruluktan ayrılmayan.
alâka	: İki şey arasında bulunan herhangi bir bağlılık, ilgi.
anıt	: Önemli bir olayın veya büyük bir kişinin gelecek kuşaklarca tarih boyunca anılması için yapılan, göze çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde yapı, abide.
bor	: Doğada bulunan bir element.
bütçe	: Aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerinin tümü.

D-E-F

demokratik	: Demokrasiye uygun.
deodorant	: Vücudun belli bölgelerinden hoş olmayan kokuların çıkmaması için sıkılarak kullanılan güzel kokulu madde.
dijital	: Verileri bir ekran üzerinde elektronik olarak gösteren.
elektronik	: Elektrik kullanarak bilgi işleyen, sistemleri inceleyen bilim dalı.
fay	: Kayaç kütlelerinin bir kırılma düzlemi boyunca yerlerinden kayması.
fedâkar	: Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi çıkarlarından vazgeçme.
figür	: Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi.
fikir	: Somut olmayan, yalnızca ruhen algılanabilen düşünce.
form	: İstenilen şeylerin yazılması, doldurulması için hazırlanmış basılı belge.

G-H-I-İ

galeri	: Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon.
güzergâh	: Yol üstü uğranılacak, geçilecek yer.
han	: Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı.
hijyen	: Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümü.
ikaz	: Uyarma, uyarı, dikkat çekme.
ilan	: Açıkça bildirme, açıkça duyurma.
imece	: Kırsal topluluklarda köyün zorunlu ve isteğe bağlı işlerinin köy halkı tarafından eşit şartlarda emek birliğiyle gerçekleştirilmesi.

J-K-L

kabataslak	: Bir şeyin ayrıntılarına girmeden ana çizgilerini belirtmek.
kartvizit	: Bazı yerlere girmek veya bazı şeylerden yararlanmak için verilen, kimliği belirten belge.
katalog	: Kitaplıktaki kitapları veya belli bir daldaki gereçleri, nitelikleri bakımından tanıtmak, arandıklarında bulunmalarını sağlamak amacıyla, yer numaraları belirtilerek hazırlanmış kitap, defter veya fişten oluşan bütün.
kolaaj	: Çeşitli malzemelerle yapılan, kâğıt veya kartona yapıştırılan resim, kesyap.
komposto	: Bütün veya dilimler hâlindeki yaş meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü.
konferans	: Topluluğa bir konuda bilgi vermek amacıyla yapılan konuşma.
kuş bakışı	: Yüksek bir yerden aşağıya doğru, bütün genişliği içine alacak biçimde bakış.

M-N-O

münazara	: Bir konu üzerinde belli kural ve yöntemlere uyularak yapılan tartışma.
nesne	: Duyu organlarından biri ya da birkaçı ile algılanabilen her türlü cansız varlık.
olimpiyat	: Her dört yılda bir yapılan, amatörlerin ve ülkelerinde profesyonel olarak futbol, voleybol gibi takım sporlarıyla uğraşanların katıldığı uluslararası spor yarışmaları, olimpiyat oyunları.
oryantiring	: Harita yardımı ile doğada zamana karşı yön bulma sporu.

Ö-P-R

öneri	: Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce.
özgürlük	: Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma.
piyon	: Satranç oyununun başında ön sıraya dizilen, bulundukları sıra üzerinde ilk hamlede bir veya iki hane gidebilen sekiz küçük taştan her biri.
pusula	: Üzerinde kuzey güney doğrultusunu gösteren bir mıknatıs iğnesi bulunan ve yön tespit etmek için kullanılan kadranlı araç, yön belirteci.
röportaj	: Konusu bir araştırma, soruşturma olan gazete veya dergi yazısı.

S-Ş-T-U-Ü

saltanat	: Bir ülkede hükümdarın, padişahın, sultanın egemen olması.
sanayi	: Ham maddeleri işlemek, enerji kaynaklarını üretmek için kullanılan yöntemlerin ve araçların tamamı.
senaryo	: Tiyatro oyunu, piyes, film, dizi film vb. eserlerin sahnelerini ve akışını gösteren yazılı metin.
sera	: Meyve ve sebzelerin yetiştirildiği ve hava şartlarına karşı korunduğu cam veya naylonla kaplı yer.
slogan	: Bir düşünceyi kolay hatırlanıp tekrarlanabilir bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı söz.
sığınak	: Özellikle hava bombardımanlarından korunmak için yapılmış yer.
süreç	: Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi.
tabela	: Üzerinde tanıtıcı, belirtici bir yazı, açıklama, işaret veya resim bulunan levha.
tadilat	: Değişiklik veya değiştirme yapma işi.
tahliye	: Acil bir durumda herhangi bir yerin hızlıca boşaltılması.
tarif	: Bir işin yapılış yöntemini açıklama ve belirtme.
tesis	: Yapma, kurma, temelini atma.
toryum	: Doğada bulunan radyoaktif bir element.
tribün	: Spor salonu, stadyum, hipodrom vb. yarışma ve gösteri yapılan yerlerde seyircilerin oturduğu koltuklu veya basamaklı bölüm.
tur	: Bir sonuca ulaşmaya kadar yapılan iş.
turnuva	: Oyuncu veya takımlar arasında sırayla yapılan yarışma dizisi.

V-Y-Z

yetkili	: Herhangi bir işte yetkisi olan (kimse).
yöntem	: Bilimde belli bir sonuca erişmek için bir plana göre izlenen yol.
yükümlülük	: Yapılması zorunlu olan iş veya bir işi yapma zorunluluğu.
zarafet	: Zariflik.

KAYNAKÇA

Atak, Z. B. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının alternatif öğretim teknikleri hakkındaki görüşleri*. (Tez No. 558940) [Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

Aycan, Z. (Ed.). (2020). *Çocukluk çağı diyabeti eğitimci rehberi*. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Merkezi.

Eroğlu, H. (1989). Türkiye Cumhuriyeti'nin İlanı. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*. 6(16), 7-26.

Gedikli, E. (2013). *Eğitsel ritmik dinamik etkinliklerle müzik*. Ezgi Kitabevi.

Güven, S. ve Kaymakcı, S. (Ed.) (2016). *Hayat bilgisi öğretimi*. Pegem A Yayıncılık.

Kocatürk, U. (1988). *Doğumundan ölümüne kadar kaynakçalı Atatürk günlüğü*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu (2023). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar). Ankara. *Millî Eğitim Bakanlığı*.

Şahin, C., Onay, B. & Evci, A. (2019). Kentsel Açık ve Yeşil Alanlarda Vandalizmin İncelenmesi: Isparta Ayazmana ve Gökçay Mesire Alanları Örneği. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*. (17), 198-205.

TDK (2011). *Türkçe Sözlük*. (11. Baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

TDK (2012). *Yazım Kılavuzu*. (27. Baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

United Nations Environment Programme (2024). Food Waste Index Report 2024. Nairobi.

(Kaynakça APA 7'ye göre düzenlenmiştir.)

Cevap anahtarına bu karekodu okutarak erişebilirsiniz.

Görsel kaynakça ve genel ağ kaynakçasına bu karekodu okutarak erişebilirsiniz.

